

TEL
5/5-4-9

R-1008

$9\frac{1}{2} \times 10 \frac{8}{16}$

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED

8

Acquired from

R. No. 16

Shelf No. 25-2.18

శ్రీః

పట్టాభరామ విలాసము.

By

నాగలంకరవి

Son of

— విరనారాధుర్యుడు —

Restored by K. Venkata Subbaswamy

ప్రేర స్తు శుభ మస్తు

నార. శ్రీ సీతాలలనాలలామ విల సప్తాంగారసామ్రాజ్యశే
 భాసౌభాగగ్రవిభాస మంసుః కలచుక బట్టభిషేకాప్తి పే
 శ్రీసాకేత వసునన్వసింసు విజయత్రీరావయః కు వ్యధిసా
 వాసుకే వేంకటేశాయ పంధ్రుని మహేశ్వరాగ్రాన్వితంబయితో
 మ. రమణోరస్థల సింహపీఠికపయ శిఖరాజుల్లశ్రీమద్రూ
 రమణీరత్నమయ తిలకైవ్య లక్ష్మీరామోతు వామోతుశ
 నమనన్నిల్లన జానకీజనని భాస్వర్ణివగ్రి సామ్రాజ్యముల్
 శ్రామమొప్పు ఘడియలయిరింగిడి మహారాయేంద్రునింబ్రావత్య
 మ సకలానందశక్తికూర్మికావళులు చుంపయెంగి మిన్నంది మ
 స్తకముంబాయక వల్లుడేకు వెలయక నరాచారిసామేససు
 త్సుకయైదాన. . . పాయతలగలయెంబుడ్యలపక్కలుగా
 ప్రకటే సుఖైశ్చివ వింశతు శంభుః కుకప్రతిసావీమిదయంబ్రావత్య
 చ. సురువారసామ్రాసంపదల సాంపుగనింపు ఘడింప నెమ్మదిక
 గౌరతపెడల్పు నిండుజగిత్రెన్నెలవెన్నెలలున్నరితగా

వరునిశరరయ్యక్తి నెడబాయక నిల్లు భవాని సత్తత
 శ్వరునకు సంతతంబు... జ్ఞయవైభవమిల్లుగాంచుతన్
 చ. తెలువగునేకవాక్యతవసిచెడమంచుదలంబు :- - -

... బనెజ్జెలనియనికగానెలకొల్పియుజ్జగం
 బులనుజయించునే... రిగతెల్లుగవేల్పులకెల్లబెడ్డగద
 నలనతనూజప్రంభుకప్రతిసాధునకిచ్చు జరాయురున్నతున్
 చ. కలకలనవ్వుచున్నబుయ్యిగంబులచేలు పునెమ్మనంబుల
 దళుకుకడానమిడలనుచారతమారు విలాసవైశ్విరుల్
 బలుమరుసంచరించునలవల్లుప్రిలందిశ్రుతేంద్రుణిహవై
 తెలువలరంగనిష్ఠలువసింపుమసూక్తులుసంగావుతన్
 డే సాంబునిపుండుచాలతరసాధరసిమవసింబువేళ
 త్రూయగనాడిపోడితలదండ్రులకుంముదమందళియెహ
 రంబుదయూవిలంబుజ్జెరత్తకదంబుకుజావలంబును
 ల్లంబునసంతతంబునుదలంబుసమంతబక్తిసంతెదన్
 నీ. ఏమహామహాబుడు మున్నెలనతిపావన
 పావనవంశస... భవముగావె.

తేలిచరిచునుకలంబు

నేవీరవరుండు సుగ్రీవునకంపుడై

సతతమప్రతిహతహంతమొనర్చె

నేమహాబుడతిస్థిమంబుగలగియ

గాంధీ మయిత గునుప్పు కడలి దాడె
 నేమి వాత్సల్యంబు జూప కీ మూనినకిరావ
 ముద్రికమొస నీ సమయ బహు సేయి
 నవని నోవానరమృగేంద్ర మధిక దనుబ
 గబ వారముల నెల్ల జూరమోత
 నట్ల కును మంత్ర మతిమంత్ర నమితశ్శంక
 నన్నిల సుగుణానిశాం తనోన నిమితింత

గా కాళి దాస మయూరణంకరకవేంద్ర
 దంతి ధారవి మాఘ సత్తవి సుబంధు
 బాణాబ్రవ భూతి రేఖాప్రముఖ నిర్మల
 సంస్కృత కృతి ప్రశోతల సన్స్కరిం తు.

క తెనుగుకవిత్వ ముదేష్ఠిన
 ఘనులను త్తన న్నయూ ర్భకవి నాథునితి
 క్తన సోమయూజ భాస్కరు
 ననఘమతి రోమోత కా ధు నభిమతి రోతగో

క తక్కిన కవి నాథుల కుం
 మ్రొక్కి తనూత నకవేంద్ర ముఖ్యులనుమదిం
 జిక్త గాంధీదమిక్తి
 మక్తవ మద్రుత కృతిని మన్నించుటకై

ము ప్రకటించుకరణాని భావకలనా భావంబులై విలంబునా.

మల్లకొ సుమ శామాయ మానయ సుంజు
ర మృగం పోళి కేకడరాయ వకాళి

వ. వెండియునుద్దండ తరణిదొద్దండ తాం త వప్రహండ మండలాగ్రఖండి
తారా తిమం తలుండును నిరుప మ సుఖియోగ నిరాకృతాఖిండలుం
డును నఖిండ ధరామం తలధురా పాంకెయ తాపరాజిత
కుం తలుండును, దిండీర ప్రం తరిక పాండుర యశఃకర్పరకర.
డే త్తాండబి శ్శవాం త విహంతిలుం డును, నసా భారణి మేధానుధీ
పొద్దొరు హ సద్రాక్షియ ధ యమలదల
పదభక్తి సుధానుభవనంద భవించి మంగధ సయోహంస సుంజుమా
న ససాతన విమా తనమిగ దివ్వితి వివిధ మధుర బరు దప్రభావం
డును తా - - - - - కార్యవిష్ణుజ్ఞ పనాస మయ వాంఛితసాధా
భూనాయకప్రేక్షిత ప్రాథమిక సందర్శన స మయోజిత హరు
వహశ్శా తురీధురీణి సువర్ణచేత్రధర పరం పరావిరాజిమామండు
ను క్రొవిద హంబయ మయూరనదినా నల్ల కల్పనారంభితంబుద్ధం
శ్శీర విజయ భోరీ కాపటిహా భాంకారదంబువాజీ కాంభోధర గంజ్జ
రవ సముష్టులంబిత నిబ పల్కాశ్శైత్య సమయ స ముత వితరణి
వారిధారాప్రవాహం డును సంస్కృత ప్రాకృత తాంధ్రభాషా సాహిత్య
కాలంక భాగేష విశేష కవి తా మాధురీధురీణి సకలస
కవి నికర పరిహారి భృమాణుండును శ్శాశ్శయ పా ర్శ్వ స్థిత వనితా
మన కృపాన్యసి కంకణ తల త కర కేమల హంతు హమర విసరవిప

శ్రీ విశ్ణుమూనుండును రమా రమణీ మణీ రమణరమణీయతరతరు
 లాతరణీ కరణ పరిణ తారుణ పరిస్ఫురణ తర స్ఫురణ పరిష్కరణ
 కరణ శరణ పరిభ్రంరస్థరందళుండు బలందతుంజి

లొరిందిరాయిత హరి దయలుండును, నిరంతరనిరంతరాయల వల్ల
 వాల్మీకి దయలుండును కుడినపురి సామ్రాజ్యసింహాసనాధీశ్వ
 రుండును నిఖిలదిగంతకాశ చౌదోదయమూన మూనురివంశపయః
 పారావార పరిపూర్ణపద్మాకరుండును ఆప్టాజీరామ పురందర
 శ్రీ మూకుండును రమాకుమార నలకుమారుండును, కుత్సాంబకా
 జిశ్వపూర్ణాస్త్ర కల తాగణ్యపుణ్యఫలదయలుండును వేంకన్నా
 రాయల హృద్రాజుండును సత్యవాక్యహరిశ్చంద్రుండును నగు
 త్రికటారాయ మహాత్ముండైశ్వర్యాండు అనేకవిజ్ఞబుద్ధ నివహ
 గ్రాయ సుధర్మాభిధాన మహాస్థానంబున సుఖానందనుండగు శం
 నాథీశునిచందంబున నందంబుగా దేవిరిల్లుచు నిలు సల్పాల్స వనరాంబు
 బున నిండుకులు పుండు సమయంబునంగనుగాని పండితవదానాంబు
 స్త్రీనిప్రణంపించిరి.

సీ. మనుచరిత్రాంత మనుచుగా కృతజ్ఞుని

కృష్ణరాయుండు సత్యీతి మించి
 మామిడిసింగ నామాత్యుండునైషధం.

బందియూహం ద్రాక్షమవనిత్రైసె
 సరస తరళితి సామి నీ మారక్ష

రా మూ యుగంబది రహివహింబె
వసు పరిత్రంబంది వసు ధ్వజ్జ్యోతిః

రంజితై తిరుమలరాయ పంధ్రుఁ

డ ది యుగా వృనత్రియవన విదిత కీర్తి

సుస్థిరంబుబ్రలయంగ సుకవివర్య

లహాహయనిమెన్లు సెక కృతి జనండుమయ్య

రమ్యగుణసాంధ్ర త్రికటరాయ పంధ్రు!

నీ. నాటకాలంకార నైపుణ్యగణ్యండు

సరస సాహిత్య విశారదుండు

సంస్కృతాంధ్ర దీప్తి భావభాగ్యకర గావేత్త

ప్ర డ్విధ ప్రకృతి భావభాగ్యండు

బంధ కవిత్వ నిబంధనా నిష్ణుండు

నాటక విత్వ విశేష గూఢ

సమర్థి కలుమకాతి పాఠుడి దాకె యుఁ

డవల నివర్చనిరూప్యోజినిపుణుఁ

డమిత శాంతండు పతురకావ్య ప్రణేత

పండితారాధ్యక్షువుఁడు శరణు

లంగ హేత్రుండు విశేష లంగ పుత్రుఁ

జంగమారాధిక్రియాగ్గంగ లంగ సూరి

క అతనింబులపింబు సుసం

మలే గాదువలమతిసేసంగి మవనీయమతిం

కృతినందికీర్తి యెందుమలు

చితతాల్మిల గుణగణేయవేంకటరాయులు

క తునిసరసులయినవిద్వ

జ్ఞనవరుణులు పూర్వరామసింహంబులు

ర్మనికైనియూజురుమనముల

చినయందెనయంగవిన్నవించినబ్రోత్రియు

మ ననుక్రిసాంబుపదాజ్ఞంబుబద్ధయమరం దసాద్విదుభాంరామ

జ్ఞనమత్తప్రమరాంబుమనహృదయంబుసం పూర్ణసావిత్రివ

జ్ఞనసంస్తుత్యవిభక్తకావ్యరసనా సాయభక్తికూలంశభాగ

చినయక్రినిధిబలవింబుపటేగోపేక్షలమదితబద్ధభాగ

క రామలుపొమ్మసత్త్వ

రామలుమొచ్చంగ యోనిరానిత్రం

యోనిరంబుతవన్నిద

పూజాతుండవునాగలంగలంగబుద్ధమనవకాళి

గీ. తరుతడంకాదిసప్తసంతతులయందు

కృతయెసతతంబు నాశితకీర్తినంద

దోయనావుననమితవిభక్తసంగి

నదియెమూకైనగొంట్టుముములమెలర్చు

వ. త్రినిసంబవలు మూసంబుగా పట్టకకబ్బర వీటకాపే టికామట
 త మట్క కట్క మణి కుం కల రత్త రాంక వ పత్రు హామ రాంకూజి
 కాగ్రహారాదిప్రదానంబుల నాదతింబుట్టయ్య నేనును మహానందకం
 ద యిత హంబర యూర విందుండ్లని కప్రతి పతి వంశావతారంబు వర్ణిం
 చెడ.

పూర్వప్రజ్ఞా హంబరని

పూర్వక టం డేచ్చేణ మున భూమి స్థలంగా

వర్ణితమై మ ద్వి మతం

దిగ్భవము వేల్లు వెలసి నట్లలరాకె నిచ్చ

శ్రీరమా కరుణావిశేష సంప్రాప్త సాం-

మ్రాదిగి విస్త్రుతము శ్రీమధ్వమతము

వితత సాధానం ర విస్త్రుత సత్త్వార్థ

మహిమా నుగతము శ్రీమధ్వమతము

పెరమరుత్సాహక్ర సంపత్తము ద్రావి

మాన సంకతము శ్రీమధ్వమతము

విమలతత్వజ్ఞాన వివాహిను భూతసం

పత్సముత్తమ శ్రీమధ్వమతము.

మహిత సత్త్వేరి యుల తము శ్రీమధ్వమతము

మధురిపు కథాను మతము శ్రీమధ్వమతము

మూనిత సునాను రతము శ్రీమధ్వమతము

మ త వితానా ను త ముత్తి మధవ మతమల.

శ్రీ. అ డ్దే శివు ధవ మ తం యున నవతరిం

గురు లర దాబ్బి గురు లర దాబ్బి గాత్ర వి సభరితు డనగ

వర యు యు ర్దేవ శాఖా ప్ర వర్త కు డన

ప్ర బు తె కెం డల రా యు త్తి యు పాల మకాళి య

శ్రీ. శ్రీ రమా వర విలా శిత పాం దరా శీవ

మ ధు కరం పే వి ము ధు మా ససం యు

త త సమా గత సమా శ్రీ త జనా వన ఘనా

ఘన వర్ష వే ధ సుగ ధ న స మ్ర ద్ధి

సర్వ సర్వం స మ స తి కి స మ ప్ర తాం

వన పీ త మే ధీ రు ఘన లు జం యు

స క ల ది శాం గ నా శి కి వీం ర వర రవి

సూ ఖ ర్తి యే రా యు స త్తీ ర్తి వి ల్ల వ

మ న ఘన మా నూ రి కుల కల శాం యు ని ధి వి

ధూ ద యుం పో న రేం ద్రు న ఘ్న ద య మ విం వ

ధ న రు న త డు పరా త్ర మో ద్దం డు డనగ

ర మ ఘ్న గు న వ ర్తి కెం డల రా యు శౌ రి.

శ్రీ. అ న పాల మాళి విన యూ ని వ త యై త గు కెం డ వీ ట యు

పొల్లి త నూ ఖ కౌ స మ సు గ్ధా సి త స ఘ్న ని తి సు సంత తిం

దే వి మల ముం బు పే వ డ్ద స తి ప్ర ఘ్న పు త్రి క యై న శాయ మాం

సోమల జాత్య నర్పి ర్భవా మా ముగా. యథోలయే నుభవోఽపి
గీ. అనెలం తు కలర్పిరింగ న బె క్ష

భార్యైః తాం కౌసమాంబావధూతం
యందు పొందికని ర్పరు నందసులసు

గారంబెను సహస్రకర సుధాకరులనంగ

క. అరసికులలుగ నద్రుణు

జారసికన నరస వర రసాధిపమణిస

తాసరస వర సారస వర

సారస దరస దలన శౌర్య సర్వశుభ యోగ

క. అమ ను శౌను నితమ్ములు

దీమణివ్రాంతన్న వసుమ తీ సుద తీన

గ్రామణి మాంకణ గణానిం

తామణి యని విను తోసె యుధా చుని నలరెక్కి

నీ: జన క్తిరి నిల్వలక్తిక్త తోస తీ నీమంత

ములకు వరాక్తితప ప్తకలనోదలుప

తన శ్చులానుంబుత్ప్ర తా పామిత ద్యుతి

వైరి దొర్లరావం ధారవేడుడంప

తన దానధారా నితానంబు వితతాంబు

రాశి కనె పుత్రప్రాప్తత ఘటంప

తనకడం త్తంబు సంత తమాప్రహంధవ

ప్రకరం ఋలకును సంపదలనీన
 దండి వినుకొండవెల్లముకొండకొండ
 చీట దుర్గంబులున్నట్లుండ సూడదనర
 మేటితనమున పొలంబుమియెనార
 దీవరుండనత్రింత ప్రభీష్టవరుండు
 గోపరగకొండలరాఘవాపాలరత్న
 మలరెండవనతి శాంబుమోంబయంగు
 నందనులనిర్బరనుగాంబెనందత్రిమన
 నందులొనగ్రుజన్ముడపాపజవిధుండు
 మ. త్రిమ ప్రతంబుద్దండపరాత్తమత్రమనకుదగ్గి ధీర్ఘమోర్తండు
 ప్రతరాస్త్రాన్ని శిఖాశలాపవిశిఖ వ్రాతంబులనొడిచి
 త్రితినామోతం ములంగలంబులులత్త్రిగింబువ్రాతంబు
 కుతుకంబె ఘనసర్వభూభరణదక్షిణదయోవత్క్షుద్రులొ
 నీ. శాత్రుత్వగరిమచోతరణికుమారుండు
 సత్సంగతివారిన్మంతునప్రపతి
 ధైర్యసామగ్రిశీతనగాధినాథుండు
 గాంధీర్యమేమమచోకలశజలధి
 శోర్యవిసుల్బతిచోశర్వకుమారుండు
 ధర్మగుణంబునధర్మరాఘ
 ఘనతరవైభవంబుననిర్భకేంద్రుండు

పరసాక్షికములక్రేధముండు
 నాశ్చతైశ్వర్యకలనమహామృతండు
 సరసతరదీవిశేషాంపిసురగురుండు
 ననుమముధులునంతింతు విష్ణుతిమింతు

వితతగుణాకాశిని అపార్వజిని తపరాశి

ప అతనికి తమ్ముఁడక్రమధరాదిసహస్రములనిత్యసత్యసం
 శ్రేతుఁడు పరాంగనావిమలమృతముఁడు ప్రహ్వకళావిదుండుసం
 తతమునపత్నమిత్రసమదర్శిసుతాంతరధీయుతుండుసు
 ప్రాచుడతేదానశౌండుఁడు విరాటతక్తియనంగలెల్లగున్యు

క తక్తగనుమలబుక్తగన

య్యక్తప్రభుకీర్తికాంతయక్తబహుగనల్

దిక్కులబలుమిక్తిలలల

క్రిక్కిరియలుమన . . . క్తతైత్రిభువనసుతయ్యె

క అసుగుణాంబుధి

వీసుకుతాశుడగుకల్పవిభువకుసుతయ్యె

భాసిలునునుండుప్రికాం

భాసతెనాస్తినిమింతు పరణాయమయ్యె

క అలలనయందుగల్గివి

శాలయశ్శాంబూలుఁడబలసమర్థకవిర్యా

లంబుడువినమితరిప్రభూ

16

పాలకుఁడనఁ ద్రొక్కఁడు పొద్దిపుఁడలరెఁగి
క పొంక ముగఁబెండ్లి యుండెని
రంకునుఁడపెల్లఁది విభుఁడనావంతసుఁగనా
లంకారంఁదిమొత్త ల

ద్రొక్కఁడు తనయ దైన ద్రొక్కఁడు లక్ష్మిఁగి
ఉ ట్టల లనావతం సము న కాత్తులుఁడయ్యెను తెంతకొనఁగూ
పాలక మతాళి భవ్యుగూ భాసితుఁడయ్యెత పొంకమొత్తమున
లాలత మూర్తి సర్వదిగలంకల త కిత్తి - - - - - దుల
క్షి లలనా శిరామనీ కి మత్త యిఁడయ్యెఁడె నతవఁదొ
ఉ హారు ప ట్టిరవీర దర శారద శారద శారదా బ్జ మం
దార సుధా రసం దు శరతారక తారక తారకా ప్రకా
సార తుభాక సారసి తసారస సారస సారస ద్యుత
నిబ్బరుఁడు ద్రొక్కఁడైన జనపాలక మతాళిఁదె లరెనెల్లఁదొ
గి భీరుఁడా నృపాల తిల క్షుం ~~మ~~ శుభలిల
చముకు పత్మనాభ సమవ తనయ
లల తను గొకదంబ లక్ష్మింబును దభవం
మ - - - - - న గ శి తముగ నెగడెమిగతి

ఉ ట్టజల నాక్షి యుండు బితురా సుగ్రీవ మోముల నంగుపాళున
పెల్లఁది నృపాలు సర్వసుగురొకలు త్రినరనిహం మూర్తి నా
నామన పాల వం ద్యు రమణ ప్రభుజ్ఞాన కిరాంతు నేమిరు

దేవి మెలర్చులుత్రులనతి ప్రధితాత్మలగాంచె నల్వర్య
కల్పలలునీలురతగ్రుల్లు డాని పరాక్రమవిశాయఁడవిబులునశ
(శ్రీ) ఖితమాతిరానితగిరి, రాని తుజానకయఁడనంగరంబుల్లెదర్య
నీ తనతనూ సొందర్క ఘనశౌర్య విఖ్యాతి

మాతి కుమారస్ఫూర్తి నపమాసింపు
తన సొకు మార్యవర్తనధీవిశేషాపి

మాతి కుమారస్ఫూర్తి నపమాసింపు
తన నిరంతరదాన భర్తగుణాస్తతి

మాతి కుమారస్ఫూర్తి నపమాసింపు
తన యుజాబలయతం తన పరాక్రమయత్తి

మాతి కుమారస్ఫూర్తి నపమాసింపు
ననుచు వినుతింప దనరెను దృఢతా
కపటరిపు నప్రపతివతి తగరవితిమిర
దళనమోరగ్రవైరాగ్రప్రతాపసత్త్వ
భూవిభుండును నపాపిజి భూవిభుండు.

మ. ఘనుఁడవిబులి ధరామరేంద్రుఁడతవిఖ్యాతివిదంబుండు
ననయుంఁడై శైలువందు సంస్కృతమయం బిద్ధాత్మరామాయణం
బిను మోసట్లుతేలుంగుజోనెలు భుజౌరా యుంపనకన్యమెనా
తనిసత్త్వి గణింప మానవులమండ్రింపగారత్యమె
కే నందసుతాత్మఁడు రెండవ నందనుఁడతసు నుగానూ నరసింహుండు

నందమతి వేంకటాద్రికి, నందమల్లుగద త్తూడగు చునలరారె నిలగి
గీ. వారి కిల్వారకనులుండై మూరునతడొ

మాకుమారస ముననస మున్నులు

మాకుమారస్సత్తు కుమారం డనగ

రమణివెంకట రమణి భూరమణుడమరె

సీ. శరభాత శరభాత శరభాత రూపాద్భు

తెజన శుభ త్తపలరుత్త ధృతిమహిమల

ఘన సార ఘన సారఘన సారసామ్రా

సాం యశ్చాదాన సారయమలు

గాంగేయ గాంగేయ గాంగేయ వసనులు

సవతువవశ్చైర్గ సాతివీకమల

గారిరాజు గారిరాజు గారిరాజు గమనులు

జత యోగభి మత్తా శీర్గ మలసం

జగతి నీ మేడ కనిలుధుల్ సన్నతిం

దననల్లల దిశాంగ నామ శిర . . .

దీప్రమణి మకుడిం యతొరుప్రతాప

శౌరివ్రంకటి రమణి భూ పాల మూలి

చ. జయమయ వరాంబ సర్వశుభసంపద లంఘ దుర్భసెప్పుడయి

రయగతి . . . తురంగ శతాంగ మతంగ భృత్య సం

చయజతురంగ పంగళిల సంగతి బెంసి యశ్చింతనత్యహం

శ్లోకం వినయంనివీచుం. ఉరమనా ప్రభుఁడప్రతిభుఁడైయు
క. అరమనా ధా రణీప్రభు

కారములు : 1) బొంబాయిలోని పరిశోధన

శ్రీరమణాని విలసి తగళ

[illegible]

పాల్వతీశివయ్య పరమసాధ్వి

శమనోయరూప విద్రుమ విశాస ములయో

శ్రీ మహా లక్ష్మి యాగ శురు బావణి

సీరసముంబుల . . . హాతుకై.

సూరజీవి యాపద్యము

సతత సంశ్రితబంధు సంరక్షణక్షేమం

వసుమతి ధాత్రి యూ వనజశ్రీతి

అనునవి రుచినుతింపనవసరములే

గణపినాథుడు నారాచెంకటిరమణుని రాక్షసలక్ష్మి

సదయమున ప్రభుత్వము తరఫున

లలిత సదృశానీకులంబులక్ష్య మాంబులు

శ్రీ వనరుహానామకవై

మావ వారి జనన కాలం దే నచ్చి నిర్భరి

క్రిష్ణరుంజి ఆది ద్వివరుంజా

10
 శ్రీవరవల్లభానితి గల్లుబత్త ముకరణోన్మ
 గి మరలవెంతదేరమణ భూవరుండు పరకు
 పావనవరిత్రల్లై వింపుభారతీస
 తీ మణిని బెండ్లియూడి యుద్ధే వియండు
 విజితంబై గణపాల విభూనిగనియె
 క. గణిపాలకగణపాలక
 గణిపాలక కలతసత్వగుణమహిత
 గణిపాలకుడగుంబై
 గణిపాలకపాలయడలెగురుతరతీర్థి
 క. తిందగ్రముండునద్గుణ
 ముండిరుండపెబ్బివిభుండ ముందధృతి
 ముండిరుండతెసుందరుండు
 రందరనిల్వవిభుండనగ ప్రబలెదధృతి
 నీ తనతిర్థివల్లమతల్ల... తా
 నములెల్లకాయమూనములుగా
 తనతిర్థిగుణసుధా వనధిః తారాగ
 గుమలులుడిదిరవిండములుగా
 తనభుజొదట ప్రతాపవహ్నికి సూర్య
 బుంబుంబు విస్ఫులంగంబుగా
 తనతనూ సౌందర్యవనరుచరకవయన

కంఠసాపాంశం గంధులశులుగాఁగ
ప్రబలై నతఁడౌ వరాటకర్ణాట లాట
వెఱ్ఱాళ్ళ సేపితళ్ళ పంఠబంగాళముల్
ధారుణీమణి సభాసాక్షి న వినుత
విప్రులజయశాలలు అ ప్పిజి శ్రుపతివకాళి

స. పూరిపాదయలగళ సుస్థిర బుక్తి మకరంద
సార పూరి తమన సార్పర సుం డ
తమ గీర్వాసురువల్గితగుణాకటాక్షవి
సాక్షిర సదా బాహసంగ్రహం డ
స కలవిద్యత్త విని తగ వాంఛా ప్రదానము
నిగు ప మకరణి వ్రతగువరుం డ
మాతి దంత సురదంతి చగ దంత సి తకారతి
సుగు బర సద్య శ్శేషే గ్ధాబ్జు తుం డ
స త్కృష్టాశుం డు వాహనీ గు స త్కృష్టాశుం
శనూషునియిల జనవయలు వర్ణ సలసేయ
ద నశే నుమ్మై త్ర లకు లాబ్ధి వనబ్ధివై శి
ప్రథి తను నావారి కెంఁడల గంధుల శేరి.

శా. దీమంతుం డెత్తి దల్మ నాల పామవద్ధిరుం డు దారుం డు
త్రైమత్తైం డల రాయుద్ధి వరుం డు లక్ష్మీ భామినీరత్నముం
ప్రేమా సార ముఖిల్లు అల్లమను సప్రతి నువయదాహమై

22

ఘనమింగిత్రి వహించె సంతతము సంఘాన్యప్రభావమునన్యు
తే. ఆమహానీయుమురికి తనయగ్రకుటుంబనియై సలక్ష్యమాం
దామనీయందు సర్వగుణభాసి తయై తగురుక్మమాంబకన్
దీమణియైనరింశవసతీమనీషిల్పము యందు క్రష్ణనిత
రామునిగాంచె క్రష్ణులరరామసమాసులభాసమాసులన్యు
క. ఆరుత్సవో సతీమనో నారూఢిగబొంది యుండెనప్పజ్జీధా
త్రైరమనీరమణుఁడవర వీరమనీహరసన్మహాత సదృశుఁడైయు
నీ. విగామ కర్ణంబు లాకామవిర్బుమవేమా

దారకథా సుధాధారసంస

నేకాంత సంయమములన్ శ్రీకాంత దర్శన

సమద్దికపారవశ్యమునలెందు

నే భూమహస్త్వములన్ శైలాభిమహిణవిష్ణు

పాదపూజిత్రయ బుగి డ్డవిల్లు

నే మూనినీరసస్థి శ్రీమాధవాలుత

భజనానురక్తితోబ్రబలుచుండు

నవ్వరాణామాసకలగుణాగ్రగణ్య

పరమపావనహరిత్ర శ్లాఘితాత్ర

విప్రులగుణపేడ ప్రప్రబుసృపతిమోఠ

కనకరుచిశాంతి కృష్ణంబుకావడూటె

ప్రబలబాక్త్యయందురువురాత్మము వైప్రభునియమింపర

పెబ్బటి ధరాపురందర విభాసి తభవ్యయశశిప్రతాప వి
 భ్రాజిత చూర్తి మత్స్రము నబాంధవ తామరసాంప్రద్యభక్
 జేటివెలభు నివ్వసుమతింబునియునునతి విదెల్చు మున్

క ఆయుద్ధతిలగ నతియుఁ

జాయుఁకి క్షులను మింబె ననఘత రగుని

స్థయఁడుఁడు త్రిమద్భుతది

రాంతు మువోవల్లభుండు ప్రాజ్ఞవమేనయ్యె

క ఆయన ఘనకనుబుంతె

త్రయము తుండన దనరె సారమర తరక్తిరి

స్థయఁడుండు అంకనా

రాంతు నరేంద్రుండు కవిరాజు బుమేష్వర

స. రామయుంప నెల్లు ను రమణీయు డి వ్రావరా

క్రితము లక్ష్మివడి సకల లభలు

వయయుంపగా నెల్లు వాగ్విల్లభుని తి

స మద్దికా శైషభాచార సమ్రద్ధి

వోషింపగా నెల్లు ఖోనినివైబ్లి

సకల సత్తవిరాజు సకరములను.

12 సుఖియుంపగా నెల్లు సుమనఃప్రభుని తి

వ రవక్కి ఖోగ వైభవము

ననుచు బుధులగు సుతిసేయ దనరె దైర్య

శౌర్య సౌందర్య శాంఖ్య శౌకుమార్య
సంత తౌదార్య శాన్తతే శవర్య యు తు తు
రమ్య విఖ్యాతి త్రివేద్య రాయన ప్రపతి య

సీ ప్రబలుఁడగు నబ్జునతను రామరాయు
విభునకు తనూబుద్ధి ముంపువెంతు బాయి
న నభుమతి బెండ్లి యూడి విఖ్యాతి గాంపె
ప్రధిత గుణ తత్త్వ త్రివేద్య రాయన ప్రపతి .
శా శ్రీమద్భక్తకావ్యము ల్లాభుండు లక్ష్మీ భూమి నీ సంతత
దర్శి మానుగ్రహంబి వగిదృష్టి విలసతామ్రాముగ్ధి కల్పకల
భాగము తగ్గిగ్రహి కింద నూబుయగు వెంకటాయ మయస్మాంతన
తాగిమోదంబున బెండ్లి యూడె భువి నుద్ధృతి క్రింద బంధుకు
వ తరనం తరంబున

న సరసుఁడౌ సర్వ సద్గుణ విశాయిఁడు బెల్లి పురేపు వంశసం
గత పరిపూర్ణ చంద్రుఁడనగు దుక్రింతనా రసిహంధి
భరువకుకొనమాంబ యును భూమి నితీ సుతాఁడై నినింబులు
భీనరసింగ రాయున బువబుద్ధుఁడట్లు త క్రివేద్య తాగి

సీ. సారంగధర మిత్ర సారంగధర మిత్ర
స మనె బిక్తి క్రి తేలుముల వాడు

నీలకంఠ రధర్మ నీలకంఠ రధర్మ
సమద్ధి ర్భుతాతి భర్మములవాడు

విలు ధాధిపకుమూర విలు ధాధిపకుమూర

సమ శౌర్య ఘోర వాక్యముల వారణ
గోవిందసంతాన గోవిందసంతాన

సమరూప సత్త్వ దానముల వారణ

ననుచు ననువంద నని నేంలు ఘనక వీంద్రు

లభునుతింపంగ విభాగి తి నవని నలతె

నౌర బెల్లపురేపు కులాంబురాని

రానివిష్ణుఁడగు సరసింగరాయ విష్ణుఁడు

ఉ: శ్రీరమ గోయవూర్తి సుగుణా నివితయారమణాంబయందేహి

బాధ తియెంపమోవి ఖిత ధారతియై నుతిగాంచునే షమాం

గౌర మణి మణింగని విభా సురతల ఖైలంగెనౌర ల

శ్రీరమ గోలలామ గను శ్రీరప యోనిధి తిల నుబ్బుమగ్ని

క శ్రీమద్భక్తరాంబు మ

13 పామపాళా వల్లభుండె హృదయంగ మణ్డో

గ్గామపాతశ్చే షమాంబా

గ్గామపాతప్రేమ దనకి బరిణయ మయ్యోబ్బ

నీ. లక్ష్మీవసుంధరాం లలనాసమేతుడై

విలసిల్లు శ్రీమహావిష్ణుతల

మందాకినీసర్వమంగళానామిత్యుడై

చెలువందశ్రీసాంబానిధి తిల

46

సంక్షిప్తాక్షరాయా మసౌఖ్యైశ్చైవైరతంబు
దనరాదు లుకబం దవుని పసిది

నుభయనాంసాకుల సుత్యవంబున గూతు
వరరంఘనాయకౌశ్వరుని సరసో

దోవసేనాలవతి విలాసముగాంబు

సోంపొందు పొచ్చిత సుతుని తితి

సంక్షిప్తాక్షరాయాని తరణానిదవుక్షిప్త

అగ్రాక్షరం దవుని పొచ్చితి.

సరస సౌందర్యహతుర్యసద్గుణముల

నలరున్మిత్రంకమాంబజేషరంబు కలన

బరిగాయంబులు సౌఖ్యసంపదలవెలెనె

భృశరప్రికటరాంబులు పొలమాంబు

నీ వీ విభుమందిరంబందిరంబరస

ల్లబత నూపురంబులంబుల తరావ

మేలుపునిర్మల వాదయూంబులుంబుతి

11

రామభద్రావాస శత్రువీర

మేమానుగతసన్మగ్నసేమభావంసతి

ఘనతరనాట్యరంగప్రదేశ

మేధరాధీపురాసంభవదేహంబుమహేశ్వ

కర్ణిరాంబుసమేదయూ కల్పభూమి

పుత్రుడును తిగను నతులుత స్థితివతుస్స
 తిత్తుతిపరతవితత ధా ప్రసితాంత
 భారదోరేయ తాయతప్ర బలభులు
 రమగ్గిగు నావొంజి క్రొకటెరాయు మోళి.

13 సకలవైష్ణవ విప్రు నికరాంఘ్రి పూజావ
 సరమున సద్భక్తి పర వతుండు
 దీనులకొంతకల్ దీర్ఘవోజలనతి
 కరుణార్ద్ర మూషస సరసి ఋండు
 పండితుల్లు పాతప్ర బంధముల్ వినుపివ
 సరస ముల్లు పొందుంగ సద్గుణాని
 ప్రబలస త్తల్లకు బహుమానమొనరించు
 సమయంబునను మహాసాహసండు
 కలని కల్గిన తననొంటి వలుకుమాట
 తప్తతెప్పుడు ప్రబలను దాల్చె పోత
 లాలన మునెయ నెడ సత్సత్వియం దన
 జుప్రబత వేంకటేశాయ భూపాల మోళి.

14

14 ధరణి నాచం ద్రార్థ తారకంబుగ కీర్తు
 లల రింప సత్కృత లందినాడు
 సుకవీశ్వరులకు బింధికలగ్రహార ~~విద్యార్థులు~~ ముల్
 మైస్తు సప్రతిగా నిల్చి సాడు

28

స తత నిర్మలమలా నయ తదా కంబులు

వీలుగఱవాలద్రువింబనాఁడు

లాల తంబుగ సత్ర శాల కల్గట్టెంబ

నిరతాన్నదానవయత్నైరపి నాఁడు

మంబువలెబెంద్రతలమి నెట్టింబనాఁడు

మింబయు పవనతతులు నిర్మింబనాఁడు

తెలసి బ్రవృత్తి ప్తలు శోసినాఁడు

బుళి రత్రికడ రంబుఘాపా లవకాళి

ని. పెప్పింపెనరాజు నేప ఘా సుర లకు

వేదశాస్త్ర పురాణ విద్యతల్లు

పెని బింపె నొకఁడు ఘా ర్థిపెల్లవ వలుల

దనరింబ బంధు బంధ వలులనెల్లు

గై పోసి నొకఁడు కరుణ తొన తెదీల

లయు న విప్రులకు మాన్యంబు తెల్లు

కట్టింపె నొకఁడు క్షుత్రే డ్దా రంతికి

ప్రాసాదగాపు రత్న తతు తెల్లు

సర్వసాక్షింబుఁ డతఁడతి సత్త్వ క్షిలుఁ

తత దయా లా లుఁ డాతఁ డత్యన ఘ్న క్షిలుఁ

దనువున ద్విజ్ఞ నములు వర్ణ నలు పోలు

బు బత్రేకడ రంబుఘా పా లవకాళి.

౧౧ ప్రశ్నోత్తరములు —

- క వి వం వి ధ వి వి ధ గుణః
 శ్రీ వస నిధి కర్మలసు క వి శే వ ధి కి సుమే
 దా వి ధి కి శా ర దా యు సు
 దా వి శే ద యు శః ప్రకాశే త ది శా వ ధి కి య
- క. భీమనిధికి విల్కా ఖిత న
 ఘోమనిధి సమస్త దీన యుధ సమదక్షిణం
 పామనిధి నిర్మల ఘోష -
 గ్రామ నిధి కి యు శ స్స తీ శ్టర శి ఖా మనిధికోయ
- క. ధన్యునకు విజృంభిత శత
 మన్యునకు ననౌక రాఖి మాన్యున కతిమూ
 ర్ణ న్మున కమగత రిప్రసప్రప
 ష్ట న్మున కు మన స్సమగ్ర సౌఖ్యమ్య నత్యో
- క పిం దు న కు ను వి క చ హ వ్ర ర ర
 విం దు న కు ని తాం త ష క్త వి ను లా ర్చి త గా
 విం దు న కు రు ష యు శో ఖిత
 దు న కు ను లం ధు బలం ద వా త విం తు న కు నో య
- క భీష్మకులనికు సప్రపతి మానసం
 భీరునకు సపారతర కృపీ ధి నిధి పంగం
 భీరునకు సరా కృతచర భీరునకు కళాక్షుభ్రుతరునత్యో

క పావనమూ నూరి కులసు

ధావననిధిని తపూతరవంద్రునకతో

భూచక్రనినిసాంద్రున కును

శ్రీవేదాంతాంబువంద్రు పృథ్వీంధ్రునకతో

వ. శ్రీరామచంద్రు కరుణాకటాక్ష వీక్షణౌవశంబున నిరంతరవై
భవాభ్యుదయ పరంపరాఖిలప్రదీయగునట్లుగా సారవంత
పంబూని నపట్టాన్నిరామ విలాసంబను మహాప్రబంధంబునకు
నదాత్తమంబెట్టిదనిన

ఉ పుణ్యోకథాప్రసంగమునిపుంగవ మంగళవాన్విలాసనై
పుణ్యము సభయోగి పరిపూరిత నిత్యతపఃప్రభావలా
వణ్యమశ్లేష జంటు సమవాయుర్నరణ్యమనైననై మిశా
రణ్యమగణ్యమధ్వజ శరణ్యమనంబువిమేషు మేషుగో

క. ఘనమగుబుదనరునవ్విద

మున మునుకైన శౌనకాది మునిబునములుసూ

తుని వలన పుణ్యగంధలు

వినుమనుమరియొకటి వినగోపేడుకదనరో

ఉ సూత సుధీప్రసూత తతసూనృత వాగ్యుత పోతసద్గుణ
వ్రాత కథాప్రదాతయని వారిత నీతి సమేత మాకు సం
ప్రీతి దలద్దనింకైక పవిత్రచరిత్ర మశ్లేషమోక్షసం
ఘాత విఘాత మైక్షరగాతరుణా మతిబెల్ల పోయినో

గీ వని యునము మానసు బుమారలనుపమాన
 సరస కరుణాకటాక్ష విత్తనమువలన
 ననుగ్రతార్థునిగావింతునాయమెం
 యుడిగి తొలి నాదుభాగ్యమెంతనివహించు

క త్రినిమనమలతగమునులం
 గనుగాని ఘనులార! ముష్టిగంబులమారల్
 విననికథల్లలవేయని
 వినుతింపుచు నూతన దృఢుల వినయంబెనయన్బు

క మునులార మీరు మునుగా
 ముని ఘనచరితములు చూడ యువలమునమల్
 వినుచుండు రదియెనొసలు
 వినుపించె విచిత్రసరణి ఎనుమనిప బెత్తెన్బు

ఉ నీత మయూఖరత్న పరిమిత్రిత బ్రత విచిత్రభ్రతైకా
 బూత దూపరుఖిలాలవిశాల నృపాలసౌధసం

॥ ఘాతము ఘాతమొప్పుదవిఘాత ము ఘాతమ ఘాతమొససె
 క్రితము క్రితనాంబుత నితొతనట్లే తనరారుధార నిరీర్బు

సీ గాడింపునిగనిగ లోనాటెంచురతనాల

కుండలవలకు డిపట్టు

కవగూడితెక్తకైక్కువలగుధనముల

దాపదంబులకలతాప్రరంబు

కలకాలమొకరితెగలవిలాసముమీర

బలుసుఖంబులకువేల్పులదిగంబు

తొలగంపువేల్పులం గారంపుపనులకుని

గారంబులకుంబంగారుకొండ

యగుమనగనితమగతిగమిగములంద

నెగడెయెగడెండి వసుధగద్దగి తవసన

హితవిద్యోతసమృద్ధిద్యోతమహా

తీతనగతిష్టమైనసాకాతనగతియు

పడెరునగతిసమీపసరయూనదికేళకసల్పువారసుం

దరులకుమంబులంబెరయదట్టపుపున్దుజివాదితావిమి

స్మృతసినవేల్పుముద్దియలవేలాయనుమొమదిమెల్లుయన్వదో

సరసతవారికొకటసల్పుమనంబురమందవేల్పురిగి

వ. చురియనునవవరతామోదసురుబళిరసమనస్సంతానవినివల

తరాపురొవరనికర వికసితనువర్ణసరసిమహావిసరవస్రమ

రవిల్లాసురదీర్ఘకౌనర్ణమై నస్వర్గంబుపగిదినిల్లలకలువ

నిష్కరతరదుష్టలసోదంబుదండనావసరధర్మవివేకప్రవర్త

నంబుగలసవర్తిపురంబుతెరంగుననిరవధికశరప్రకరగంభ

రతావిలిలింబుతానొకవావానీశ్వరమహర్షింగనినాదస్మ

రణంబైనవరుణపురంబుకరణి, నిలమకరత్నపపద్మమహా

పద్మశంఖవరాదిపుష్కరనిధి కులరామరామహంస). వరాహతం

భ్రాతృలకు లకాపురంబు బెలుపున, నురుకవి బుధ పతివృత్తమైన లా
రాపథ్యంబు విధంబున, నపరిమితకళ్యాణ సాకల్యమైన మృదుమహి
ద్గరంబు బంధంబున నందంతై యెప్పుడై పురంబున కదీ నవయంభు.
నీ తన రాజభావంబు తద్గ్రంథుగౌనునర్చ

నా తతకు వలయుప్రతిహేసె

తన సొర్బి ర్కొం మువల్లన వలుమింబుగతర

పుష్కర నునవిసుల్లిర్కొనావె

తన విరా తాల్మి స త్కృముగం బైలంగన

ల్లిడ లండు నమింబుయంబు గుగజేసె

తన భరాధి పతిత్వ మనువంబునరత్న

కమనీయుకడక సంతలుతుండయ్యె

నతంబు సామాన్యండ్డె మహాదత్త సమర

మదవి మతత్వమాధిప సముదయాంధ

తమ స విధళన నటం బ్రు త్తాప పేంళి

రమ్య గురొపాంళి ద్దశర ధరాంబు మహాళి

క. త్రి నరనాథ శిరామసి

మానవకుల మలర పుడమి మన్నింపెం

తాన మనోరథ యు ఆండ్డె

మాన నునెకలు ప్పిసెయి మది దల్లపై నగి

దే సెయింబునుండె నంతట నభివృద్ధి పతి ముఖ్య సుపరుష లం దిరా

నాం లకు కు జేరగా మనిమినాద్దన పంక్తి ముఖం త్కదై ర్గతలం
 మీయకు కను గ్రుచ్చై సకల బాధలు బెట్టగ నిలవ జాలమ
 యూయెట్టై త్తనవాని దెగడొర్చి దయామతి మమ్ముగా వచ్చెట్లు
 బ. ఆని వచ్చాదయంబులందు వినయంబునయంబెల ర్పగరి
 విను. తుతలనర్చి దేవ విసావేయని వేడిన విన్న వింబయూం
 నన వనజంబునంబురు తనవైలయంబిలకింబు వేట్టులగ్గ
 బను. తని వీడుకైట్టువారి సొహస శౌర్యము బుల్లసిల్లగోల్
 మ అల్లవై కుంఠ త్తై గెరిసి. ధువరకనగ్గిమిరి శక్తిదిరి
 ప్పలసాంగ త్తై ముతల్లదూరి బుగదాదగ్గి తైననాకాయునుం
 డిల సొకైతము గానితి మీన కిని వరయింబొరి ధాత్రిబనం
 బులయై వంకదలయెతానని స్వయంబూము బ్బులూపాంపగో
 నీ. పదునాల్గు బుగములు సొలంబులు మేట

కల మివాల్గంట పక్కని మ గంధ

పొలము న్నిట్లంబు గువ జంబు వసి నిడ్డ

కన్నులవిల్పాని గన్న తండ్రి

గదిసి పొలిమిన్నుల తుదత్తై గను పెద్ద

పది వేసములకు మీల్చి తినవేట్టు

వదిగల పుల్లు తత్తై తినెత్తై దువలంతి

వలపెకడాని దుష్టలు వదల్చు

మంబుమలపట్ట దలపొలులు మురుగామూడి

శ్రీయలుఁబగ లగనరింతు కమై యసొయి
ద ర ని కేస లఁరాఁపు తొ ద నే ర థు లకు
తన యలుఁడై మాగుభాకృతి బు న న య్రిందె య

క. జునియలంబు యు వివిధంబున
జున ములుక్రి రాముఁడనుమసన్నుతి జొయిం
దిన మని ఘన ఘన గొ ర్తెం దిన
దిన మును బెరుగు గుఁగొడె దీపి తుఁడగు గుఁగొ
గో. త్రిర ద రానం తమ వామల నలత్తికై క

యూసుమిత్రుల తన యలుఁడై నూసురగతి
బృత త లక్ష్మణ శత్రుఁఘ్న వరస మా షి
గో. లనుబునిం బన యును బుల నెనసి బెనసి య

దే. ము ద్దులుజి బ్బునె వైక్రుగము ముంగురులం . . . దూఁఁదె. నత
గొద్ది వలగ్గు ముముగొజొ బుచ్చు గొల్లె పల్లులు తల్లెవెక్కులుం
బొద్ద కనం బహులు ల్దినరు బెందె డలంద ములం దుబావబుచ్చు
త్రొద్దెక తల గాంప పతి పూర్ణతక్షానిధి యయ్యె నయ్యెదన్

క. బింధు హతెరాంఘం ద
బంధుర తనలరామనం ద్రాశ్వాసి తేతర ధౌ
రంధ్ర శ్రీమదగని దనర థ
కంధి మహాభంగ గరిమ గలయుభు బెందె నొ

ప. త్రినిధంబున వివిధవిభుధ మనన ము ద యుంబుల హరిదయంబుల

36

నుకునబడదు లకుముడ మొదు వ వర్ధ మొనవం ద్రునింబలెని న్నంత్ర నిఖి
లకళా సాంద్రుండగు రామవం ద్రుండు గ్ర మత్ర ముంబుగా సకలవిద్య
వమవ్యూర పారంగత్యుండి యుండె ననిస విని శౌ స కాదులు తర్వాతిక
థా వృ త్తాంతం బెట్టె దని యు దిగినా

మ. వసు ధా వాల తలాంతరాంతరిత భూస్వదై న ధారాసము
ల్లసి తానొ పటత మహాని పప లగిలత్రా రకా సంవయ
ప్రసవస్థాక వియ తస్థ ల నీ ఖర విద్య బు త్సధా మాధుర
రసవస్సంప్ర ఫలా చక్రిమ యుగీ ఖగైరె వనీ ఖోతా మా!

క మైరు భరాధర భీరా
భీరాబుధు సత్కృతి వ్యాపారం
పారావారగ భీరా

భీరాభ్రాంతారబునగ్ భీమకమూరాబు
మూలనీ సురుమరదరవరసం సూర్య సంతానభూసం
స్మరతులత విలాసం సంత తీర్థినివాసం
వరవిబుధ వికాసం సప్తసంతోర్ణ వాసం
నిరజవి తరానంసం నిరఖా తాత్మవాసం

గద్య— ఇతి స రస్య తీ స తీనిరం తరాను కంపంసంపాదితకవి
తామూధుర ధురీని కౌణి కగాత్ర పవత్రుతిపతిపం డి అరాధ్య
వంశ పయ్య ప యోరాంశి రాకా సుధాకరాబు మూని విద్య
త్తవి కంఠరవ నం ఇలలం గూరాధ్యుషేత్ర వీరనారాధ్య సత్కృతి

పుత్ర సతల సుతల సున విధేయ సాగలం గాభు జేయ అంకి
తంబైన పట్టెన్నికామ విలాసంబను మహా అంబునంబు
విధమా శిల్ప సమయ —

————— శిల్ప —————

శ్లో॥

— ద్వితీయాంశశిల్ప సమయ —

క. శ్రీరామో వద్దమత్తపా
పొర సుధా సార స్థిత భవభవతీరా
శ్రీరాం యోగిగర్భా
వీరాసద్గుణ విధేయ వేంకటే రాయాం!

చ. త్రవద్దశింపుమల శౌనకా ద్విజుల వకా నిరునులగనుంగాని
సుంతుం డిట్లనియెం నంత దాశరథి యకావనసూభక్తి వరతిఘన
శిశుగ్రా నిగ్రహ సౌమ్య్రుత్తి యొక్కనాశు.

క మిత్రకులజలధి కువలయ

మిత్రుడు జనకాష్టా గానిసం మీతానుతన

మిత్రుల దనరగ విశిష్ట

మిత్రునిత్రుతు రత్నకరిగె మేల ననన దండ్రి

38
 మూడికి వేడియై భువి సమగ్ర పరావ్రమశక్తి ముందుగా
 దాటక బ్రాహ్మముల్ బుడిచి దారుణశాతశతము బావళి
 పాట వేయెప్పగారు వలలభావం బలగ్రాసు బావలవలబ్బిలం
 గీతగి గింప వకాసులు సుఖిం బడమిన్నమల నిర్వహించినట్లు

క మన మేనయగురామునిగని
 యనఘా నీతమిత శేభము లగుగాకనిదీ
 వనలగానకింపుచుననువుగ
 ముని వరుఁడగు గాధిసు తుఁడు మునుకెని నడువో

39. మ ప్రబలాదిరాత మదం బుగంబు మునులకరత్నంబె నీయజ్ఞమున్
 నిబిడంబై తగునట్లుగా మనిపె నొనక్తంబుగాఁబూడదా
 నలలుండీ ఘనుఁడెంత వాడనువల నత్సంతాప్తత సావేష్టై
 విబుధత్వైశ్చ గరా ముఁడమ్మిది లకున్ వచ్చెయమార్గంబునో
 క పాపముగని పతివలనో

శౌపమముగానియున్న మాని సతి వెతలేల్ల
 బాపెరఘువీరుఁడధికక్ర

40. పాపరుఁడై నిబిడద్రు భావము వలనో
 గ. ఇనకులాధీశుఁడట వెన్న తెను కునినక
 దినక బినపతి నగరికి బునికరి ము బి
 బినకుని శరాసవము ద్రుంబు బానకినివరించె
 ద నీటంబు దిను బిదెంబుమీంబు యుపాదె

స్వ. మునుకునివిలు ద్రుంఘ్నానుజెంబ ననశేంద్ర
 త్రిలకులుసిగ్గున దలలు వంప
 హరి క్రికుంతు మెసంగ మెతయురత్నాకర
 సమతగాంచెదనంను ఇనకుండెంబ
 శీఘ్రనివిల్వరహితాఘ్న వరుండె ప్రభునో
 గ్రహియింజుననినీత కలవరించ
 పద్మవైరి తనకు సూమాతయకొనని మది

90

సర్వంసహజౌవి సంతసిం చ
 వెలగితల హనన మునిండు సింహ మధ్ర
 తలము ననటంప ఇల జూప్ర కులవరుండు
 సొన్నమలవతె మిన్నంది యున్నయట్టి
 కొర్తుక ముగంబును పైత్తుగా దలంబు

ప పడుల్లు జువిప్రమ న్భురణి గొండలమెట్టి రఘూభవబంధుని
 స్ఫుట్ తరయష్టి యష్టిగాని పుష్టిగ నింజిని గూర్చి యూర్లు చున్
 యెట యెట ని స్వనంబులు సుఖాల్లు మనోబ్రుశ విల్లి యెల్లది
 కైట ములనిండి మ్రొయ నీవకాత్తుక ఇంగ మొనర్చె నంతటిన్
 ప త్రిరుదుగ సున్నదిట్ల ధరమై ధురమై సరమాత్రులెల్లయొ
 స్మరహారు విల్లుడ్రూప దరమా భరమా పరమాదరంబునన్
 హరి ధరణీంబునె మనమం దరముందిరమంది యుందుమం
 పరసి సురల్ విరుల్ గురిసి రమైకలవెచ్చగ నిష్ట మెప్పుచున్

160

న. విండపరమేధనుద్దండవిండనమ్ర

చండమోద్దండపొండిత్యపండిమమన

చిబ్బయరావలుండతావైంశువినియలక్ష్మి

16

తరణిదరణిసూచన పరివ్రాహణమెనసి

మ పరమామోదమిలత్తుముత్త్రయములన్ బ్రాల్మంబు మింబు

క్షరణితామ్రాద్యనర్లువంబురుహం పూరియోబధాత్రిసుతా

సరసిజాత్మ మహాసురాగ శసవీత్యాపాణి పైవ్రాలగా

ధరణిన్మిత రఫలూద్వమలం డప్పు దానితారా మహాద్రుడనన్

ని యిచ్చిదంబున తళాగొ మెన సిరాముడనపురుసతనోద్రాంత

తనకరత్న

తల తనూతన భూషణౌదులమెసంగి బ్రనుపనం తడదాగునో తనయగుడియ

క బలములుగాలువ తనకిరు

గైలకులు మది బలగములుగ్గిరిప మవేమా

బ్రలరాట్టలమగి తనపురి

తలరుమ నరుడెంతమండె సానమయవలనోయ

మ మదవదరాతి గీర్ణములు మంటకిమిండె కిరెండకందెగా

వదలకత్తొవ గూర్చి తిప్ప వర్త తక్కిని కార వీణ్యమున్

పద మదమండలెసితి సహితం సహంబలహుతక్రిన

స్నేహితురంబెనల్లు సలపుడెవ్వ డానెవ్వగు నివ్వసుం ధరగోయ

క పరపతిసలపుడిపుడెవ్వడె వదరక మదనమందు విల్లుపదతెనడిమో

వెదనిదెయ నుచెదుచెదులుగ నవర...

కుఠారియట్టెనెన్

చ. ఇలగల రామవర్గముల నెల్లగలంబునవేళలనొకర
 స్థలగల్గనిర్గచ(దు)ర్భర భారల నారకమింపుభాగ్గవా
 త్యలఘు పరాక్రమాన్ని ఘనుడై తగు నారఘరామపంద్రుల
 బ్బులచారి హాసహారు శరసంతతినె.తయల నార్చె నార్చె నాన్

చ. ఇప్పుడిది నప్పురశం భదునకుంబరామవంశైసంగి తదీయంబైన
 శకాసనవరంబు బరిధిచింబు వరాఠా వాయుగుధరాకలమా
 రి గూడి యద్వశరథకుమారుండు హేరవి నంబుల పరిమితకు
 తావంబునంది తోలవంద నయోధ్యా పట్టణంబునంబ్రవేశింబు
 నిరంతరానంతసకలసంభూతిశయంబులం బరితృప్తిం తఱు
 నిల్చి యుండి కత్తిపయదినంబులు విసనపిమ్మటెన్

చ. జనకులయూ నమానసము విజ్ఞానము నూనగబూనమంబులూ
 జనకులపెల్ల ముందెరుగసాంట్ల మాట కిహంట్ల పోలూ

ది జనకునియూనతింశాని శైవంబు తెసంగవెసంగడంగి త
 జ్ఞనకసుతానులవేడుకసొగగబాగుగనొగి గానకతో యు

నీ పుత్ర కూటంచలస్థి తవహింపనమాత్రి
 పుత్ర కూటంచల:స్థి తవహింప

విరదూషణాదుల కనిగిద్రుంబునవోల్చి
 విరదూషణాదుల కనిగిద్రుంబు
 మాంబు విభూతిశాంబుల ముసెంబునతీవి

మూలమువిభూరి శౌంబరము సేవ
తనమరుత్సంతతి దాస్యంగుగాను తీతి

తనమరుత్సంతతి దాస్యియెనసి
ధరణి ఘన సప్త తాళ భేదములుగనిన
తాల్పి ఘన సప్త తాళ భేదములెనన్తి
సరససుగ్రీవరా గానపక్ష్యుడైన
సరణి సుగ్రీవరాగాను పక్ష్యుడనుట.

- క దుందుభునిమీఁ . . . నానక
దుందుభునం దనుడ నగుచు యెలగనోవటం
దుందుభు రాలున ననె సుర
దుందుభుర వమెనయి చెసి దూకెనిగా ద్రింపు
క వాఁలని శివపద రాక్షి
వాఁలని లంఘి తమహృద్ధ వాఁలని నతదో
వాఁలని వాఁలొ ధ్వజ కర
వాఁలని వాఁలొలనొల వాఁలని నొసె య్రి
గీ నీలనలునాప్త నం ~~కా~~ దనా నిలకు మార
నలముఖ వలముఖా ద్భి క లల ముగా లవ
లంక వెకలంబు గతి నకలంకు డగుచు
బులద్ది బుంధియె గ్రీరా మజన విభుండు.
క త్రివననిధి బుంధనచిధి

మాం. రుతం ఋతమాంశు మాంశతాంశలసివే

మాంశనల్లక్ష్మలమారంగలై

కాం. తలూరాంతి మాంశాంతల కాత్మీయ

మండలాంతస్థితినుండగలై

సకలలూకంఘల కనంత సౌఖ్యమింపు

సఖియ... శ్రీరామహంధ్ర విఖండ.

శ్రీరాంస్థల సపదిచారముగ సమద

దనువివరుని దశాస్య గుంట్ల సకతమన య

వ. తిని యిచ్చిదంఘన

వ. వినుతుమైనర్బుముఖజాలగివెల్పులు కల్పలతాతవృత్తులు

పున గురియింపగా ననలపూతనునీతను గూడివెల్పుక

మనుకులతలూకంధ్రుడసమానవిమానమునెక్కిదిక్కులలో

దినముగిక్కిలై కైంకర్య సమతేజములగా మెలుగుతోయియు

వ. వనచరరాజులు ముఖ్యపరివారము మారవయంగలు

ధునగతి గాల్చితంబుల గంఘరియంబుల తంబుదెల్పుము

వినుతుమైనర్బుమండలములవేత్రధరుల్లుమిగూడి క్రైవలలో

వినుతులరా రుల్ బరహిమాంగులగా యనిపెన్పురింపగాతోయ

క సాకము దాతునువిభక్తప

తాకానీకుంబుతెత్తి ధణధణపరేవో

స్రొతభృతపలు లానరగ

సాకాతపురంబుదోర బసగావల యుగ్మ

వ. అనివినుదొమమన్న సమయంబున సారఘ్నవి రోశిబిరుగ్

గనుగాని బ్రక్తివేల్చుక్కి కరకంజులుములంబులున్నవచ్చుజై
వినయపెంల క్ష సామివిసవేయనుచుం మనవిందనన్ది ప

మృనలుబువేడ్డతొం పన వృమించ సమోర కుమారుఁ డిట్లనుగ్మ
క వసువంశ రత్న వింశ విం ద్యనగంబుల జలె మపేమాన్న తంబుగనునట్లొ
దనరును వినుకొండన సుకప్రున ధ రోదర వరంబు గండ్లె సామోంబు
క ద్రి నవృత్తుడు గనంగాని మునునొగ నున్నట్లొ గనున్నదిన్న గంబుల సుతా
వినుకొండలొనె అపెరె | డ్ల సువ డెయ్యో సుదీనితనిగ నతఁ డిట్లొనెయ్యో
క మునులు నకపుత్రి లంకకంబునిన కుశల వ్రాల్చె లవట వక్తవ మింజల
వినివది మ్రిరలుగ దీనిని | వినుకొండలొనె యు విసము విసుతింతు
మొమొంబు

వ. అని మరియునన్న గంబున నున్న యకాన్న త్తొంబు లన్నియునన్న
రెండ్రునెతొం విన్నవించం రలంబ మరలనమ్మరు త్తుళుం గుండి

ట్లొనెయ్యో

ఉ. తెల్లవసుంధరా తనయం దువ్వలువా రగవైచునాగవా
లల్లత తెల్ల శాల్మసుల కంద ముగాగ నుపట్టె సోమవి
వల్లన కల్లగాదు బొలు వం బులూతె సామి సామి బొం
బల్ల ద్దకిం బుపేల్చు తలప్రోతె డ నమ్మి సువా కయోయనో

ఉ. మత్తెలు మెల్లలు కన్న ధుర మండ్లతియంబున సత్తలంబులుం
వల్లన నీత లంబు మ వింబులు మేల్చె రకిండ్ల మ్రొత్తముల

శ్రుల్ల సరూపములు వపువువీటు గల్గిపెలం కులేరులా
తెల్లులు గాగనిల్లిపు డొకటం డపయ్యోవిలసిల్లు భూవరాం!

24 డెమ్మనికమ్మ తావి నెనకమ్మ గొమ్మ కగడమ్మ చల్మ్రాం
నమ్మగవీరు నాడు వచనమ్మ మనమ్మ సనమ్మ మంచుని
క్రమ్మ గడల్లు పల్లు లక్ష్మమ్మ రసమ్మ దమమ్మ మూలనా
నమ్మ నువోద్రాహద్రా కమ్మ డగ్గరి రగ్గరి డిగ్గరి దిగ్గరి నగ్గరి
క డిగ్గరి మదివగ్గి విమానం
బగ్గరి పై కెక్కియచడ నగ్గల మగుమ
బ్బగ్గి యులన్నియు మనసుగాని
తెగ్గలముగ నినువు డెంచు వోడుకతొడన్

చ. కెలకులుగల్గిమోడ బలుగాజ్జగి పువ్వులతెనె కాలువల్
చలువలు గ్రమ్ము మోడ సురసాల విశాల రసం లగ్గురుం రువం
... బు వలగాన్న మోడ జుగి యెల్లగు క్రొన్నెలరాలదిన్నెపై
నెల విలదిలం బుగాల్చి వనియెవెర ఘోషాంబు డెప్పుమోరగల్గి

గీ. అచటనవ్బోళ్ళ నలమ యుతొడ్డరమున
నెల్ల నసంద్భాధులన్నియు సలవిమధుర
ఫలరసాదుల నావోరములుగజొసి
యిష్టగాజ్జి యెలునర్ప నూవింతునంత యి
క. తప్పునమెప్పు మదికె

మెప్పులు గుప్ఫితిల మధుర ముల్లదు వచనండ్లి

యచ ప్రియవనవరితనితే

న ప్రియవని యుద్ధులనియెన నద్భుతఫణితిగిలు

క. మనువంశతిలకవినుమా

మనసొకత మునుమొల మురియొక్కనినూ

తన సొకత మునుమనకు

మునుకునిలు ఇట్లకిసమోపయనగలదులుగా

గీ. త్రినిన తనిమత్తతల ఎనగగా

చాసు భయం ద్రవుడ సర్వసంధి

ననుపమాన్యత సనిమగ్నత రంగు

డగుబుదన రాంబ రీతి నిట్లనియెన ప్రభులు

శా. ఏ మేమి మన పట్టణంబు సరిసానియెక్కినొకత మి

భూమిని బోల్చును సంతతి వదె వట్ల మెత్తుండు మోసవ

సొమద్భ్యంబలకాదెట్లు మనుమన సొమారి నీక్రియయూ

సొమారి తితి వయంపగానిని మనుసం తొప్ప తసావీ అర్థి

సీ. కృష్ణవేణితరంగిణి కపస్సమమున

యోజన ద్వియమితి సుపుష్పం

ఘనకుంఠి నీపురంబునకు తూర్పు

గమున యోజనముగా నవరుచుండు

నెలమిని చ్చిను కుండ కి నానగిడి నాగు

యోజనంబుల మేర సెనరుచుండు

48

సమరా వతికి దత్తి నొ మన యోజన యలుగా

పరినిగవూతి గాపరి డవిల్లు

నల్లగుంటూరు త్రిదలయిన పల్లయలకు

25

మేడ యన దగి యప్పు రిమె రయి మంతు

నల్లల న్నవ నంబులకు నుమ ద్భవయిన నుంకి

కేంద్ర వ... యి యంగుల కేంద్ర పగి డిల్లు

వ. అనిన విని దశరథ నంద నుంతు డెందంబున నానం దంబుగ్రంధుకైన నం
కత దియి శాందర్యాది విశేషంబులెట్టి వనియ డిగిన నప్పుచు నతనయు.
య మెప్పుగాడెప్పుడె డె

సి. ధాత్రిని తంబు నీ ధమ్మిల్లు సందీప్తి

కేత కీ వర ము సాంకేత పుర ము

నెలాన నవత త్త నెలానా విశాస్పత్తి

కేత నెలాత్త రము సాంకేత పుర ము.

వరసు వర్ణ రుంబ రాంబ కవిరాజుల్లు

కేత న్నీర్థురము సాంకేత పుర ము

పరిపంధి నరపాల పరివార మారిడన్

కేతల సు స్థిరయి సాంకేత పుర ము

దవ ఇదీప్తి సుధా తత త్త ఇత ఇత్తి

కేత రుంబత్త తరము సాంకేత పుర ము

లెంబు సెంబు ము అనవు నుదింబ ముంబ
నూతనంబు దనల సాంకేత పుర ము

గీ. కలువలు కుప్పజ్జేసిల్లు పంట లకై కూరు
 ధనములను డారారు సకల చిద్యలమీరాని
 బలు సుఖములకి ముక్తుశూరుల ప్రసంగ

ది. ములకలకానో పు యున నిర్ణయే లయన గరి ॥

ప. మారితమనో ధవళా ~~య~~ త పటాంవలయత్ర తపత్రకాయనో
 కరతలంగులై డిపదభూతము తోతువాసాంశుమై మైవెసరి
 ఏరిసి సుధారసంబులు ప్రవింబసో వముగాంబుమోడలం
 దరుణుల నంబురించు సముదాతత నప్పురి సొలగారజి కల్ప

చ. సుకుమర సత్రసాలలు నునిగంప గుకెంపుల నింపులుగ్లుగా
 పురములు చంద్రునాలలు పొగంబు ^{శు} కుండు శకంబు మిద్దెలు
 ప్పరిగెలు ... తరాల చలువ పంచి శుభంగాప్తుల ఖిచ్చరంబుల
 త్పుర వరనీమనెప్పుడును మెల్లుగుచుండు నల్పంబువై ఖిరికిచ్చి

ఉ. త్రొవ్వైలరాలనింపు వితగుర్చిన సాగంపుల ప్రమ్మరింపగా
 వన్నెలమ్రానులుంగలగి వన్నెలుకెక్కిన వాడదిన్నియలల్
 తిన్నని బాలసున్నములు దీర్చియిచ్చున గల్గుగాడలు

26 వేవైలతను చుండ ... విలసిల్లు పురంబు యావరా !

క. కాపురముల కాపురముల

కాపురముల ఘనగు ద్భారకా పురములలం

కాపురముల నెల నల్లడి

కాపురములు భూపు తములు కాపురముల గుణి

కూర

క గోపురవిసరంబులకుం

గోపురములసొంతి నేయి గుండలువిలస

ద్యోపురములదొర యగునిది

గోపుర లక్ష్మి నివరింప గోరె దవన ఘో!

గీ సిరుల నిరప్రేందు నప్పుర వరమునండు

మహా తవ సుదీప్త సద్గా మయములయిన

మంత్రిగల హాని వహించులహాత్మికంబు

సూర్యబంధుల మరచింతుసాగుగుమిగులు

క. తోయము నిరపాయముల సుర

గోయము కన దుగ్గయ పొర్చి కీలతమనీగం

గోయము రిపు నరవర నిరు

పాయము విసాఖ యుమగు ముగ్ధానిల్లుపురిగో

చ. సరసినిసంజ్ఞానంబు సరసంబుగనాల్గు వేదముల ?

స్వరములు దప్పుకుండ ఘనసంగతినా బ్రతియింపుచు మహా

స్వరములు నల్లయందురును వాక్యములుగా నతమస్యలాయనం

మురము నమామృతై తనరు ఘనసరముఖ్యల నెన్నెనక్కవి

ఉ. దీరులు నిత్యసత్యము దీరులు దారులు దారక్రిమం

దారులు దీనిరస్తు పరదారులు భర్తవిరూరులాత్మకా

మారులు శౌర్యనిర్భితమమారులు రామికుమారులెప్పుడుగో

మారుని దీక్షకిం ముసుమమారులనో వసియింతురప్పురిగో

క పోరంబు పోతగా మిక్కి

దోరుం డయ్యోసని దసదుజేర్చెనకస్త్రం

దోక మహాయ మునిగిగొంతుల

పోరంబులు సేతుర వాడె పోవారు లెవెనా!

క పండింబు సదానందంబులు

కెండలవెలెరాసులుగ సరగూర్చుచు నెఱుఁగె

మ్రొందుకెనియిందురచటెన

27 బిండితనంపదలు - - - కాపనిసంబుల్

సేవలగలు ద్వుల వరదీల నిరర్థశర

యురధురంధర భారాధర ములనగ

నిరత విస్ఫురిత సత్పరమరుత్పరసద్ర

గమన నిర్గమ కురంగములనంగ

పురరమాదర్శనాదరసమాగత డివ్య

రమణీయమణివిమానములనంగ

పరధర వరసముల్లరమరద్విరదని

ద్వజనకేసరి క్రమారములనంగ

దసరునుత్త్రంగ మత్త్రమాంతంగ వరతల

రంగమణితాంగ పట్టుకొట పుంగవులుత

రంగములుగంగ ఘనవత్సరంగబులది

పొంగిలవారింబు నెప్పుడప్పురమునందల.

౧౧
 చ దర తర గా ర గం య ల య ల దార త దూరు మె డ బ్బ డు ల్ జ డ ల్
 వ ర వ సు హం స రం య ల ను వా ర క మో రు నె డ ల్ న డ ల్ తె డ ల్
 వ ర ల ర తే న్న ర డ్వి ర ద వా ర మ ల గాయ న వా ర సుం ద రు ల్
 ది రు గు చు రుం దు ర ప్పు రి ని ద్ధి రు ల్చ నె న జు లం ప జే యు చు న్

౧౨. గీ. అ డ నే ర్త్యు రు ని యి ల నా డ్గి మ ల యి డే ల సి
 పొ డ నే ర్త్యు సు స్థి ర శ్శా వ మె రి గీ
 కుం డ నే ర్త్యు రు బంధ మ ల గ్నా ర్త్యై తె ను ను
 వా ర కా మి నా ల చ డ శ్రం గా ర వ తు లు.

౧౩. వి శి యో ని సు ర పొ న్న వి శి యూ ప్త ము న్న బు ల్
 దీ పి పై ద ది వె ల దీ ర ది ప్ప డు
 వె ల ది తొ నల్ల గ ల్ప ల హ ల దే ద న్న
 మిం ట నం తె ద ది నీ కం డి ద ర మె
 నో ల తా వు ర మొ గ్గ తో ల మూ నె ద వ న్న
 వ సి డి హ యు ల వి నీ కా న గ నా న దు
 క డ కి తొ వె ల్ల మొ గ్గ ల గుం ప దే ద న్న
 బు త ద ది గా ర త ర మె

యు గు చు ర్ స యు క్త న మ్మో క్త లాం కు న డ్దే
 కె నా డే కాం డ్రు కు త గీ న ప ల్లు లు ను క్త ల్లు
 వ్రె ల యు డే ల్లు ము ప్ప ళ్ల లా వి క లు నె ల గీ
 ప్ప ళ్ల ల మ్ము చు నుం దు ర ప్పు ర ము నం దు.

చ వనము సమిత్పలాంశ దళవాంశిత విప్రబునప్రహారపాం
 వనము వనప్రియకూలనుకవారమయుం రక శాతి కాది శీ
 ౧౪ వనము సమిత్పలాంశ దళవాంశిత విప్రబునప్రహారపాం
 వనము సమిత్పలాంశ దళవాంశిత విప్రబునప్రహారపాం

గీ. ద్రి దియలు సుమ మోలి రామంబు నదియుపాంతి
 జూత సురసాల సంతాన నన్ను తంబు
 నదియరులంబాది బ్రహ్మంబునం బనగ నెగ్గె
 యూమినం దన వనమ ననొమి వింత

క సుందర హంతి చందన తరల
 బ్రహ్మంబుల రందమందంబు బ్రహ్మంబుల సదం
 నందన మగు నందన మన
 నందంబు గు నవ్వన వలు మవనంద దమై

క రామంబు నిరంతరం బు
 రామంబు గుల్మ లుల్లసం దురా ముఖలలా
 రామ తలంబు ననగతి
 రామ లతా గూర్చి రామ రామంబు లునును

గీ. మధుకర కంఠాంబులను తామర సతతాల
 నున వి సుమనో రస్తా శ్రీ మేన యతొసి
 తరగలను కేల నూని దుర్బల బుచ్చు
 పద్మినుల నంగ దీక్షి కల్ బర గు ప్రకీని

54

6 సారము చక్రవాకలక సారస వృష్టిద శంఖమంస సం
సారము సంఘతూల్ల నిత సారస బలంద మరంద వికారం
సారము నిర్మలావళితరసప్రతిమోదకంగా సమానకా
సారము తచ్చురూత్తర నిశంఘోలువందు మనుష్యునిగోళ్లు
చ పాలు నలు తత్త డంకమున పోడి యలుగు మిగుండి పోడలకం
బలకములా తుమో వలు దచన్నల వెన్నుగ బూయలుగంధముల్
కలయగు రంగ ఘమ్మ మును కమ్మని లోకపులు గ్రమ్మరింపగా
నలసరయూ నదీ తులతమ్మె వలసిల్లు పుత్రవరంబునన్

క పుష్కరములు నిర్మల తర
పుష్కరములు గలగి సతల పునాభ్యుదయై
పుష్కరనదీ వలెనున్నది
పుష్కరియిరుచుదని చెంగడగ బసదే య

క త్రివైకపుసాహసులచో
నబైదుపుగబ్బహులు అల్లవ్వుగ బట్టున్

29 గుమ్మల వలె వెన్నులలి
బిల్వల విడి బండుమండుప్రేమా చయంబుల్

క కలమంబులు బాలంబె డు
బెలయలు సంగీతరవము బెవులకు విడిదై
యలరగ గూడుచు జంకల
కలమమ మెస వురుకు మరు వనాబొతుకాగి య

క. ప్రి పట్టణా రాజము తో

సే పట్టణమైన దరణి నేను గా

జూపట్టనె మారలకం

దోపట్టనదారి మహామధేవు దరమా

వ. అని యిప్పుగిది నప్పు రంబు నంబు యెప్పు లన్నియుల
పుతుండ నప్పువననందనుండ తప్పున మదిమప్పులు ముప్పిరిగా
ని గుప్పుతిలం గాపుగా యొప్పిన నుప్పింగి లుప్పు దమారిడిట్లని
యె

వ. వినుము మరు త్తమార తల మోళమల వం సురవంశ సంతానం
డ నప్పుండ సద్వన ద్గుణ గణానివి తుండై దగు సెక్తానావరు
దనుపమ శక్తియుక్త నను నప్పురసేమ త్రితిష్ఠయోసి పూ
జనత్రునరింపుం సకలసంపద లందుమనుండు మెండు లో

క. అరిగావున నా త్రితే

ముదమందుచు సపరి వారముగ నవ్వడనుం

డెద వింతయు నిక్కమున

మది నమ్ము మదింబు సతని మన్నింతు వెసన్

నీ. జలజూత్తు కుల దుగ్ధ మిలాశీకరిపుణ్య

పంద్రుండై తగు రామ పంద్రుండవడి

తదల పూను జము ఇన్ కపి బంబులు గాల్చి

మహానీయు విష్ణు విమానమెక్కి

56

జను దెంచు నవ సరంబున దాన కడి మ
 పాత నయూమనో నిమ్రమ దనరబూంబ
 యిది బ్రహ్మద్రుతుల మరమంబున మోటు
 యిది పర్వతాల యుల్లకయె సుమ్ము

80

మాంబు తొడిగలంబున హాయి యిదియె
 బ్రత్రకుండిండ్రి యునును విబ్రత్రసరణి
 వరలదెలుపుచు నలభరదానిమునివ
 రాజ్రము మోర వస్తుయూత్యాదర మున

వ ఘనమ దగునమ్ము నీ న్మరుని గాంబులై వరుచునరింబ వెదుకన్
 ద న కుశలంబులన్నియులు ను ద ప్పకనెప్పుగదెప్పినెమ్మవం
 బెనయగ విష్ణుతోసి యుత్తెచ్చివ దివనలంది పాంబుగా
 ననుబుల నొమవార్ల ల త హర్షము నన్ వినియుల్లి గాల్చునన్
 వ దనర ద్రరాజు పురం దరనందనుం తమందానంద మకరందరస
 బిందు బిందు సంమోహం సంతి పి తం బగు మ్రోదయూరవిం
 డంబు గందళంప నంది గ్రామ స మం గ మసూతునికుంజైయుం
 డె ననినవిని నొనకాదులు తర్వాతి కధావృత్తాంతంబెట్టి దని
 యుడి గిన

మ దరనో మంజలభారధూ ధ్వాహుబూదండోపరిత్రాక్షి పా
 ధరవిసాక్షర తహాదయప్ర కి త విస్త్రాప్ర తాపాబ్జిస
 స్థిర రాధా వన రస్పర త్నర గ బుస్తిభవస్ర దుసాన భవద

5 వనితాను తన తనువువ
 వ్యక్తములైన వసుంధరా రమణి హృద్య భార్యింధకాంక్షు యే

వినతాను తగమన వినతివిశ్రుతవిద్య

జ్ఞానతానినుతావనతా

వనతూనివననీవనతవననీవనదా య

భుంజంశప్రయూతమ-

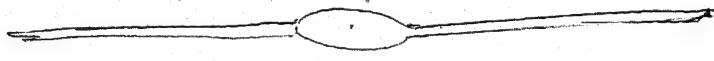
స్ఫురద్యమసద్భక్తుశుద్ధాంతరంగా

హృదయప్రసాదాభిరూపగాభీష్టరంగా

మరుద్భావనానీనమనాకృత్యంగా

సరూపాభిప్రాయాల లసత్సందరాంగా య.

గద్య. ఇతి సరస్వతీ సతీశరం తరానుశంపా సంపాదిత కవితా
 మా భుక్త భుక్తిని కౌశికగణాత్మ పవిత్రస్త్రిపతిపంజితారాధ్య
 వంశపయ్యపారావారకాకాసుధాకరాయమాన విద్యల్లవిని
 విద్యాయనాగణంగాభిద్యాయప్రణీతంవైన పద్మేభిరామవి
 లాసంబును మహాప్రబంధంబునందు జ్ఞాతీయంబునను-

శ్రీః

— తృ తీయావావిసము —

- క శ్రీర మణీ మణి పరణా
సర్పర తులాకూట జనితయు నిర్ముసితయు ని
త్యార విరాజిత మందిర
వీరాశ్రేయశశవరయ వేంకట రాయా ॥
- గీ ఆ వద్దరింపు చులశౌనకాద్యు ల వకాని
జనుల గను గాని సూ తుఁ జిట్లనియెనపు తు
పవనసు తులగని నరు ప ము ప్రమదభుతి త
హృదయఁడగు రఘు కులవరుం డిట్లు లనియె.
మ బలవత్తీనకులాంబుగ నిభృ ధరణీ శా మాలలాడేన్ జీవిత
త్రి లకంబై విలసిల్లుచు న్నయది నందిగ్రామ మమెల్ల విని
స్సేల యోగంబున నుండే మూర్తిర తుని శీత్రు ఘ్న నింబుంబువా
రల తొనెల్లుగ వల్లు ముకుళల వారల బెల్లు పో పొమ్మి కని యు
క. అని ననియిలతయఁ బు మ ను వంశాంధీనునకు ననుసారంబుల
దనకింబుత్పరి తగమనం బెనయు బిరుత్తైతలనినుమ నెదుట సేదటనన్

క ఆనందింపుచుగనుకెని
యూనందిగ్రామవరముననానంతరి

10 ~~జ్ఞానం~~ సుందురునికైకై

యూనందనునవల గాని సరసతననియోయి

శా. సామీప్రమతాజ్ఞాని ముయ్యభరతకర్తానాథశుభ్రానై
సామీరిమానుమంతం దండురునను నెల్లమిత్రతానీతతా
రామసామీమిశుభాత్మితైవవినిద్రాప్రతినితెయిన
జ్ఞేమాదంతముమీకురెత్తెరును పగి నీద్రుమిగావల్లతి

క ఇక్కడని నక్కపేంద్రుడు

వత్సానం సంకవినియవారితవంశం

లక్ష్మణముగ్రామననె ~~దక్షిణముగ్రామ~~

నెక్కుడుగానదరభరతనృపుతిటనియోయి

దక్షిణముగావలం ప్రమువనెవరనైవిరభిరభితుండై

యొక్కడికొనె రామవిభుడొక్కడనొపలు పునెవ

మకువనాలగాతలది మాపయదెల్లుమది న్నజ్ఞగా

నక్కపేవచ్చుడిట్లనువియత్తంననడదూర్తికాన్పడె

గి. భరతనృపతిమిత్రకూటాన్నిపవిత్రమున

కెన్నిదినములు వసియింప యున్నవిధము

మీరెరుంగుదురదిగాత మీరికదల

కెన్నివిన్నవకన్నవి విన్నవించు

స. నఖ బలంబున పంచనఖమునైర్లెడల నూర్చు
 నఖ నాసికాశ్రవణములు మనిమి
 విర కరద్యుతి నెంచు విర కరద్యుతి మించు
 విరముఖైత్యోనే విరుల నతని
 కాదీ. మ వివళ వి శూభముల్ జోయి వి
 రా ధు ని ఘ్ని వి వి మ ద్దనమ్రసన్
 కాం పనగాత్మకై కాం పనహరిణంబు

గాంబని రుంజి నొం దీంబ యు పల్లె
 గోలయై తగు నీత ను నాకు పాణు
 యుద్ధి యైన నిటంబుత్త తార్థ జోసి
 భుక్తి మే సంగి నశ బరితి ముక్తి నెంసంగి
 యున ఘ మగు ఘ్నిశ్చ మూకాత్మకరు గుడెంబ

సీ. మిత్ర సంధను నిసు మిత్ర సంధను సతి

మిత్రుని గానెంబ మంబనాడ
 పా వన తర సత్త పా వన మహిమ పా
 పా వని నన్ను జోప డ్డ నాథు
 వాడె గుంట్లు మనోధు వాడె మ్రా కులుగాడె
 వాడెంబ మంబ ఖమిం దెనాడె
 వాలని స్తులబలా వాల యై యెరియించు
 వాలమే క్షేమము న వాల్ల నాథు

ది నకర త నూ యు కి ప్పింధ కి ను ని బోసె
 వనవరబలం యు లాలంబు కెను ము వనది
 లంధన త్రినర్తి లాకనిర్బంధ కు ంజు
 కుమ తిరా వనిమనవినిపై ముంల్ల నాడు.

- క లంకార మ నికి సుగు నౌ
 లంకారు విభిత్త గుని నలంఘన విభవకలా
 లంక త్పని పతి నిగానక
 లంక త దనరించె మది కలంక క దలంకరి.
- క త్రినర్తి దివి సూర్యులు
 విరిసె దరు వర బలం యు విరిసె నలంబు
 గురిసె శుభం దైవ యానక
 త్రినర్తి స్మిత నత నప్ర త్త మే దిని మెరసి యు
- క యొ నతిని గూడి ని నపతి
 యొ నుగ పు ప్పక మునె క్రిసాను యు ంజునా
 యొ నుత నూయిడు త్రిదలగు
 వానర్శి నికులు వ వస్తు గానెక మో
- గ. త్రినర్తి దివి సూర్యులు
 నందునందం యుగా విం దులం రనిం
 తమరు తెంపు వస్తు వార్త లను మొకు
 దెలుపు మని గుంప న్నితి ది రవరన్

35 వ. అనికరము త్వుగిడ్చి వినయం దెనయం బవనాత్మజుండుదె
 ల్పనవినిక్తైకయూసుతుఁడొపేర్చివినిర్మల దుష్టసింధుజ్ఞ
 వనమలనదేబనట్లు బవబవానర భాసుర పుణ్యోలాం ఇవలన్
 గళుగవ గన్న లకుట్లు త్రొజి గంబుల నెల నయట్లు నుట్టుచోట్లు

గి. సరగసాకేత పురమలన కతిగి యుచటం
 జననలయ దెల్పు బాంధవ బినుల గలసి
 బలము తననిరునెలకుల బలసి కెలువ
 భరతుఁడు ఆట నెదురుగా బయలుపెడతె

వ. ఇట్లుబయలుతెడల కతిపయప్రయంగాంబుల నపరిమిత
 కుతుంహల భరితం డగు భరతుండు శుభభరతుండై యనంబుం
 డగు నత్రుక్కుండును త్రుక్కుని బినుదొర నరుగుదెంచి యలగ్రాహ
 గంబున నగ్రోసరుంగాంబు పితృ సమోద్యోత్యై యనుప్రమా
 ణాంబున తదదీయ దివ్యపదంబులకు ముదంబునంబ్రాణామంబు
 లానతింప మనంబునంబునంబుగా దెనంగాను యం
 బునంగరంబులుమోక్షై కురంగతుం దెరంబుగా త
 నతనయనుంగు తనంబుగానంబుమిగుల ననంబుల గని కరంబు
 నంగనికరంబులు వట్టుకొని బీనకతనయా మమోశారుండు పు
 ష్పకవిమూనారూఢుండై ప్రమత్రమంబుగా నందిత్రామంబుప్రవో
 చింబు లకున్లుట్టి — .

గి. మనుకులాదేశుఁడనుబుసమ్మ తముగాగ

తపన తనయునితొడమం తనమైనది
 యుంగిన్నియూసకలదేశాద్ధిపతుల
 సెలమి నీవొసి తొంది తెచ్చురట్లకని న

క దాన రధిశాసనముగానియు
 యాశు గతివాలుతనయుఁడంతెప్ప
 మానదేశాద్ధిశుల
 తొనలముగదె త్తుననుమక డువడినినియలన్.

36. డి మూల వచెలవకాళ కురుమాగధ మద్రకళంగవంగలం
 గాళ కురూ వ ఘూర్వర యుగం భరసింధువిదర్భమభువిరా
 మాళపుళం దకుంతల దశార్ణ సుధేష్టక యువవాంధ్రునో
 పాళ కతుంకణద్రవిళపాండిత్యమరాచి వరాజముఖిలన్.

క తొండొకని వచ్చుకెల్గవ
 యొడింపురు వాలు సుతుఁడు యొయొయనగుల్

వేడ్డు కలలరగ సామీ
 మాడు మిదె వచ్చునాశు మెచ్చానీండులనన్.

క ఘన తమనులుగలసి వయం
 తనె యెండెడు వనదికరణి తనపట్టుకొని
 నినుడుంబన ని నసతులం

గని వెంంగురురా మధరణి కాంఠం డంతన్.

క మరు పాత్తునిగి గినినెనికని

తరమున నిట్లని ముందునంద నుపలుక

త్వరగతి వగులను నయోజాన్య

పురి రత్న మలంకరింపు పొపొ మ్మల వడికి

౪. ఇప్పు నీటిది నప్పు తమిళే తెలుగుగాఁ జెప్పిన నప్పు వననందనుండుదేవ
మహా ప్రసాదంబుని దబ్బునను పురంబునకెగసి యుక్తురంబునకుం
బుని యుక్తురంబు

౬.౩ లంకాదీపు దునిమివయక

లంకాదీపు తింకరుం బులాలతగతివే

లాంకార ములలరనగరము

లంకారము నర్చ దగు విలాస ము దేహపర్య

౩ హంతు వశంపాదువనా

హంతులనంబాటగని న హంతుల వలన

హంతుల నెడకుండు నెట్లాద

హంతులంబున గరజునులు సంపనప్రసవయ

నీ. నపుకైనలా లసున్న ముగ్ధాళునాల్లి

తరుమనామికయలత్తయలు గుల్లి

తెలువ మహామృతి యలసేకమొదవింప

అలమైకస్థూరి నొలలలతి

యోగ్యులువావిమోసేపుగావనరింప

వక్తనకేంపుల హంతు దీర్చి

ముంగిళ్ళ ముత్యాలరంగ వల్లులు నల్ల
 సొగసు గాక ప్రంభ్రు శిశుల ముల్ల
 తొరంభ పన్నుల తొరణంబులు గట్టి
 తీరునాప గడాల మారు తెల్ల
 కులుకు వజ్రం ల తళుకు వాకి శులయలు
 పసి డి ఖిని పొంపు నరత్త కంబులు బుంబు
 వాని మూలంబులందు పేల్చాని కమల
 మానిత ములగు పూర్ణకుంభములు నిలిపి

37 క. కేతన మితము లందు పు
 రాతన పట పడల దిగి యర కులలన

మృతన కనకాంబరములు
 మృతి నలరింపు శుభ వికాస మెలరవో
 గి తీరునావాడ దిన్నెల బారు దీర్చి
 లలత ములుగాగ రచ్చ పట్టల నమ్మి
 నిరుపమ ముతైన బలువపం దిళు ల్మవైవి
 సొగది సంతక పూల బహురవులు నిలి

వ. ఇట్లు నంత కాంతులకు నిశాంతంబును, ఎలా సంబులకు వాసం
 బును శ్రుంగారంబులక గారంబును, భావ్యంబులకు యోగ్యం
 బును, యోగంబులకు యోగంబును, సౌఖ్యంబులకు ము
 ప్త్యంబును, ప్రశాంతంబులక గోచంబును దానంబులకు నిదానం

46

స్తోత్రంబులకు పాత్రంబును ననందనడై న కలంకాలంకారసాంక
ర్యకాలంకభంబుగా పురంబలంకరింపు మండిరయ్యెడ.

చ త్రితులతమప్రవైల్లువ సమాకటతంబగురానిమార్గమం

తి తత్త ~~మ~~ తి నప్యతి నినవితాన మలంకత్రతలంపనా సమా
వితమతి నినకేరమగు డెప్పుడు వస్తునె యుచునమ్మరు
త్సతలంబు ముదంబుతొనెదురుచుచునుండి నయంతన్నిప్రక

ని త్రివని ధవుడు ప్లుమిలెహాహి తు డగునరుంధ

తీసతీ శు వసి ప్లు పిల్ల త్తింపసప్రదే
పాలమిలాగిదగ్గి ల పరివ్రానికాది
వరు లతొనొంది కులగురు డగునదిచె

నీ త్రిరుదైత నెరుగుగా నరచెంబు నరనాథు.

డరు దందగురువరవరణ సరసి

నిములకుచెయిమోడ్చి సమువితాననవలున

నతివసింప గజొసి యర్హిపాద్య

విధులంబరింపుచు త్రెసుకెనివచ్చున.

మునులనట్లనె పాలవలుదమలర్చ

నాదతింపుచు సోమమహాభాగమింత్రప

స కలకార్యంబు లుపక్తనయెల్ల

నరియుగా కమదీయ రానిభిషేక

సమయమిదిలక్ష్యమైకట నిశ్చయమైవర్తి

38

తేడి పడబోయె వలన న్నడిచగదలచ్చి
గని వివారింపి యిటుల నెవలని వకుండు.

క. ఇహ వజ్జుఁడవయు నన్నున్

ఇహ విండు మదిండు నిర్లుబుతి వనినా

భావంబున నీకెరుగవె

దేవా యిట్లు త్రిన నొనుదెచ్చెర వినుమా

గీ. నవ్యమధుమశ సితపద్మనవని తిరిని

ఇం సురంబుగ నొకటి వ్రాసె రవయన

ఘనఘనర్పసు తారకా కల తమిధున

లగ్నమ్రుతదించు శుభవల సలక్షణముగ

క. త్రని సముద్రారా ముదెబ్బిన

మని విను తుతె నర్లుచును సమున్నత గతి నొ

మ్మన మునుకుని ఘన ముద

మ్రున రగరఘు వరుఁడు వ్రేదల ను మ్రొక్కెత్తి

గీ. సురు తరంగిణి ల్ల విస్ఫులిత గారిత్రుత

నికర దీప్తితి నిగ్నిగలు నీన

8: లలతముక్తాఫల కల తద్భిరంజలం

కులత దీప్తులు తళతళలుదెలువ

తరళ హారంబరంబర శర హారంబర

తరళకాంతలు ధగధగలు మౌనుప

68

సకరాంసుభ్యోయ కప్రక ద్ నీలాపల

ప్రకర ప్రభలు పకప్ర కలు కాలుప

వివింర కుల హాళి సుమహాత మహాసుతాతి

వి వింత సహ బ్రహ్మోమోచిత సహతు రనుచు

భాస మాన విభా వసు భాస మాన

మూని తంత్రి న దివ్య చిమాన మ్రక్తి

స జ్ఞుల యా మ్ర నం ద నఖాంబ వస్త్ర లనీల

మలు వి వత మలు వి సే న మ్రోలన భువ

మో శపాం హలనో పీల భూ పాలా ది

ఘను బ దర్శి నిల్లాగ మన మ్రిలంక

లాట వకాంబ మరా త కర్ణాటా ది వి న వరుల

వరమ దేవో ము న జై లగ

సింధు గాంధార యుగంధ రాది వసుంధ

రావళు ల వామపార్శ్వ విమన త్రిరయ

వి రకాహళ ద్భౌతి కా భూరి రవము

భూ న ద్భూ తరములు నిం డి ధౌత కౌనక

రామ యూవింజు డ ఖిల సంఖ్య మములలర

హారు సొకేత నక రంబు మోరవల్లు

39

మ. మసువంశాంబు ద్భి ప్లాజ్జవంత్రి డను రామగోవిందు మహామో

గని యో ముందర మందరా వల సర్వ క్షేప్ర సాద సంఘాతముల

వి సుతాం ద్యౌపల దీప్రవప్ర ఖిత ప్రావలి ట్కలఖిమూతమన్
కనకాత్రి ప్రతిమాన నలం గవయ విఖ్యాత వస్తుసాకేతవలన్
సౌ. ఈ రీతిన్ గరివిలాస విభవంబుపాద నీక్కింపుమన్
తొర స్వప్నమెరురాముతంబు ఖనవలుల్ నీప్రంబుగా బల్లన్
విరుం తమ్మరుదాత్మ ముంతెదురుగా విజ్ఞేసి యత్తిన్ గు
స్థారం బుల్ దనరింబులు క్లనియె భూప్రస్థా వసాంబులుకై
సీ. పురుష మణియై విస్ఫులిత హార్యార్థవర్
ఉక కుం టి ములుతిరి టి ములుగాగ
నీల శిలా బూల కీర్తి తజ్జాలక
ప్రకరయ బిమలనోత్రయ బగాగ
కరి తీప్రవాళ ముక్తా ఫల భ్రాజిత
రావీ రము లవిపుల వక్త్రము బగాగ
క మనీయ కనకసం ఘట తకేతన వితా
నములు విస్తార హస్తములు బగాగ
రామిత దుగ్ధిత రచనా తిరాఖితాంబు
ల లత సౌలములు సీతవేలములు బగాగ
ప్రార యుచున్నది నగర లక్ష్మీ మేతల్లి
విభవమూర్తి మతేర ఘనప్రభు వరేణి
వ మురియును.
సీ. సెరుల నీనుచు ~~క్రి~~ నీపుర శ్రీమ తల్లి

70

తల్ల తల్ల తల్ల నా దనరుచున్న,
 దిట్ట మత్రంబుగం ట్లవేయెవల్లనైన
 భర తరుమ హంసరామ భూ వరవ తంసా

సీ. నీవప్పుట మమెప్పు సెరి పోయి పురి ల్లు

పటు వృణాదీర్లు పాప దీయనంశ

విను గాంబ సెనరంబి ఘనకాంక్ష లనుమించు

భవన లక్ష్మీ శిరవీసవహమనగ

నినుతల గనహాల తనువేల మును ప్రీల

శౌరభ్యుల్లు శియలక్ష్మీ సాభియనగ

నీయెక్కువను నక్కు నాడుక్తయనచిక్కు

నవనీస తీరామ హంక్షమనగ

నలరు నదేపుర వీధియల వియ్య గృహంము

లదియెకాసార వరము యిల్లదియె వనము

గూళి తివెయంబు దనేరథ మతున కిట్టు

లందము గదెత్తె గంధవా మాత్మ యుం టు.

40

వల్లవిదీధంబునన వాటియల తనూముం టు వయలంబు సమలత
 వతురవనన రచనా విశేషంబులు విని మ్రొప్పుకొనుచు నమంబానంద
 కందలి తవారెదయూర విందుడైర ఘనవీరుండు పురవీధి నరుదెండు
 నవసరమునంబు నువయల విస్తయ విగాసవిలాసంబులు మనం
 బునంబెనంబా నిబనతతనయల నుద్దేశింపి పం రహాశి నంబులాండు

• రులతొనిట్లనతి.

నీ. నవవరములచాలన వహించినముసేయ

దశునింతి సొగ్గసేనదంత తాంతి.

కై దవర తుమ్మెదదాలు సుదిమ్మై కెనదాలు

నన త్రిన్దు కెను వన జాడ్కి కెప్పు.

పగదాలవగ మించు పగదాలనిగుడించు

ననతిని యెలగునీయి తివమోవి

బి. బంగారుజిగి పెంపు పొంగార్చి కడనంపు

• నననింపుగను సొంపు

నిండు శున్నమత్తెన్నెలనీటుతొట్

దనిహెలుయిత్తిర మగువనెమ్మెగముసారు

వేడుకల కలకంఠుల యెండు గుండు

యెలువములుతోల్పునీ కల్పములు కుమ్మెల్లు॥

క. కందమ్మల కుందమ్మల

కుందమ్మలనంగదగు మగువరదపముల

కందమ్మ కందమ్మల

కందమ్మలనందయెలున తివకవలముల్

క. కవ, కవలా శుభమునుజ

క్రవకవ వివరాలనుగవసరినెది

క్రవమక్కువ రక్కువకి

72

క్షువయసు నక్షా వముయోమ కౌముల కన్నుల

క కరమా సరసిమి ముసుధా

కరమా వాతెరబలా మా కరమా ని దన్త్ర

కరమా కన్దవ దత్త

క రమాణామా ఇ నెన్న కరమా కలతి

స సారంగములనెంచు సారంగములనెంచు

సుద త్తైప్పెద తాలు మాపు వాలు

కాంబనంబు న రల్లు కాంబనంబు వి రల్లు

హన నాసిక సారు మెని సె త

పం ద్రు బిండము నేలు పం ద్రు బిండము బిలు

భూమి లకాపాలక పాల తిల

41 పున్నాగము లోకీలు పున్నాగముల మీరు

నల సొత్తీ ముగారు నా ఇతి తి

పత్రముల నాటం చెడియ పన్నుకూయ

పత్రముల మెంతి యూయంతి శిష్టనకాంతి

పద్మరాగంబులకు దీవి ప క తేమోవి

పద్మరాగంబులకు మ్రుచ్చు ప రముమెచ్చు

క మదవతి కనుగవ గంటె

వ దన సుధా కరుని పాణి వ దలక దౌత్య

ద్వీద గుణియు గుణ్ణా ధనువున

మద నుండి డు కమల భాగోమాయ నమోకొల్పి
 ౧. బి ఘన ఘన పత్ర యుక్త ముష్ణ విలక పోలి
 మకరితా సత్ర కౌతన మనా తమ గురు
 త్రిభువన ముగైల్లు మారు నితేర సంగ
 వెలయు నీతన్వీ సుందర విద్రుహంబు
 ౨. హరి నీలములగ జ్ఞిగరిపింబు యురిపింబు
 ఘనమలకుండల పాలుగాగదరిమి
 నెన్నరుదవల్లుల నీరజంబులనీ జ్ఞి యునిక్తింబు బక్తింబు
 వరకళానిధిమను
 దివ్య పత్రంబుల దిరిగింబు తిరిగింబు
 బలువు నన్య పదీ గలవివైభవ
 కరిరాట్టరంబులు కదలంబువిదలంబు
 రంభలపర్కవలలకొల్లునరికి
 ౩. సొరది చెక్కింబు తెలముల్లు స్రుక్త జోసి
 గూముగరపింబు త్రిురయింబు శృంగి తతుల
 ద్రుంబు దుష్ప్రతినింబు యదంబు మింబు
 కౌ. త. క. ప. ముఖమిఘనోరు కాంతలహవర
 ౪. ఈ కమలాక్షి యూకల క్తి యూకలహంస సమానయానయా
 కౌకిలవాణి. యూకు సుమకౌమర విద్రుహంబు కుమారిదా
 సొక లగంబు కారణవిదా కలమెల్లు భువింబు నెక్కిపై

స్థాక లోగనర్లు నట్ట నివలకం దక బాధల కెట్టు లంగరై నోయ
సీ వనరు వచ్చికళంబు ఘనమై దనర్లుట

కట్టెండ సోకిన గండకుండె

తరుణి మోముసు ధాని ధానమై మెరయుట

కడు వడి దప్పి చొరుడ యుకుండె

నల వోణికువముల నల ముత్తైయలలంక

సుడిగా డ్దు వెడలచె సొలయకుండె

నతి ముద్దొంబుపం హాస్య వ్రత్తివహింప

మృగములతోతికి సోగియకుండె

నదుల మెయి దివ్యతాంబనమై చెలంగ

కారుచప్పుల శి సెకలకు గనలకుండె

నొర యూరమణిమ ణి యువయువముల

చెలువ ములుదెచ్చ నలవియినలువ్వికైన

క విన్నా గొనివీన్నా గొ

విన్నా గొప్ప వన్నెగన్నద్రునినవలా

కన్నా కన్నా కన్నా

కన్నా రగపుడమి కన్నె గంటమయారె

క కరతి సలయ నన్నికుసుమోం

త్రర సుభుజా కల్పనల్ల కలతొనీతా

వర వర్ణినినినకధరా

వర కల శాంబునిధి మెకసె, వర లక్ష్మి యనన్

వ ఇప్పుడిది నప్పుర నారిఖనంబుల పరస్పర వాదానువాదంబుల దనవి.
జనక పరిపరి విధంబుల పరమపవిత్రయగు భూ ప్రాప్తిని వశ్యంబును
న్న సమయంబున

పి. ఘన తనప్పురిప్పు వనితాలలామంబు

లతు లతమంగళా రతులసం

నలహార్త్యములకెక్కిబులువేత్త తొంక

పాలతుకల్సె సలులులుకరింప

ధరణీసుధాశ సోత్తములు సత్తములండు

వి తతసద్భక్తి శ్చైవినుతసేయ

నమరాధివరముల్గిను మనసులమితం

13

అప్పుతెఘనపుష్ప వలపులంప

నారద సురక్షిమిన్నందినాట్రీమాడ

పురమువొంకొసి పిదప నల్పురమెలక్ష

శ్రీరఘువరుఁడు నిఖిలహం దార్చసేమ

నవగౌతరదివ్య వరవిమానంబు దిగ్గె ॥

వ. ఇప్పుడిది నప్పుర డప్పుడమిరొత్తు ప్పులకు ప్పుయగురు దప్పునమెప్పు

లు ప్పుతిల నప్పు ప్పుకవిమానంబు దిగ్గిన దిగ్గి పొంగును నప్పురాం

గనలు రంగై న్నలంకారు మ్రుంగులంబులంబులంబుల పల్లెరంబుల సంగతినా

మేసంగు మంగళారతుల శ్రీంగారంబులగనుంగునంబు పుడమి

కన్నియల వెలమిచ్చెడియల లతుకకాని పాపాల లతుగలందుడిసి
కెని తనకాపల పదంబునడ్రుండు కెనుగండ్ పండేరంబురవంబు
లతొ సమంబుగా బలుకునిలు కుటం దెయల కులుకురవలద్రెను
దవిలు వచ్చునప్పుడలు పట్టంబొప్ప కడువడి ముదంబున పద్మంబు
సూపుచు పవననందనుండు ముందట నడివ తన కిలగడలగడలు

43 కెని తెండిబడత నడుచుచు యుడుతనెలదుడుకునందెగడు
నుదురులుగల ముడితలు దిట్టంబుగా పొంబట్టు దిగలంబట్టుకెని
చనుదేర బహిరార్జవర డౌవంబొవటంబులన్నియలంబుంకంబు
గాగడలు యుమ్మటంబు... గాగాటంబులనుశ్రింగంబుంబులం
రాట వీడిక ఘటంబు తర కవాలంబుల వాటంబులకు
లువుకూటంబునంబ్రవేళింబు మనికూటంబుల నిరాఘాటం
బులు భద్ర వీణరంబునకు నికటంబుగా బని వినయంబునంగ
నుంగని ఘనులగు వసి భృతిమను శిఖనంబులనుబాతాప
నంబులనునిబ సారెకు వారికినపస్త్రారంబులావరింపుచు త
దుదీరి తనిరంకుకొని యున్న పురస్తారంబుగా నిజసింహ
సనంబున వసియింబు బంబువాగుబ్బల పయింబెలువం

6 యిగా కెలువు దిట్టి కుంర్లున్న కన్నువియ్యనిగన్నయన్న
కెన్నివవింబుమేడిపున్న మనాట త్రెన్నెలతొయి మండ మండ
కసింబేగా దిట్ట కెను మోములంబూటలు వధూడు
కామంబులు కర్బుర వీడుకం పేడుకందులందుకెని క్రేవలన్నిలపు

తమ తమ సోవలకు నవస్థ శంఖుల కయముండ మింకులయెడలు
 ముంపును ముడలు నంప నగున కలు సెంప ననుబడలు గల తొయ్యెక
 వతులబ్బురంబుగా నన్నిరంపు డు బ్బురంబులవల తమ గల్లె గుబ్బలకు
 సరిగానరసి ప్రరసిన నరసంబులనినిండు పసిండికుం కలంబునితిండు
 కైని తండోప తండంబులుగా దండలు నిలబడుండ నలవేల్చు
 దేరకెలుపునంబోయవలరు నులుంబు తెలిత్త ము ద్రివిదలగు నిలువ

44

లలనల విలాస కలనంబుల నిలంబునంబులు కలుగడంబులు శ్రుతి
 కువలుగలిగి విలసిల్లు తెల్లారి కత్తియలు కుతుకంబున పతా
 కార్థమతాక త్రిపతాక శుకతంబు సూపీముఖాంశతా
 మ్రామాండ ప్రముఖ ప్రశస్తం వాస్తవికేషంబులతో తలతం
 బుత్తిన లలత లప సూన్యయన నయన విలస నంబులలక
 శ్రుతమధ్య విలంబ కాలంబుల ను తాళంబుల మేళంబు
 లు రంగుల రక్తం సంక సంక తిగానన్ని నయంపుమ కర్ణాక్షము
 దోక్షియము పెరిగి ద్రివిదలగు లాస్యంబు లంపుగా గను
 పింప గంధర్వుల హందంబుల గడించి తిందు పరుపంబులు అన
 గా ... క బ్రందంబులందంబులగా జూనింబు లుత్తింబు
 వీణలు పోవు వ్రలు కన్న రలు సొరంగులు ద్రివిదలగు జంత్రం
 బుల తంత్రీ స్వరంబుల వనుసరించుట కు పాత్రంబుత్తి

ది

న గాత్రంబుల పొచ్చరింబు సురటి సోరా శ్రుప్తంబు
 మ్మొక ముఖ వర్ణిరవీ పృథ్వి గాది రాగంబులు సాంసరము

ఋలయ్యత్రిలయ తానంఋలయ ష్ట్య మూదిసుస్వరంఋలు
 వికస్వరంఋలుగా ఘనంఋలు ఘనంఋలయ తనర సంగీతరింఋ
 సంగీతంఋలు శ్రోంగారంఋలుగా లాజుమనానందంఋలజెం
 దంఋలతానందంఋలపొందింప సింధు యుగంధరగాంధారసావేరికా
 శ్రీర కురుకుకురఖ్ఖుర్ బర్బర విదర్భ ద్రువిళ సాచ్చ ప్రజాందకళయా
 గవంగుంగారళ శౌళ మోళ నౌపొళ పాంబాళ మాళవ మద్రు
 మగధ మత్స్యమరాట్ట వరాట్ట కరవోట్ట కర్ణాట్ లాంబోట్టయం
 దవయవనాంధ్ర కుంతల తుండీరము పాండ్య కైంక సోదేంక
 పోడి ఘోషుసుదేశ్య దశోర్ణప్రముఖనిఖిల దేశాధినా
 ధులనౌకవిధంఋల సునుపాఠ్యసంఋలు తనయగ్రఖాగంఋలను
 నమనమస్వరంఋల నిఖితరాంజల పుటంఋలు స్ఫుటంఋలుగానిట
 ల తటంఋలంఘటంఋల బృజంఋల ధ్వజరధరాఖిల త్తర త్తావర పూ
 ర్ణసుధా కర కరస్థలస్థగీత శరాసన నిరస్త నిశితనిరుపమ శర
 పరంపరా పరాజిత ఖర ఖరమూరప్రముఖనిఖిలవాసరసేనా .

45 పరిపాలన ధురంధర ధరాధి నాథవిరాగాధ కరపరశురామ ఋలూ
 ఖరామ రామ నరేంద్ర హంద్రులయ విఖయూజవయని వంది
 మూగధ యూధంఋల భీమతింప వేత్రధరసమూహం సా...
 నినాదంఋతానయ వేదవేదాంత న్యాయ వైశేషికాద్భిల శాస్త్ర
 సువాదకూలాహల లీలాంబుండితులగు పండితులు ప్రసంగం
 ఋతే సంగీంప రద్ధ స్మత్రగణావయూ త్రికా బలిందావనాంబోజితా

ది గుండ్ల బంధుర బ్రత విశ్వాత్మా శుభ సమస్యోది కవి తావశేష రచనా
 మాతూరి సాంధ్రులకు గుకవీంధ్రులనవర్యగద్యపద్యాలు లూపాం
 ఖ ప రియింప సమయోపతవిరుద్ధ వాస్తవైర్విరీ విలాసకాలగు
 పరిహాసకాలభూమిన మసూరం ధనం యెనరింప తత్తద్విద్యా
 వమ త్కారంబు ... సంతసింభే బు భరత లక్ష్మ నా శత్రు
 ప్పులుగా నరించు నాదశంబున విదేహంకౌసలకేకయ ప్రయువి
 బంధు బి నంబులు తత్త దుబితా సనం బుల నలంకరింప వీరకాళింశ
 మర్త్య పటహం శర ధోరికా భూరిభూంకారధావనంబులు బుగా
 ధ సీ కుమారంబు నిండి మ్రోయు తారకాని కరాంతర పరిసభి
 తుండగు పరిపూర్ణ సుధాకంబి తెరంగున నిండు కులుపుండి విలసి
 ల్లున వసరంబున పాత పురొపాత సామంత మంత్రి మిత్రప్రము
 ఖులు తిశయకు తూహలంబున నస్త్రోకంబులగు కనకకుసుమవ
 ర్జితభక్తికంబు లానరింప రయ్యె గ.

10.

నీ ఉర్వీపలయ భార మె ప్పించు వైర్విరీ
 భద్రతుంతుక నకాత పత్ర మూన
 క వలలుగల నిక్తగనిల్లకెల్లాబ
 సమరీతి వింఖా మరములువీవ
 భాను భాతప్రస్థి భాను నిగ్రామణుల్
 ఆముముగ తొలగవలెంతములు విసర
 తన యుక్తమున వాయు తన యూర్ధ్వసింహ

భక్తి మైత్రేయ మలప రమల గ్లాత
 సెరి త శంకున మెల్లరి మిరుప్రమెరయలు
 కరణి ధరణి మివామ ధాగ మనత్రలయలు
 శ్రీమదుద్దామ దశరథ శామలఁడవుతో
 రమ్య సామ్రాజ్య పద్మబిరావలఁడయ్యో ॥

వ. అస మయంబున

మ మనరావలంకన శైలి నొడ కని ప్రేమందల్లు లుపబాంశిరి
 తని సత్త్విర్ములు కల్ప సంస్థితి సెసంగ రద్దసి ష్టండా ది
 వన లంపాండ సెసంగె నప్పుర శున వ్రాతంబు లుంమేము బో
 సెన పుణ్యంబు పలువె నొక సుఖం బొత్తెచ్చింది రత్నాన్న తోయి
 న్ని. హరిదంత విష్ణురత్న రదంతివరము బ్బి

భక్తై భక్తులు సుఖ నిద్ర గాఁచె
 మలయ మహేంద్రాది కులమహేంద్ర పాఞ్చి
 నిరతంబు గులు వినిర్దురత జెందె
 శీనమా ఘోగ ఘోగీంద్రుండీ
 ఘోగి నీసురత సంఘోగ మందె

నాది వరాహ కూర్మార్క ధీపద్భితయంబు
 రమ్య తిలా విహర రమన మెరసె
 చితత వత్తురంబు నిధిపరీవృత వసుంధ
 రా వలలుకు బ్బిర మారా ముఖావిష్కంఠి

వింధి తేనె జ్వంజుని జులూదండమున

వారణంబు దరిలుంబుకార నొరలును

మల్లజరొరావు వృంజమున తనయతొంబట్టుబ్రాహ్మకంబు దా
దెలుయొగిగాంబు సవిక్రీవరవిలసద్దిగ్ధా తకాసేవ్రాజుగా
జలసాతాత్మికతంబుమొల ప్ర... దానింబువక్తింపగా
జలధుల్ పొంగె వనంబులు మెరసె సస్యంబుల్ పుత్రంబోవెనో
వ తదనంతరంబున

క తల్లికి లక్ష్మణి మాతృమ
తల్లికి సద్వక్త్రినె రసి దనరథ సుతుడే
తల్లికి లక్ష్మణి నరి తనపిన
తల్లికి కైకైయికిని పదం పడి తెల్లకైకి

క తమ్ముల మాతృమ్ములనో
తమ్ముల వతె చికసనమున దనరి పతధ్
తమ్ముల నడుగు మది లది
తమ్ములుగా నలరెనతి మా తమ్ములు గుర్రో

క జునకొది నిజుల జాంధవ
జునము లనా లంక గాది సస్యారోములన్
దనువులు దోకొద్దెనుల
ననువులు నానందవార్ధి నందుచునుండో
వ ఇవి వధ్దంబున నవ్వు సుధా సుతాద్దెను దత్తిం దవై జ్ఞానంబుల రసం

82

మృత్యుపట్టాభిషేకమై యుష్మదంబున సపరివారశిష్యునా సకలస్థానం
బులనుబద్ధవింశతిమనుండే నన్దివిధి శేరినకాదులు తరవతి చిత్రాంతరేంద్ర
రని యుద్ధినిన

మ తతతే ఖేలా ఖిత సూర్యసూర్యమిత వయతసంధానసంధానద
స్తతిని పుత్రమితౌర్య శౌర్య మూర్ధ్వమాధుర్యం
నిత సద్భక్తినిదానదానవినియత్రామస్త్రీరామ ప
ప్రతపత్రాత్మితభావభావమి సద్భక్తినిభాగ్యభాగ్యదయం

క. దీరా దీరావనగం

నిరా నిరావశత్రుభక్తర దీరా

ధారా ధారాధరసమ

కారా దూరాత్మమి దురదారమదారా

మృగిగిరినికరమ

మంబులతంబిత మన్మథరూపం

బంబితసర్వసపత్రమహంపం

రంబితసత్తవిరామచనీపం

కంబివిరాగవికాసకలంబం

గద్య- ఇది సకలసత్తవితనికంతరానుకంపం సంపాదితకవితామ

ధురీధురీని కౌశికగాత్రపవిత్రశ్రీపతిపండితాంధ్యవంశపయ్యప

8

యోరాని రాకాసుభాకరాయమహా విశ్వవికంధీరవ శంఖు

లంగారాధ్యపాత్రవీరనారాధ్యసత్తవిశ్రాంతసకలసు

కవినినవిధేయ నాగలంగా ముద్దోలయవారి కంబెన

పట్టాభిరామ విలాసం ~~అను~~ అనుమ వామదేవంబు
నందు ఇతరముల నెక్కినవి -

— పంచరత్నము —

— చిహ్నము —

శ్రీః

48 — పతరాద్వి శాన్వ స ము —

శ్రీరుక్మిణీతనూభవ

హరు తనూసవ్యభవ్య హాభాగ్భూత

శ్రీరుక్మిణీతనూభవ

వీరాన్ద్వైతనికాలయ వేంకటరాంయూ!

నీ అవధరింపుము శౌనకాద్యక్షిలమౌని

జనులగణుగాని సూతుఁడిట్లనియెనంత

శ్రీరఘువరుండు సంతోషాశ్చర్యత్రుఁడగుచు

హరిమనములకల్పిల సంపదలాసంగి

నీ తనదీర్ఘదైవాత్మంతు తపనయపితంబు

వసుధావధూసుఖావహముగాగ

తనదివ్యతనునవ్యధారాంధరముబంధు

వరమయూరూపందకరముగాగ

తనవస్త్రపంధ్రప్రశానముచీన

నితరహంజ్ఞక విశాసకముగాగ

తనసత్త్వంజ్ఞ సుధాప్రవారహంబువి

ద్వైక్షాన విలుధ జ్ఞానసముగాగ
 తనఘనశాలి కాల వాల మల్యలఘుసత్య
 సత్వతఃకాంతరద్వయాంత్రయముగాగ
 ప్రధితద్వయముతనయము ప్రజల రాముఁ
 డురుతరస్థితిగ్నా వింపుమండెనఱు తఱు

౬౪౦ సురుతరమత్తలాంబునది సోగి ముఱు రాముఁడుగూఱుమికింపమో

మారగతి భర్త యయ్యెదనకత్తయటంచు కలంపతిట్టె యు
 ఘ్నరముగ నుంఘా నుం డనుచుయెల్లుగ వెల్లులకెలరెల్లుగా
 నతిగిన రితిగ్నాను డపరావలరాముమనెత్తె గ్రక్కునగొల్పు
 ప. పరమధరాధరేంద్రవిలసద్భవం నీమ ననుండువారుగో
 హతిరలనీలవోగో నినిఖాంశుకరావళి గౌఁగఁటంపగా
 సరగుననంటు రత్తమయవందనమోయనకాయమెట్టినై
 మిరగినఖాంత్రాపమున పద్మినీమోము కుఱివెకాంక్షకగో

గీ. ఇసుఁడుపరదేశమునకురానినకుండు
 తమలునికెదనకువల సంగతులుదెలులు
 యులుకుమనిలించు దూతల పగిడి నీతిఁ
 డలరెనప్పుడుప్రడమిపె నిడుదల గుమ.

గీ. పతిలాసివనియుప హాదిగాదనితొండె

ఖనెడుపద్మినీరాగసంపదయన

పరమఘాధరమత్తక.కెదేవంపమునమించు

49⁸⁶

దైరిక భా తు శ్రోంగారము నగ
వరుణుండు బలమిత్రుఁడగు దెంచె ననిగళ్లు
రమణీయ త రసిక్త రావకవమున
నటయింపు యుండు ధూర్జట శిరంబున నుండి
మారినర తనంపు బాయుయ న గ
ని నుండెడు గ్రన్నున మిను తెంచె ననుచు నపుర
ది క్క తీమణి మొయిన లుదిన సంగంధ
రత్న మందనకొన్నీర రక్తి మయ న
గామరుమిగుల గ సొంద్య రాగ ముఖై లో య

క తన మిత్రుఁడు తొనిధరి
త్రిని నిల్వ గ గూడ దతని వృత్తాంతముగ
స్థైరి మిను దెంచె నని దన
వని తొని డల చెయ్య క వత్తవాక మునియెన్ గో య
న ధరణి మోక్షారం డగు దెంచె నని మూడ
తొక గప్పిన నీలకొంకయనగ
వరు రాకనిరి గో గరి తక మ్మల దీర్ప
గగన పట్టిక బట్టు కాటుకయన
స మయ విడుండుని గొ స తింగలయట్టి
క్రై ముసుం గిట్టినీల కంబళమున
వసు నాధు నెడలంఘి వసు ధృపై రోరాము

10

ముందుగా తనరింపం వయస్యముగ
 తనదు తలమానితముయొనెననుభవము
 త్వరితగతినెన్నియెల్లపరువుతత్తి
 ముదిసదలవిరిసి నట్టిత్రాముడు డియనంగ
 కట్టితత్తడం గలంపునల్లడలనడరా
 నేరుపుగానిలుచెరలుదరియూచు
 సలలుతనీలయూపురిములునిచి
 రలుననీల్పుట్టు రవికెలుదెరిగివలు
 ట్టిలననల్పుశాటేల్లిగింప
 పెంక్తంబులగుపున్నమక్తలు సవరింప
 కస్తూరికలపంబుగలయనలది
 నీయొత్తలంబులు కేలమేలుగబట్టి
 తలలుతమంలమాంకలుదాల్చి
 మారువేషంబులుగానరింప మారుకొల్పి
 గలయలుచుండురు సొంకొత్తములనడుగు
 బడుకుమనకుండపటుచిట్టివిడిచయంబు
 కట్టితత్తడం వొల్లవిమ్మేట్టపు తమిని
 దినపతియైత్రుడై సగలుచేరగమారుచునుండెనంబునం
 తనపరరాజుల తొలునంబ తామస్సెస్సెవలుతొనెదెయింప
 తనివెడలంగదొసినముద్రుతశత్రునిభవత్సం తతిని

30 గాని రుతి కట్టె సొయనగ గాల్పున దిపని బొంబరాల్తోల్పు
నీ పద పొట్ట దోవతం సతల కైక సల్పు

జంది న బలకణ బ్రందమనగ

xx న లక్ష్మీని శ్రీకమలనకి గూర్చిన

మహిత మూక్తి కతాలలు మానమనగ

రాల్లు రాల్లు అతి తొరపు వేడ్ల విలుదొండు

బల్లన శూన్య నా త్నత ~~అనగ~~ ^{మృలనగ}

యూమనీ సతి బెండ్లి యూ డుక్తైవై లోతు

హత్తింబు తలబ్రల ముత్తమనగ

కువల యే శంకు దనయంబు గూర్చి పోత

వచ్చెను పొన్ను చాచి పొన్ను వనబు నెత్తి

దులల బరబన నెరివిరి పడపనంగ

న మరె వినుచిది తార కానము దయంబు

చ కలువల రోడు వచ్చు తమకంబున పొన్ను కణజొన్ను పూ

కిలకిలమందు బట్టి గిరింతలు బెట్టెననెట్టి కలతం

కలకలమందు పొక్కు తమలంబున ముంబున మనస్ తీవ్రనా

తెలుసులు తనీ తద్యుతులు

ఎలసిల్లెనల్లనోల్పు

గీ బ్రదుల నెడు నిల్వట్ట గదిల గువంత

లున్ను చుదయూక్తి కుంబంబుల నానా

పొంబ పరిపరి శిర మెత్తి గంబుననగ

మంసం గా లంబమంతం భగవద్రోగం
నీ తన తన వెలయు మే త్వలపట్టుకున్నలు

గూర్చి వజ్రాల గా తుగ నం

తెరగంట వూకల గిరమార సింపగా

గురం నలలు వెండి పల్లెరమన

గగనవత్తలం గుచ్చులు మొనర్చు గూర్చు

గం పల్లెనీ ము తల్లిల కుప్పలు నగ

పెద్ద గొంబామి నీ పేర సొంతల మన

నిద్దమై తగు నిల్వ దిద్ద మన

తేలు ములు పొందె పల్ల నంబు బోయె

కువలయ మ్మునకిక నోమి కు అతల

టింపు జ్విరి సంఘ మెల్ల వంపు నపున

సుందరత మింపె నుదయూత్రి వందురు యి

నీ. పాత్ర గొస తి వక్త నీ పడు ముంబు

తన కు దా కికె నటంచు సంతస ముండె

41 మున్ను దన యి నునెనసి దనివ్వు మున్ను

న పర దిగ్రు మనీ మనీ నపవం నింపె

చ. అమృత కదా వంపు లయం జను సమాఖ్య వహించి సుధామి

క మునల్ల నింప ముంధవ మరం రి యునం దరమింప నంబు

రై ము నేవ సింహ యూలే ను క్రోశ త్వము మాన్య గాత నికుమన

హామతమలయేమియునశశాంతుమేనకళంతవేయి పుగిల్చి
గీతదయకుధరాలవాలసముదితమగుసల

ధాలతాంశురమలశూనియతైయమాన

మనకుబ్రాశిఫలంబునమనఫలంబ

సంగనశిమింటకెగెసులుత్రుంగగరిమ

నీరైవాత్రుకుంకనశినియంబుసులమయ్య

గగగయెంశశిదేవుపాలకతలయనగ

తపనోగ్రతిరణిసంతప్తయకౌపుడమిపుగ

యోగికినలదుకర్పారమనగ

తిమిరగ్రహముమాన్దసమయమాంత్రికాంక్షవి

ఖ్యాతిగాలులువిజ్ఞాతయనగ

రామిరాభద్రవైశామోడిమైసంట్

సముదగ్రవిరహపాండిమమనంగ

వారనీవారధరసురావారవార

సారశారదశారదాంబు

కాశనీకౌశలదవళప్రకాశమగుమ

చందికాంక్షలమలకెన్ద్రుంగమగుమ

పవలదూరమింపెసంతమసవారమలెల్లగ్రాహింపెహృదయ

కళలుగ్రాహింపెమిక్తవహకాకువహింపెవిధూదయూప్తిక

వెలదిహసింపెవిధృతమారనకుంపెపల్లెం

91

తలలు వలెంబె సక్రిగ మిదామ రమోర వంపె స్త్రుక్కుమక్కిచ్చు

సీ. అరి పత్రముల శ్లోకంబులకుదందన నిగింబ

సనార్థ ర్గవర్తనాం సక్రిమింబ

కువలయు పొంజి నెక్కు వకూర్కివి రియుంబ

రమ్య సారంగ వర్ణ నమ్రునల్లి

సహజ లక్ష్మీ విలాస స్థైర్యములు గాంబ

నిల్లిల కళా పంజా నెగడజ్జోసి

రశ్మి తేజిము పుష్కరస్థితి నలరింబ

42

సర్వజ్ఞ వరాళి చిత్రస్థితి ంది

సశర కర యుక్తి తామస సముదయముల

సమయ గాఢోసి లక్ష్మణ సహితం దగును

మిత్రజాతాపి నెనరి సన్నిత

చంద్రుడెడలరా రిరామ హం ద్రు పగిది.

వ. ప్ర ధ్వంస మయంబున

సీ. పుష్కరా గములకు పుష్పలు నల్పలు

నెలరాల రంగు గాఢల ... రంగు

మహాత విద్రుమల ముగి గలు గాఢంగలు

కెంపుల గుంపు మాకిళ్ల లసాంపు

నిలువు డద్దంబుల పెంబు పులు తేలు పులు

రతి సప్త డాల్మ తొరగొప్ప హాలు

92

నెరపినముత్యాల నిగ్గులు మ్రుగ్గులు
మగరాలమెప్పు మెట్టగతిహెచ్చు

తళుకులంగారు నీరు మత్తముల తీరు

లలతనీలపుమించు సొలముల సంసు

గల్గెయ్యిగానతి నమిత శ్రీంగార కలత

మగునగారం యునకు రాముడరిగి యుచున్నది.

చ తెలువవము గుల్లు ప్రాగంద శకుతు యెందినకొమ్మలెసాంబునిపుని
గులుగలకెంపు గుంపు మితగొల్పిన పట్టెల పట్టె పట్టె . . .
వలన గునున్న పొన్న పయి పయి తిరిగి తొలల తల్లదాలతొ
దులుడెలు వందియంద మగు పందిలమంచ ముప్పై మహిమ వ్రతీయ

న శ్రువంము దుగళి వసింప ఘనసారయు జంబుల పందనలు దె
హముననలంది వీడియములంద ముదం శబదెవదెందిబాళిత
ర మనీని గూడి రాఘవ శ్రువరమృవిలాస వికాస వైశ్విరీ
సమ శతకేళి దేవి కడు సాంప్రసాద రుద్రురయెండు పిమ్మట

చ తెుడి బుడి వెన్నెలల్ వెను కద్దు క్కు ముద్బిత నిశ్చతానరత్
విడి బుడి విక్రమ క్కవల దక్కు మరుత్త శోరముల్
నుడి బుడి బుక్త రే వెలది సొత్త దిశాల్ తెలుపె క్క తూర్పుగా

43 తెుడిచె నుదోగు ఘక్త తెువయెక్త తళుకు మడించు గ్రక్కనో

క ధరగో సురలార యిదెహం, సరమనీ యుదయించె కర్మ సమయ మనుమని
ద్దరత పేదకై వడికు, మ్మరుకొ యునకు క్కటవలులు పెయ్లు ప్పెయ్లు సో

మనుచు నని మెచ్చు రక్తంకంబు భవం వర్తిగ
బరపె నన పాపై లాలా తపంబు లంతయు

చ ర్థిరతరకర్మసాక్షి బనురెంపెనటంచు రలంబుముందుగా
ద రణి సురూత్తమప్రచతి తత్తుమయోవలని త్రికృత్యమున
బిరుపుచు నుండ దుందు ఘటసందడిదొందగ వందిమాంగధుల్
స రగిలవప్తురా వల సరసగ వసియింబ మృరాత్తివైబురికి
నీ. లగితబాంధవుఁడార్థు లాక బాంధ వనిన్ను

మేలుగానవచ్చె మేలుకెనుము

మిత్రుండురనపుత్ర మిత్రుండవనినీకు

మే లాసంగవచ్చె మేలుకెనుము.

హంసుఁడు పరరావి హంసనీమానస

అలలారయ వచ్చె మేలుకెనుము

వసుధాముదతివెల వసుధామనిచెత

వింతుకైనవచ్చె మేలుకెనుము

ధర్మబింబకుండఁ ఘనస త్తద్ధర్మబింక

మెప్పునిచెతగాన వచ్చె మేలుకెనుము

హంసి మాఖ్యుండఁ శ్రీహంకివైననిన్ను

నీలుమనివచ్చె శ్రీరామ! మేలుకెనుము

3. అనివందింపముదనురే! హైనికైనియాదంగమేలుకెనినట్లుమే

హైనికైనిన మును / సెనియొకైజేవా ముఖముకురంబునుకొని

ప్ర. తదనంతరంబున -

క కల్యాణతత్రాత్రావలసాం
 కల్యాణముగావీర్తి కరుణా గామింబులు నిత్యైవ
 కల్యాణమతి విప్రబునులకు
 కల్యాణముల బుద్ధి నప్రపతి కల్యాణత్వమందె
 సి. కనదనంతమణి ప్రాకాశమింబు

మణి కిరీటము నుంబుమస్తకమున
 తారకారూపము తారక తారక
 కుండలంబులుచెట్టి పెవుల

రాజరత్నావళి రాజర
 త్నావళులదానైగ్రీవాగ్రాసీమ.

బి

లలహతి త్తడకంబు లకుమించు అడవివారి
 త్తడకముల్లరియించె కరములంబు
 మొలనుజరబొడిచుదువ్వబవగట్టి
 శొలువతెవాటు గావైత పూలబుంతి
 చేతనిడియెలుగండం పుష్పాతప్రియ
 కులుపునీయగవచ్చె రఘు ప్రభుండు.

ఇప్పుడిది నపుతం గకుల రాజు మణి రాజు మణిప్రభా రాజు విరా
 ధా తం బుగబుజుగతీస్థలంబును రాజుకాంతలను రాజుకాంత
 లకరస్థైర్య సంబుల వలన జలబలం గరగు రాజుకాంతా సాక్షింతం

96

మలంబొలన రామకాంతంబులు హంత్రులైన భక్తి త్రికలును హరి
నీలంబుల మేలంబులాండు మదూలంపంబులనహరినీలంబులనతి
స్థూలంబులను మూలంబులును ప్రవాళంబులుప్రేమ వాళంబులుగా

45

మైరయు నరు సాకాంతంబులం గలుగింబు తరుణ తరణి కిరణంబుల
త్రేమ ప్రవాళంబు లానరిషఁబూలన ప్రవాళంబుల గుంఞంబుల గుస్త
ళంబులును, తొర కతొర కంబులను త్రొరకంబులగు విస్తారకల్పా
పరం పరలకు దారకంబులనం బరగి తొరకానితరంబులకు దారకంబు
లగు దారకంబుల రంగవల్లులంజెలంగు బహురంగంబులును హం
కిద్భారంబులనలరించు హరిద్భారంబులతొరణంబుల... వాం
ణంబులయి హరిద్భారంబును దను నికటంబునంబ్రకటంపజేయ
దగు హరిద్భారంబులును గలగి, కైలాసంబు విలాసంబున గణ
నాయక వీరభద్రుడైరవ శక్తి ధర గగిరాజుప్రవళు వి పూజిత సర్వ

90

మం గళాంయుత సర్వభక్తి భీవాసంబును, కైకుంతంబు తీవినరిద
రకత నిరం తరనిరం తరాయు నిరుపమ వినియ లక్ష్మీ కణ్ఠాక్ష నిజా
క్షణ సురుషార తా పరిస్ఫురిత పురుషాత్మ మ మన మనస్సులు త్తం
క్షారా కుంతంబును, సత్య లింగంబువీక వనవరత మధురవానివల
నిత చతురా ననాస్క్రొకంబును, నపరిమితా మోర ఘమంఘు
మిత సుమనస్సు మూహం హానందహంబును నగు పురందర పురంబు
చందంబుననతి సుందరంబును సఖామండిరంబునం బ్రవేశించు భరత
లక్ష్మీణ శత్రుఘ్ను విభీషణ హనుమత్తుభయవ త్సగ్రవాంశద

నలనీల ప్రముఖ పరిపాక పత్ర ప్రతంబుగా నవరత్న నిరంకుష
త సువర్ణ సింహ సనాత ప్రదేశం యన సుఖా నీరుంజై సకల
త్రవంబులు ధైర్య వలరకులు వు దీర్చి కూర్చున్న సమయంబున

46 గాల వగార్త కణి భృగు కౌశిక కౌతము కుంభాంత్ర బా
బాలకముఖ్య సంయముల పాకముదంబున శిష్య సంఘముల
మీలుగ రమ్ము నాల్పదెల... దిక్కులనుండి సర్వభాత్ర
త్రీలలనాదు రింబుడగు ప్రీరఘరామని మూడు పేర్లుకొల్పు
క నినుదెంబు మునులు దమతము

మనములన నఘతరమంత్రమం జ్రాక్షంబుల్
మననములు సేయుచును పం
వనమతముగ సొలసెలరి వసియుంపవెసోల్పు

6 పాకలగాంబు ముంబుయ్యని వారి త సంత్రామముల్లసిల్లకొ
వాత్తి కుండెక్కుడే గిరఘు వరుమొంబు మహానుభావదే
నాల్పి వరుగిరెచ్చిరెక్కు వస్తు యిడె ట్రింగసొల నెల్లయలు
న్నాడు పరాకు నాక వినునా వవనంబుని దెల్చి నంతదొల్పు
వ ముద మెదురు వందటంబున సముద్రత మోడకరత్న పీఠిక
సదిలముగాగ డిక్కిగ్గి రఘు నాయకరత్నము వేడ్డపాంబుదా
నెదురుగ వస్తు... నమస్త్రుతు లన్ని భక్తిసం

పదలను తొడిగెట్లు మణిభాసుర భవ్య సఖాంతరంబున కొల్పు
త త్రిను పపదివృత్తాంచన సంఘంబుతరత్న మయ్యున నంబు

98

దన ఘ తరాత్రా గాధితన యూదు ల్ల మంబ మ హర్ష్యపాజ్యముల్
వినయమునందనన్దీస్ర వింగరము ల్లు కుళింబ వారి తో

ననుభ్రాగరావలుఁ డిట్లును ఘనాస్త్రిరుని భువనప్రామాన్య డిగ్గోలు
హవలునివరు లారత మీకనయ ముంగుళలంబై శిష్యసంఘముల్
పనపడి సోవ సేయులు... తలంబు నంత నిరంతరాయ తో
దనరుని సత్స లాదులు వనంబుల నల్లునెదాన వాదిదు
ర్థసుతెవ్విదిన మిమ్మురజ్జుసం బులతెట్టక యుందురొకదా !
క సోమమే మీ మీ యూ శ్రమ

భూములనలరారు మృదుల పుష్పఫల లస
ద్భూ మిరుహం నివహంబు లకున్

47 ప్రేమ దలర్చంగ జెల్పరొ నిక్రమ గాఢోలు

హ మీరా శీర్షనంబు లుష్ణుడగదా మేమెల్లద్రెలుకగ్గి వి
గ్భామోదార యశఃప్రతాప బలకుశలం భుజైభవప్రాభవ
ప్రాకంభా ప్రతిమాన దానబల ధైర్యధైర్య శౌర్యక్షమం
ధ్యోరూర్ధ్వదనకారి సత్యమునని త్యంబు డిపొలుచుటల్ ॥

క ఎల్లడంకేగుచు నిల్వడం

కిచ్చగోవస్తుతిరి... లదే మీంకరుణా

విస్తేసుదు రితమెల్లను

కొమ్మెను మా భాగ్యవింక సోమ నవస్తురోలు

క మీదుగరుణింప సంపద

లంకాదిగజ్జోదయమింత.

మూల యి హరి మార్పులైనవి

మూరులువవిలయంపై గాన సుర్మికి లనియరే,

సి. కరతలంబున సప్త శరధులాంపాశ్చన

జలము... శాంతముగ

వెలగిలూరు మునిషు స్మరణ వస్త్రాభివ్రాతి

సౌజ్ఞనానిత్యమత్యంతము

B నలది మూర్ఖుల యెడ

హంరణం మొనర్చిన యుచివరుండు

నిరుపమమస్తి తినిముసానై భృంశరకాల

చైతన్య నిమూడవ కన్నుజింప

సహాయములు పొందినవి.

౪౬ సి వర్తింతురైత్తరి కండె సెర్త్త

• రద్ది కు లని మనుచుండు రత్తి వుదవయన

నిప్పు తాగను నాండ్రు విమర్శమునీ ప్రాణం!

క (౧) నికే ని యుండెడు ధర లో

తన యూ వత్తిదయూంబు సొంత ధామనిద్దినరా

మన శిష్యుని ఘోర సంభవ

ముని వరుఁ డిట్లనియెను మదిని ముందముదలు ర్చుకో.

మ విన రాసంత యువ బాకెన మునక విత్త్యంబు పొల్చి పోవుచు

100

ద్రవ్యములకాంతరమును సంతతములు వ్యవస్థలను గాఢముగా
 ర్థమును మోయుచును సర్వములను బలముతో మోయుగాఢముగా
 కును లభ్యమగునట్లుగా వ్రతనైతానుత్తమములను గాఢముగా
 స. కుంభాక్షరములను కుంభాక్షరములు

తాబి ఇన్దియ దనరంబొక్కదాన
 వరదర్శనములను సరలములను వ్రతములు
 ఇంజన ఇంజనములను ఇంజనములు
 పొరలను నవిసెట్టెర తపిగిలపొ
 పొరపొరలను వ్రతములను

సతతపరాంక నారతి లతావాలము
 పలు దొడ్డు శాంతిపంపులను
 రావలయు తావ కీయ నారావనియ
 మావనివాహన కీలల నారాగ దుష్టు
 దేవుఁ డిక మాత పంపుల కీల విష్ణు
 ములును టిందునదిల కొప్పుకులలలామ

స. రంభాది దివ్యాపురస్సమూహములకు
 నిష్కా విహారములు నొప్పు
 ఇ స ముత్యములను మాని బహు తామునులకు
 నిష్కలుగలుగంక నెరపినావు
 సకలములకు నిష్కలు విమానములకు

98

సంపరిమళభీష్మమిష్టనాభ్య.

యన్మయముల్లనరించు యాంబికరాజుకి

మింబనిర్మలత గల్పించినాభ్య.

కరతలంబున ఘనకార్ముకంబుదాల్చి

బారుణాప్రవిధారస్థలనదల్చి

తలగారినొకుముంకల నేలరాల్చి

రవిమహాస్నాంధ్రపట్టాభిరామహంత్రి!

నీ కడుబున్ననాడె రక్తసులగాంబునాది

తనయనిమిత్తంబు మనుపతాదె

పొదాబ్జభూంబునాపొదింబరాతని

వింతగానాతిగావింపతాదె

సురలూకవాసులపైరువందకరకంఠ

విల్లవతలగా విరువతాదె

కౌపంబుపొసెక్తకౌలవైబుపయోధి

కెలాలమెల్లనింకింపతాదె

నిల్లపయిరాళ్లుదీల్చి మున్నరుగట్టి

తరువరులచొతగనపసులెరువతాదె

దేవయఘటత ఘటకుఠవీవెకాక

నసుగిలంతెప్పరయ్యపట్టాభిరామ!

నీ కైలాసగిరిమెక్తకెల్లగెక్కినిబుల్ల

రాలుగంపకలంబెరావణము

తారావణునిబట్టి కారాగ్రహమునంబు
గదియించెలందిశాకార్త వీర్యు

తా కార్త వీర్యు స హస్తకరంబులు
బట్టిన క్రిష్ణింబింబె భార్య

తా భార్య భయంబు యుతనివిల్లవతల
బట్టి సాయకమెట్లు పెట్టి పిదప
స్వర్గ సేవనములునల బడి పితౌర
నిప్రతాపంబుదలంబు వర్ణి గాల్చుకును
వనరుహంబావాదులకునె నవనము గాని
రమ్యవదనవి ఖిలతంబ్రరామహంబ్ర!

నీకరుణామహాత్మ్యమును నీనరణాగతవత్సలత్వముం
నీకాయనియ సత్యమవనింబె బంధగనగ్నిములం
నాక పుత్రురవణుల నానత్రినర్జును వారిదమ్ములం
నాకపిరాత్నీభీషణులనందముగాగని సౌమ్యతార్థా!

మ త్రిలఘుచైతన్యవేయపై దుర్మరభిరాదాగ్నిత్రాంత్రీక్షణ
వలలబ్రవ్రతములెల్ల నీదుర్మరంబు పంపింపనిమ్ముకని
స్థుల నారాజపరంపరాగ్నిశిఖిలం దూలంబు నదృష్టనవా
సులకుంసోగ్నిత్రాంత్రీ సంగి మోక్షాంతి వా సూర్యభాగ్యమనె
మ ఘనశౌర్యంబుననీవు ముష్టమతుల్యంబుం బంపింపనిమ్ముతా

బునులంబొగ్రవగమానువా క్రొతినిల్ బొమ్మంబువిష్ణుండవి
హానుమబుద్ధింబవదంగదామలయి వాతాబుద్ధితబూతాబుద్ధిశా
సనము బొగ్రమరులుద్ధువింబరిబుచత్తుంసేవనాసక్తిహో

క సొకైతమెవైకుంఠము
శ్రీకాంతారత్నమాంధరిత్రీసుతనా
నాకినలనాకినల
లొకైన్ద్రనీవుకమలలగావనుడవుగా

క అంబరబుండగదరువర
బృందమునందనిలసుతుడొప్పుధులబలుడొన్
యందతిసొద్దసజ్జుల
జేందును బిరియింబునితడొ శ్రీరఘురామం!

క సొమింబూంబుసతాధిప
సామానితరస్వశ్శావసామిరిమహా
సామర్థ్యజులెంబగా
సామింబెలంకొల్లుమొరకప సామాన్యములొ

బ వనవరులందరుండగనవాతితసత్తరుణారసాక్తిన్
తనిబలమొవెరింగియొగదాదగ్గోతనయూవతనము
గనుగానిరమ్మబుంబునెనకమ్మగముద్రితనిల్లిపంబితో
ననిలబుశక్తినివెరుగవాసకలబ్ధుడొరఘరామం!

క దక్షుడనితడొరకెయ్య

104

దృఢిచ్చే పుర ప్రింతపాళికా గ్రామమునందు
రాత్న సులను సారె లనిడి
యత్తత్రిదలను నపె నత్తయల పుగిరి తిన్

క. బ్రహ్మహరి తప్పవనుగని

బ్రహ్మహరి రామభవవిభూసి తుండనము
బ్రహ్మహరి మొందునీ తండ
బ్రహ్మహరి మొందునీ తండ

క. మును ముందుగ సకలపలా

శనవరులను మోరనిట్లు బడిపెదననిసూ
చనజొసినట్లు రాత్న
వనమెల్లను బెరికివెచ్చె వసుధాధీశం!

గ. అవనితనయను మూలరత్నని ననితండ

గలిగిరాత్న సనగరంబు గాల్చి వచ్చె
నెరధరణిలగు మూలరత్నని ననితండ
వచ్చెనని యెడు సామెత మెల్లు

చ. క్రిందియును

చ. ఉదయ భూ భూంధ్రముననుక్త పదంబు బ్ధి తీయపాదము
పదిలముగాగ వస్తుగిరి పైగదియును నమూనా లగుతము ల్

.. రరన నభంబు దాక మె యుచును ముఖానుని యెద్దముద్దగా
బిదివెనుకొల్లు పేడములు కల్లులు లితండ సద్గుణంబుగ

క ప వనసు తుండల బన్నప్పై
ది విశేంద్రుడు కలతలు నివేరితనై
ప విదై యనల వనూత్రపు
యవనంబుగ నెంత పల్లెల హంహంబున గోల్చు

క ఖనకొసరి సరియగునని,
ఖనకొసరు లనగన నప్పు ఖన పాలకనూ
తనకొసరి తనయ తప్పము
తనకొసరియగుచు నితఁడౌ దనరెడ రిత్తు

డి ఇలాను తుండలమనం సుతం యొక్క పుట్టినయ పుత పాతళంబు
కాను మదన నీమ రజన ప్రభలం ప్రభ వియ నట్లయ
బ్బాను ని గాంబ రక్త ఫల భావము నంగ బిజింబ నింతెనొ
భానుకు తిన యూజని ప్రభా వము తెన్న వరంబె యెరికి

గీ తాంచనమునకు వాస నకలిగి వట్లు
.తెరుకునకు సత్తలంబులు చెలగి వట్లు
చందనమునకు కుసు మసూరయ ముదైరన్
నట్లుల మెరికె నితం యొన కవని నాథ !

మ ప ట్టు భువి శక్తి యుక్తులగు భాను సమార కుమార ముఖ్యలం
ద్ర ములగు నానెనర్లు కుని బాసుగ నీ తన గూఢి పేక్ష మి
క్కుడి ముగ్ధ పక్షి ల్ల బలుకొరైలు భక్తుల కిన్ ననన్లుచుం
స్ఫుటగతి ముండు వెంట సులభంబు ఇదపు భక్తులకుఁ ద ఘోరమా!

106
మధుర సలిరగత

జలయజలయ దశరథ మనసాలక సుత
 జలయ జలయ విద్వంస తామ్ర సుత
 జలయ జలయ కౌశిక సత్సవనావన
 జలయ జలయ కౌశిక మసత్సవన
 జలయ జలయ ధుర్భర హాప వికుంతన
 జలయ జలయ భాగవత శక్తి విలుంతన
 జలయ జలయ జనకాని పతిపాలక
 జలయ^{జలయ} దుర్భర శత్రు విఫాలక
 జలయ జలయ విరదూషణ నాశనకర
 జలయ జలయ కర్పర శంఖర మదవత
 జలయ జలయ హామ తామ్ర దరపూనిత
 జలయ జలయ భామ సఖినిరానిత
 జలయ జలయ శత్రు మఖినిరానిత
 జలయ జలయ వనచర చమూ వివర్ధన
 జలయ జలయ సంతత సత్రునిబంధన
 జలయ జలయ నితాంత జలనిధిబంధన
 జలయ జలయ శరణాశ్రయిత వినిష్ఠగ
 జలయ జలయ రావణ జలయ మణిమూర్తిగ
 జలయ జలయ ఘన పృష్ఠక తిలాగత
 జలయ జలయ సుందర భానకి పత్రి

బియ్యం బియ్యం మునివిలస త్రేత భోజన
 బియ్యం బియ్యం బియ్యం శ్రీ సోకేతాలయ
 బియ్యం బియ్యం బియ్యం శ్రీ సామ్రాజ్యభోజ
 బియ్యం బియ్యం బియ్యం బియ్యం బియ్యం పదయగ
 బియ్యం బియ్యం పామకర సదమలవదనా
 బియ్యం బియ్యం మోక్తిక శసన్నిజరదనా
 బియ్యం బియ్యం పాలయ బియ్యం బియ్యం
 బియ్యం బియ్యం పాలయ బియ్యం బియ్యం
 బియ్యం బియ్యం దుర్గ తమినమందారక
 బియ్యం బియ్యం క్రేతనిశ్చయ బియ్యం బియ్యం
 బియ్యం బియ్యం పాలయ బియ్యం బియ్యం
 బియ్యం బియ్యం పాలయ బియ్యం బియ్యం

క: త్రినియ విద్ధమన. కలనబి ।

.మునివిను తులిన నర్లువెనుక మునులందరుది

.గ్లనకేత్రాన్యమరఘరా

మునిగ నియల్లనిరి క్షిప్రమోరత్త కుత్తై

క రామ పతర్దన.

రామ క్రేపా పుష్ప స మలారం. . . . నతా

రామా దుత్తద కేత్రవి

రామా పుష్పాన్నిరామ రఘుతలరామా

౬ హెచ్చుగనీవుడు ప్పుల ఖయింబ విణిష్టలసేల...
 సర్వరి తుండ్లపై సకల సంపదలకెడల నిన్ను గన్నెనో
 వచ్చి తిమయ్యమీస పతివారమ వావిజువంబుకొంకల్
 త్రుచ్చుకెనంగ ఖూమతిమి కనోసెలవిమ్ము శంభుమ్ముమొకగాళ్ళ
 వ అని దీవింబు కుంబు సంభవ ప్రముఖులగు మునీంద్రులు
 యుద్ధే బాధివారంబునంబుని నపిమ్ముడు కతిప యుడి నవియులకు
 మరల సుత లగాక పరిపాలనోక్తు ద్భక్తుం డగు మరళువ
 రుండు కుశలవ కుమారులకుం గుశలంబుగానై వాపాకపట్ట
 భిచ్చికాది ప్రయోజనంబులగాన రింబు వం నుమంతుని కరు
 గొర సంబునం గనుణావి ముందు కలయకలగంబునం గుండ్రి
 నపు యెరొ ధోయ్యరుం డగు ఖనపాల కుండు ఎనూ తనంబ
 గు సొకేతపురం బున ననుప్ర తే ధ్ధింపందలంబు తలంపుగని
 దమ్ము ప్రొడ్డింబుకు తదియ పట్టణ ప్రాంతంబునంబెలంబు
 పైరెంబు గణేశుపురంబున దపంబు లానరింబునంబు
 మనినయెంబు గింబు సుగ్రీవవిభో భణుల ననుధి వాగ్విణాకనం
 బులంగని యుకమారు నేమగుడి వల్లుపర్యంతంబు నునిబ
 పురంబులకుంబుని రాఖిపతి పోతునంబు సేయలమ సకలయోగ
 శ్లాగ్గింబు లను భావించు డని దీవింబు తనవతుర్లుభంబులం
 రనభుతర సుదర్శనపాంశ జనార్దన్యాయుధం జలులంధకయం
 బు లక్ష్మణసమైత్యుడై గల డవావరనంబెక్కి న్నిరా మనామం

కరణలను చూసినట్టి త్తవితంతిరవశంబులంగా రాధ్యజ్ఞ
 త్రవీరనారాధ్య సత్తవి శ్రుత్ర సకలసుకవిదన విద్యయ
 నాగలంగానిద్యయ ప్రతితంత్రైస పద్మభూరామవిలా
 సంబను మహా ప్రాంతంబు నందీ హతురై శివసమ

సం శ్రీకృష్ణమల

చాత్రం

శ్రీ

— పంచ మాసావస వయ —

శ్రీరామ భక్త విభులు
శ్రీరామ యుక్తగాక్షిప త్విశ్ణులస
ధారా వత దీరాంవి త
వీరాధ్యత సాంప రామ వేంకటరామం !

గీ. అవధరింపుమునౌనకాద్రీబిల మతాని
మనులగనుగాని సూతుఁడెట్లయెనెప్పు
డింపుదనరిం ప్రహృషి గానోను నగర
మునకుమినుదెంబ పవననందనుఁడొమింబ
కే పపలతలు గుంబ కతి పయ

కపి నాథులు గాలు వ కంఠా తమునం
దపరి మితప్రముదనలుగని .

దపమునరిం పురు వసివై తాదాత్మ్యభావనోయ

గీ. తిరు లతంబుగ పొదత్రయమనకల

ధర్మములు గల్గుత్రై లోయ గంబు

వ ఇప్పుడిది శుభములను ప్రబలతరముగా పంపాక్షయనిశ్చిప్రం
తగులల ఇప్రొనకనుభుండునువినివాతానెకమైత్యద
దనుభుండును అనంతకళ్యాణి గుణిగణి ధుర్మండును
సమేయమాయామయ పర్మండును సనివాప్రప్రభా
వాలంతరి క్షుం యును సమస్త్రక్షుని మహామహిమా విశేషం
యిలవలన నిష్కాశంబును ముద్దాపరం బుద్ధినినపిష్కాత కలయునంబు
పపై

114

పురక మూవరూ సూ పురకత్తు సూత్తుఖా

చ్రురు రా ఖై తోలంతుగో పురవయంబు

మూతరూప విసూ తన మూతరూప

రత్న రాఖై క స ద్రు త్తు రత్న పునని

కైత నామూత కైతనకైతని హూత

దినకరంబులు దనరు కుండిన శ్రూలు యి య

బ. త్రిరు దుగ వయస్సు దావ్ పెరవయనం దునని దితక్తిర్తిరుక్తిగో
తరు గోని గన్న తండ్రి యుల తామర సౌ స్తుని మామనో ప్పుఖా
వర త్రిలకుండ బిండ విభవంబుల రూబులు వేడ్త కుండిన
పురవర మేత మేలన నభూచర వేవరు లుల్ల సిల్ల గో

బ. పునత రమైన యూకల యు గంబున నాదిని స్పర్శ పేడినిం
పునగని ముండ్ల మూరి నెదమూస్సి సిరింబురగోంబి థాత్రియం.
దనముండితం డనం దనరు నయ్యున వేమ నమ్ర పాలకుం డుకుం
డిన పురమేతె సద్యశేఖలు దిక్కుల విక్రీల విక్ర డ్ల గో యి-

సి. ఇందార కర్కండి విత్రిందా తిసుందర

మందిరాలకు తమహాకందరంబు

శు బ్ధాం శుమ గోగనౌ దబ్రా విబ్రా మకళా

బ్రాంకల్ నేబ్బర విబ్రా జాతంబు

దుర్గమ ప్రికార వర్గనిసర్గాది

దుర్గ వనిర్గ త స్పర్గ ప థ్తము

తొండభ్రన్మండలాంబుండపరివ్రత

తంబు

వట్టలరుహనవనవమణిపట్టభట్ట

కట్టకట్టనట్టపట్టమహాత్మకట్ట

కరట్టవరకరతరజితతరువరంబు

దనరునప్పురిరతిసౌకధరణిధరము

క లంగాకావీకము లంగా... సు

లంగాకా లంగాకాద్రి వలెనలంగలంబులుజూ

లంగాక స్మృత కుండిన పురి

లంగాకువగా నలరెగిరి విలగింపనవలూపు

క కైండదరిధరణిసెట్లెడ

నుండినకైండలను మొరట్టంబుమట్టంబున

తండ్రిప తండ్రిములుగా

గండగిలా మండలంబుండతదనరున్

క సురసాలవాలములుజూ

సురసాల విశాలసాలసురువరముట్టనె

సురసాలంబులవలెవెల్లం

సురసాలరసాలనితతిశోభులుగిరి

క నీతారాములవెరిది, నీతారామఫలతరులు శ్రాంగారకళగి

నీతారామముగాకుము, నీతారామంబులనగవెల్లలరుగిరి

క ఘ ఘ ఘ మ మ ర వ వ ల ల యై

బ్బి య మ ద ద య యా బ్బి ప లా గ్ర బి ల వ ల వ ల నో
సె ల యై రు లు బి లు త్తి రు ల

నై యి పొ రు ని రం త రాం బు పూర్వ ము ల గు మ్మో బ్బ
నై బి ల రు వో క ర వి ని త్త ల బి లం బు ల యుండు

న న యుం బు బి ల కం బు లా జి కై ను చు
భా యుం మ పొ రు వం బాల మూం

లం బు ల బి ప త ప్పై ని త్త లు స ల పి కై ను చు
మా కం ద వ య బ్బి నొం బి మా భు రి ర స స మం

ఇ త ఫ లా వ ల్ల లు బ్బి క్తిం బ కై ను చు
న మి తాం ధ త మ స గ పొ ర గ్ర పొం త ర ము ల

ఘ న యొ గ ని ద్ర ల నె న సీ కై ను చు
న న ఘ ల యు మం త్ర లం బ తా బ్బి బి ల యొ గ
రా బి వా త యొ గ సం సి ద్ధి దే బి తి లు వు
న ల ఘు త రు ల గు సం య మ్మిం ద్రు ల వ సిం తు
ర వా వా కుం జి న న గ రి న గా గ్ర సీ ము

నై త్రి ప డ నుం జి న సా ను ని ప డ నుం బు ల న యుం బు

ని రు ప మ న వ ర త్త ని క ర బ్బి ను లు
బి ల బా క రం బు ల బ్బు త్త ని ప్ప లు ను సు ధా
సొ రొ స మి త నీ ర ఫ్రా రి తం బు

లవటే శైస్త్రులకు నువ్వునంబులెల్లను
సురసంలసం తాన సురుచరములు.

సతతంబు నచ్చెట్ల లతితావితానముల్
సంజీవనీకళారంజితంబు

లగుమనుషులతింపఘనములైయతిశయిల్లె
నిష్ఠుధరణీధరంబుతొనెనయనంగ
దగిననగరావి విద్ధరా తలమునందు
కలుగదెచ్చెట్ల ననుమాడకల్లగాంబు

గీ. కరుణాసిరుల సెసంగు శ్రాంతారలక్ష్మి

పేరలకునెల్ల ముంగిట పెన్నిధాన
మమితహామంగియనునగశైస్త్రులకు మండ్ల
మూరి యనుస నక్తికయ్యున్ ద్ర ముఖ్యివసతి

క ఇనుము దన సుసోతినయం, తనెరుదియూభవై నులుకు చతురుపసిడిగా
దనరించు పరస పొదికి, ఘన నిలయుమనంగ నన్యగంబులనమరుక్షో

ఉ శ్రీకరమూతప్రభు ఫలనీధు రసాం దన రా ఇ నీ

పైక ముగాంబు మల్లులను బ్రాంతలకింతిడి వింత వింతగా
కైక లానర్చుమంజోలగి కైకులనొకము తొక మైక మునో
వీక న టంబుమంతాన రవింబురి విష్ణు ప్రతి వరంబునో

గీ. నిరుపహతవిరళద్రు నిర్మిద్రుమగుట

రాఖిమతి గంభీరు దుర్గా తిరమృగముగట

118

ఘనశిశిశాస్త్రసంస్థితగనుత్త్రంతి
కుండవీటికి గొట్టయింకెండువీటి

క. ఆనగరీవరమొలుచు

మానురిమలకలనబలతిమహానీయసుధా

భానుఁడుత్రొంకటిరాముద

రానాయికరత్నమలగురాజితకీర్తి

సే॥ నవరత్నమాలిక॥

తనవిత్తలమనోవనఖంబువనఖంబు

నకురత్నసింహాసనంబుగా

తనవినునాతననికొతనతామంబుజా

వానినీకశ్రాంతవసతిగా

తనబిహ్వహంసవాహనకుటుంబునికె

శొలవైతగునాద్రీశాలగా

తనపంపనొల్లంబుఘనకీర్తికాంతామ

తల్లికినిననాస్పదంబుగా

తనభుఖంబువనీవనతాలలం

కనిశమతిశయశయ్యాశ్రవంబుగా

నలగుమానూరిపత్నీలబ్ధిహేళి

భుజరత్రొంకటిరాలకుఘాపావరాళి

సీ. తనకృపాంధ్రుని సం.తము సం.తతమనక

సుతవికేలాతిల్లకం సాంపురంప

తననిరంతరదానధారాధరంబు

బుజ్జి హతకముల రక్షణవెలనర్చ

తనబావలు రావల వృద్ధత విజ్ఞప్తీర్తి

సముద్రశిశుమండలవయస్సింప

తన నూత్నగుణరత్న తతిది గృహవతులకు

వరవిభూషణశిలాభామెరయజోయ

తనవదనవోసవంద్రికఘనమనీషి

మనచక్కెరంబులకు వికాసంమొసంగ

నలరు మామూరి సత్తులబులబుపొంజి

బుజ్జి రత్నంబులందు భూపాంజుల వరాణి

సీ తనసౌకుమార్యంబు ఘనబియ్యం తవసంత

కాండజ్జిస్తుల నటంతుండుమనగ

తనకీర్తివిస్ఫూర్తిఘనసంతకారద

కాండజూరుర నటంతుండుమనగ

తనదానమహిమంబుధనరాజివార్జిక

కాండదంబుల నటంతుండుమనగ

తనశౌర్యసామగ్రిజననశ్చాయబుధచండ

కాండజ్జిస్తుల నటంతుండుమనగ

తనదుధర్మంబు పరవతధర్మకాండ
కాండధర్మకాండను నడుండుం దిమన
నలరు మానూరిసత్తుల బలబలమంజీ
భిభిరత్రికేటి రాంబు భూంపాలమంజీ.

సీ. తన పలుకొం ఘోంబంబు గనుగా న్నయంతనె
మిగతీళ్ళరులు వశ్యులగు బుత్రిలగ
తన భూదండంబు గనుగా న్నయంతనె
శత్రువుల శత్రువుల హరి విభవ
తన హస్తం బలంబు గనుగా న్నయంతనె
కవులు కష్టంబులు కడకుద్రొక్త
తనరమ్యదేహంబు గనుగా న్నయంతనె
వనితలనీవులు వదలుమండ
నతడు సతతమ తులతసుప్రతవిశాంబు
తలకై పొలంబుడ నన్నత వితతశీలు
తలరు మానూరిసత్తుల బలబలమంజీ
భిభిరత్రికేటి రాంబు భూంపాలమంజీ.

సీ. పొవన భావ రాజీవం బుగోవింశ
భావనావంద సంజీవనంబు
హస్తమల వరచక్ర హస్త పాదంబు
శీత పూజాత్రియూనిస్తులములు.

వరరసజ్ఞాన తప్త రసజ్ఞు సర్వజ్ఞ
 ... సంజ్ఞ తవినుత్యతి మసంజ్ఞ

శ్రవణము ల్పరశ్రవణనిర్మలకథా

ప్రపణశ్రవణ సుధామ్రచణరతలు

నయనయుగళ చలులు లరువం నయనదర్శ

నాతి పోలకు తూవకేలా యత్ర మనయ

మనగ బరమ ప విత్రుడై యలరు మంతు

శ్శ శ్శ రవేంద్ర రాయ శూరి పాలవకాళి

చ త్రిని యని నేంబ నైక నితాని సుతు ల్గనితాన జ్ఞుండకుం

డిన ఘనకా జ్యోతిర్జవ పటే త్త్రుం డిట్టకరి త్త్రుం డి

శ్శ సుతలరు సేనా విశు త్త్రుం డగు త్రిం కటిరాం యమవీం మహాద్రుణ

త్యనుప మిత ప్రహేద హృదయంబులు డి డ్రెయ కనాదా వేదక

శ స్థిత తరవైజవ ప్రధిత దివ్య సఖా భవనాంతరంబున

సర స సుహృత్తు ధీ సవన సం బయ మంతత లిలగాల్పగా

నిరుప మఖా తరూప రమణీయ మణీమయ సింహ వేత్తిపె

నురు తరయత్రి నింతు కెలు వ్రం డక పండితుల ధ్వు తంబున

మ మును వాత్మకి మ హామయ నింత్రి వందనాంబ్లాంబుల త సంఖాతమా

త స మా ధీక ర్ముత పరంపర యనం ధాంబాళి తిత్తి భువి

జ్ఞాని తంబు యెన్య నటంబు సెంబు విలసతాని మ్రాల్పి ప డ్దుభిరా

ముని బాకి త్రుము పత్రు మ్మే దనర సంపూర్ణంబుగా దాల్చి న

3. మనమెసయంగవినిధి నపతి

మనసొకొతనగరమున మరలయి పుట్టినూ

తనముగ ప్రతి శ్లోదనరి 29

దనతరతద్రోభవంబుగనియెదమనంబు
 30. దలనిన్నులన్నియునిలవరావలసిమది

గాలనిసరాజ్ఞపదలైలునితినని

కైసరిసుతనెంబుభూసురావలలవో

భూసురంబును శుభవాసరంబు

దెలుసి సల్లులతమైవేలసినదత్తురి

విలసిలువెలచుగావలసినట్లు

మొల్బందగామూని శిల్పకళైప్పుల

మొల్బంబుయం తననల్పభసిత

నిల్లులను మిఠలల్లు డిప్పట్టెనితున

దేవులు వసింపదగినమందిరములెలమి

సదమల ఘనప్రాణామనీ సమదయముల

సంపదమనింపు దెంప నిత్తింపుదనిన

31. వినిమవోనిసొదమనొత్తుక్తి శిల్పకుల

గుములు గొండి పతురిమములు తెలయ

సరణ సముగ సతలసోద గాని ప్రరపంత్రి

విప్రుల త. శ్లో. డింప నిశ్చయం 29.

సీ. కలమి నెప్పుడుకి చక్కని కంఠనపువీడు

సకల దీనుల మానికపువూడు

కరువడినదరు నెప్పుడు సంపదల తొడి

నెరివరు శక్తులనుదాత ధౌరుగుచేత

సలకారు

సత్యవాక్యములచే ముప్పుండు

ధర్మము జ్ఞేలుపు నిద్దంపు బాండు

స్థాయి నిష్ఠలును వజ్రం లుట్టినకొండ

మనికి గామనుచు చేమంబుతొడు

మెడతేగంబు లకును మున్మీలమోడు

కైమరు మిగులు విరాసతముల యూడు

కైంఠవీడుకి చెంగడు సొండు మోడు

నింపు బాండు లు మోక్షుగ నొకపాడు

మ. సలకత్తవైభవంబు వేదబుల్లు ముప్పెల్లుగ నెల్ల భాత్రుడో

స్థలరు నపరానిరంతరము మోక్షుగ నొకపాడు మేడు యై

నేలకైను నప్పుడుంగతి నీలపురాల్గుగరా లుపన్వయం

దాలు పడికంపురాలు పగడాలని . . . తేజువొప్పుగోలు

సీ. నిగనిగయును తచ్చు మోగి నుల్లు వగలుల్లు

మగరా లసాగసగురుగతి దీర్చి

నెలబాలు డొంటు యెన్నెల నెలబాండు

త్రైస్థైలంబు గ్రాలు గాకల నవ్వుల్లి

మగమింపు మిగి నిమిదిప వగుసొంపు
పగడంపు... కిల కంబవలు రొత్తి
విమలనీలములమీలములమేలములమే
లుములమేలమరు దూలములుగొల్లి
ముందుముందుముడుంబులికేందరంబు
నందరానందమందమిన్నందిరమిత
మందరవసుందరాధరామందతితి
సుందరంబుగొసుకదివ్యమందిరంబు

వ మురియలు నురు తరపురందర మనోబులిం దమ్ముల నంబుసంబుల
నందమ్ముగా గ్రంధుకేను నమందపురుష మనోగోంబులందనరి
ఘనంబుత్తి నిరంతరాద్భుత తన వర్ణంబులంగురియలుము ఘనంబుల
మార్గంబులకప క్రొత్తావహాదంబులగు నవరూఢంబులును ధగధ్ధగిత
రుని స్థగిత మూకరవిరమిత విపుల కలనాతిశయ నేనానానిజయం
బులంబులును నిజాంబు తప్రతిభంబు దంభంబున దమనంబులంబులం
దమవనంబులుగూగై కేన్న వ్రాంయన నంబురంబుంట్టి విడంబులుచును
తి సుఖరమ్ములగు శిఖరమ్ములును వలయంబులు కువలయంబు
ల వలయంబులు సాత్రిలయంబు శరసి తప్రవానిలయంబుల నంగల
యలుచు ననీక నిర్భీకార రంకాసుధాకరరుని నిరాకరించు సురుతరా
కారంబులగు ప్రాకారంబులును పురం దర వరంబును దిరంబుత్తి మెర
యలునిలలు దనకం. సరియె యనియరయలు లకం పురలక్ష్మి శిరం

మిత్రై నోమిలున సుష్టరంబారని పైపరంబులగు గాఢ్రంబులు
 ను సురొత్త మకులు దారుం తగు రఘు వీరుం తమరలు దన
 ను వరించు సురుమోత్త ప పరం పరంబుత్తేమిలకల సురగుడ
 కిస్తర కింపురు ఖామిలస త్వరమ్మునా రమ్ముని ధరాపురం (క)కరమ్ము
 లు సొవ సొయన నాకాశంబు దాకెనుచు నస్మికంబులగు పతా
 కానీకంబులును సుకర్ములగు త్రికరమ్ము లనికరమ్ము లం దాపి
 న మరక తనికాయుమ్ము లనికల్ల కా యు మానమ్ము లగు కాయు
 మానమ్ము లును, కుందనంపు గాగిడలంద వరుముకుర బ్రంధ
 మ్ముల పందమ్ముల నతిసుందరమ్ములగు సభామందిరంబులు
 ను, రక్షెన బంగారు మెరుంగులంబెంగారు శ్రీయారంపునిగా
 రంబులు కల నేయ నాగారంబులును, వింశి మానతేజోవహం.
 మిలగు ప్రాణాగ్రహంబులును, నేతాయుతాయుత పత్రభామి
 న విశాలలగు ఖోనినీలంబులును, తేట కల హేటికమ్ములుం
 గాడింబుగా వాడింపు వాడింబులకు కవాడింబులును తళ
 త్తొళిత హరిత్రుల త్రిత్రంబులగు భిత్తికల త్రిత్రుల వున్న
 లు నాత్రింబురొయన గుత్తంబులగు నీడలంబెత్తిలుత్త్రుత్తము
 త్త్రయంబు సైరణంబులు కల త్తాం రణంబులును, భాగంబులుని
 గుడింప దగు పశడంబుల వెరులు కల మాకులును, కీలతనీశో
 పలశాలకంబుల . . . భాలకంబులును, పంధ్రకాంతాపలసాంధ్ర
 తర ప్రభా సమాప్తాది కలగు వేదికలును, సద్భూత మణిగణం

నిస్సర్గంబులగు సౌపానమూర్గంబులును, సలబతతంత్రంబు
లగు సలబయంత్రంబులును విశంకటిరునిరాడింకంబులగు
విడింకంబులును నిరుపమితవంకి దాబ్బిరంబులగు హాకి దాబ్బిరంబు
లును, నిరంతరానంతకాంతిపరిస్థిరగంబులగు సంతరావరణం
బులును, సంతతమంతః... కకాంతామణీసంహారాత్మంత
పావనంబులగు వనంబులును నిర్మలతరభ్రత్తమణీమయవార్తం
బులు నాదిగానర్మవిలసితకర్మంబులనర్మిలనిర్మింః తదం
తరంబున.

వ ఘనసులగుణి బృకుతీవ్రపణి శ్లామణికి పొంతకుబోరిసామిషా
యనఘతరాష్ట్రైకైనివివోయసమంతం వార్తప్రప్తిసూ
తనమణిగాపురాజ్ఞరఖితద్యుతిదీప్రవల్కలైనవప్రముల్
కనకకనత్ప్రశ్లావయ వితాన..... సౌధయూధముల్

క వేల్పుగమిరొనికయినను

దెల్పంగారానిదివ్యోతేనిమెలర్చో

గల్పంబుతిమవిభువిలు

కలబంతస్థితీవహంపగా - తెలమి

క అనిదెల్పినవినిదినపతి

మనమెవ్వయగమితమనుమ మహనీయమతో

నినితాద్రాశశలంగారవలు

గనినారలకల్పలనయై కరుణాధర్మతో

క శిల్పకులార ముదం ధేద
సల్ప x సీతాభిరామ సామ్రాజ్యకళా
కల్పశిలావిధి పరిణాలు

8 మెల్లగ నిర్మించిన దనిన మెదతల పొత్తు

గి శిల్పకళాల్ల తెల్లను శిల్పశిల్ప
మూర్తలు తెరింగి శిలలు విమర్శింప

విధి మంబులదె లమిగా నింప మింప

రపు తుసం తొలపల త్తుండి యువనిధవులు

క రమ్మని శిల్పకవర్ణుల

గ్రమ్మర పోర్చోర బలవత్తమముగ మదిలగా

నిమ్మగు బహుమానములు

సమ్మతిగా పోసి వారిచక్కన నిలుపె

వ. అసమయంబున

ఉ పాము గణేను పద్మనిమల నం నువ్రాజుని నంతకుంటి

గ్లాజితుండి నిరంతర తపంబు లానర్చు మహాన వ్రాత్తి పో

సోమిమ్రలంగుమండ నని యెప్పుగ సజ్జను తెల్లదెచ్చగా

నామగ తీర్థప్రం తుహాదయూ బ్ధమునం దురయం ను ఇత్తి పై

ఉ పోతుబ మోడ్చి యుక్తి విలసిల్లగ నిట్లను నాంబునోయి

వ్యాతిదెలంగ మున్నుల నకంపిత వ్రాత్తిచదయి కిచ్చి

కేత ప్పురి వరంబున సుఖంబు విధంబున నిట్టనవ్విస్తా

128 క్రితపు ర్ వరంబున నుల్లిం బ్రమ పూర్ణవిలాసవైబిరిక్
 వ త్రిసయ మలతావక్తయి వినతాళి త్రితల్ చాలగింబ సంపత్
 దనుభ్రమ సత్ప్రపాగరిమ దార్శ్వి ననోలును నుండు మర్కసం
 దన న ము బుత్త పం దన స ద్భూత వందన స త్ప్రేరమల్లు ర
 మ్మన వినయ మల్లు నమ్మ ది శైవహాస వరింబ ను తింబునం తద్దగ్
 క కం ఖిత త ఖిత మల బ్బ సుర

కం ఖిత తయ త స హాస్య కరుణ డియుని మమో
 రంబును గ డి ని రం బును గ డి

భంబును గ డి ప్రభంబునాత్మ బుచ్చ గ డి తును గ డి

క శ్రీ ఖిత త కేళుడెలస గి న
 యోజన కనుకూల సహాసె నెన రిం ప్పుమ వి

బ్రాఖిత మ తి నిబిబ్బ క్తం

తామన నాథుని ప్రాయత్న మాత్మ దలలులు మో

గి. లప నమన రక్త కాం తులు లలలెలం
 పదిలమలగదొంద ముల్ బు త పర బహుల
 దండము బులంప నలర్కితై దండతత్త్రి
 విరుదలదరంగ ద్దళి కుప్పింబెత్తునుచు.

వ బ్రతుత తనంబు నంబుదు శ్రేణి ప్పిన సద్గురు డంబునెంబులూ
 బ్రిరకరమంబు లెలంబు సవలు బ్రింబునకుం బును తివిమింబునా
 నర నరసే ప్పుణ్ణి నర ఘన నాయకుని కునిత నాత్మ సుంబు లు

తృతీయ తర శ్లోక సంబర తలం తృత సుం శను చుండటం బునోయ
క పవనా తి X వేగంబా

పవనాటం శోక్త సైన్య పరిపాలకుండ

ప్రవనాత్మలుండన్నగరియల

పవనా శ్లోక తర ముఖైర్లు పనిగానియవత్
మనలనీలప్రమలమృత్ వతమృత్తు బవనానైంబుగానాల్సి
శ్లోక కౌసార వరప్రతీర విలసన్మృతం దరంబుద్రురూ
మలకౌత్ఫిరు హం మండలలతభూ మద్యప్రదేశంబునో
నెలరా లనృలగాన్మ దిన్నియపయిన్నిత్రై మవేళాల్లాసియో

క నిలమనయత్తరిధరణి

తల... ధి పశేషిరుం డి వాయుకు మారుక

దిలకింబు నెమ్మనవయస

విలసిలు సద్మత్తి నిట్లు విను తలగానరై

— వాళు మయ్యైత్రపంబకవయ —

శ్లో శ్రీమదుద్భయమిసుతా సతీమణిమనఃప్రేరితి ప్రదానక్రియం
రామారామ పదాంబు బద్ధయి సపరాగ్ సత్కృత్తియలూ
ధామంధామ విధి ప్రకాశ సదృశాం దృత్తిక్త వక్త్రంబుజో
ద్దామంధామ లసద్భూజాంత హను మంతాభక్తం తామసో

శ్లో సంతృప్తికృత భానుసూను ముఖ కేశసావిత సావితరీ

స్వీతా రాతి కృతాంత తాంత భయక్త భృకితాంతా తప్రధా

మనస్సు లంకలానూన వికరపుష్పనవీన

మకరందరస పోషమధుపగాన

మక పక్షైశ్చ వహాప సకలవిధౌద్దీప

కకణానుమిలాప శుకకలాప

మని శాధవీగతరాళ ... దంబు మృగరాళ

సునభుక్తిధారాళ వనమరాళా

మలశున తి క్షాంతరతికాంతకలహలాంత

కాంతికాంతమనంతలకాంతద్రవని

కాంతశుభసమాప్తాంత దశదిశాంత

సంతతనిశాంతవాసంతసమయమంత

గీ పూని సకలమహిమసంతాన త్రిల్ల

తమ హరగనుంగాను మదంబుధాత్రినపుత్రి

దేలయగావ్రాసి బంపుపత్రికలనంగ

వదిలపడి పన్నీటాకులు పుడమిరాత

క పల్లవతతి విలసితదవి

పల్లవ తిలం లతాత్రి పాదపరాఖి

పల్లవ తతి విలసితదవి

పల్లవ తిలం లతాత్రి పాదపరాఖి

గీ పూ వెనుమల్లకా వకుళ పుంబమలైల్లను మంబులంబులై

కానెను రాడిఫ్ఫూ కదళి కాంధము కాన్దు ముఖద్రుమావళు

వీ సెనుచందనాచల నవీనసుగంధ మును త్తెనెనారముల
సాచేను మున్ను ధుండు కరసార సమధ్వగ పాంళి టుంలగో

చ. త్రిమళములు పక్తిపైత్రునికి ప్రొక్తి మధులు సాక్తి మాలిత

ని గురులు మెక్తి నీలముల పక్తి నకాంతుల మెక్తి నే మ్మడి

వగపులు దక్తి సత్తలరవం యుల... క్తి ఏయోగి నీక్ష్యచో

సెగురు మద్రొక్తి జూల పాగతిక్తి విరింపు పికంబులా మనిగో

క. కుసుమము లందు నూగి మదికొరిక వీగి దదియ ముద్ధుల

ర సములు ద్రావి సమ్మదములంబొలనోగి నికుంబు మంబురి

విసరములంబు తాగి పలువో టిక ధుమ్మని మ్రోగి బొంధుల

గ సరుచు నంటగొనినో కమ్ముగ ద్రిమ్ము ల సెమ్మొ దమ్మొ దమ్మ

చ. తలరుల విల్లుకొని పాకి తద్గుతులగోత్ర సదాసి బంబికా

ఫలములు హల్మమేసి బవలు భంగుల రొసి వ్రాస పాసులం

గల కలనొందజేసె కినుక వలుక్కున మూసె దిక్కునం

గిల కిలమంచుకూసె ఘన కీరవయంబు విరింపునామనిగో

ఉ దొక్కుని వస్సుకొరి నలు దిక్కుల జొమ్ము భుంబంగ పాంళి కం

గాకలి నిమ్మోడ్డు మ వికస్వర సంగ తేదెమ్మికాక త

పాకము కన్న పొమ్మ నిశిభంగ సుర పింభము విల్లు నన్నులం

గీ కులనొక రి తులనుకొక లగా నర్పుమ సుండు త్రిండుగో

ఉ సల్లల తంబుతై పేలయ్య సంపగి తావుల మీరి మల్లకా

వల్లుల తొణెనంగి పొలువందెడు ప్పంబు దరిండ్లు దూరి స

పుల్లసరేయ వంశములకు మోక్షముగ జేసిపెట్టెను.
 పుల్లస పుల్లసాక్షులు ప్రసాదించునో వేసవీర నామనో యు
 నీ వెన్నెందు సురపొన్న గున్న ప్రేమితి దిన్నె
 విదిత్తవైవాహిక తదిగాగ
 కలతంత కులతంత కాకతరావంతు
 పాటంపదగు పెండ్లి పాటిగాగ
 మలయూవల విలాస నిలయూనిలముతయే
 రానిన పూర్వంబులు గాగ
 మంజుపలాన సమంజు సప్రప్తంబు
 లలమునీరానినా వళులుగాగ
 రక్తరాక్షివళులు వినిరగ్నాభువు
 తములుతత్కాల వచ్చి ధూ మములుగాగ
 ప్రేమదనర వనీ సతియెండ్లి యూడె
 మాధవుండు వసం తరమాధవుండు.

ప్రసమయంబు ననినపతి
 మోససులను బలువలంబు ముద్ద సమ్మతిగా
 మోససులను లక్షణియైత
 వాసర ప్రోక్షణింబు వలయుంబు తనో యు
 వ. ఆ తదివారలతగ్గో త సంతోష సమాప్తం తపాంతలయ
 సంతోషయంబుగా విహరింబులుల్లనిది.

నీ న వ్యఃపదుమాస సీతపత్నే నవమి తిథి

నింసురంబు ని నాదిత్యవాసకమున

ఘనఘనభస్మ తారకాకల తమిళున

లక్ష్మమిదవింశ శుభము సలక్ష్య నియమ

మ అనివాద్యుని భూమి సుతూతములవాక్యంబుల మనఃపూర్తిగా

విని భూపాలక వకాళి నాశ్రిత వయగా విభాతిజన్మలను

తన సొకే తమనం దు మూర్తి విలస త్తామ్రమిష్ట ద్భృశం

మున సద్భక్తి బ్రుతి స్థ సేయుటకు సంపూర్ణ ప్రమాదము దెలి

నీ రానింబు కుతినీళ్ల రానింబు భవ

త్రుకగా కాసె ధట్ట బింబ

లలనిల్లు తల్లు కలంబ తులూకా - ~~చిహ్నము~~

ఫేభునిల్లు సరిఫేభు గట్ట

నీరిమింబు నెరిఁగి నిరనింపు డింబుల

రక్షి న బ్రిక్షి ప్రిక్షి డింగి మెడిగి

మైత్రేయ మకమల్ల మా రా సురానింబు

అలనా దాప లకేల బట్ట

బలు కుసుంబం పంచంబు దుష్టబవగట్టి

తన ఇవింబాదానితొంబా కు దగి నవేయలు

గలగి వేలంబుల వల పింబు వ్రెలసి నవల

రానింబు దన మింబెక్కిరింబి రానింబు దపు డి

నీ మురిపెంపు వద్రా లసతి పి నీ లీదకరి యుండు
 నీలంపు టుంగరాల్ ప్రేలముని
 కలతిము తాల్లల పొకట్ల పొగ నులు పొట్టి
 పట్ల హరిస్తూని కనత్త కమల అడి
 ప్రుత్తరాగంబుల గురు నీర్మల లలితంబు
 లలిమగ డాల తావలములును

పద్మరాగంబుల పతకము లనువరింబు
 వైదురగ్రహంబుల కావలు నెరపి
 తన వినిర్మల ధర్మ సత్ప్రతాది
 ఘన తరగుంబు లటుల పొంగవములను
 త్రిమయగారై యు కరుణ సముద్రాదనగ
 తలసి వేంకటరాయు పృథ్వీధర్మంబు

నీ తనతొబుత విషాదాదులందరుముందు
 నందలంబుల నెక్కియందమెనయ
 తన రామబాంధవు లనువంద నుగసాంసు
 పల్లకీ బెక్కిరంబులు మండ
 తన సామ్రాజ్యంబున ఘన పండిత తపేంద్రు
 లాంధ్రాజి కములెక్కియలరుచుండ
 తన నుగార్లు పోర్లు త్రిమక పార్శ్వమునందు
 పాలకీ బెక్కియూనందమంద

పొన్న సరదార్లు ఋణ తీర్చితిరియ
 తానె న వరత్న బ్రత తానూన పోమ
 రథ ముపై నెక్కి తన మసూరథము లలర
 శ్శశర త్రికట రాయభూపాలమోళి
 నీ దీ య గా మెరయుచు వీరై బుగానికొంద
 రిలు శక్తి నిలచి స్త్రిక్తి రిసికెలువ
 పెల్లుబ్బి కెందరు బల్లె ముల్బాని ముం
 శలను దూమద్దరు గా శలసి నడువ
 తెలరేగి కెందరు తెలుగాల్లు పంకిలు
 దిట్టంబుగా బుట్ట చుట్టు నిలువ
 శాస్త్రి కెందరు విష్ణు కత్తు లుగై కెని
 కడువడి యురదంబు గరిసి మ్రలగ
 లీల బై రకులాప్రాసి తలు బచ్చి
 కెనుచు గ్రేవల జనుదొర కుతుకమండి
 పయన మగుచు వికార గా
 శ్శశర త్రికట రాయభూపాలమోళి
 బుల్ల పొన్నతిక బరా బల్లెలు నర్పెడు చెలాపు
 ధొర్ల సిపెటాని నందంబు తెనయ
 తనరు కంబులనుచు నెలుగెత్తు
 వండి మాశధులకై వారత్రయ నర

అడత

భేరీ మృదంగ ఖంభోర నాదంబులు

ఘోసఘోసతరముల ఘోరకౌటెనగ

వేణువేణుదల శాసించుగాయకుల

సంగీతరవముల సందడింప

వీణీరకాశంజ నినదములల్లెలయుమండ

చూచు జనములు మనములచొదల మంద

హరుసాంకేత నగరంబు ధోరవయై

భృశరక్రికటి రాయు ఘాపాల మౌళి

వన్నివిధంబునంబునుదెంప తదీయ పురప్రాంతంబున సతిగా

గవనాంతంబునందు బ్రువేశించు సుమనస్సమూహంబుల కల

న మహామోదంబులం గ్రహించుంపుడు, పద్మినీవిలాసంబులకు

మెప్పుడు రంభాది శ్రోంగారంబులం గనుగా మమతత్వస్థధుర

స సమంత వాంఛిత ఫలంబుల నుభయింపుడు నిర్మలాప్సరసావర

కేళివిహారంబుల నలకుచు సువర్ణవికర తమల కల్హారవేసరవి

ఘాసర దీర్ఘకాతీర హంతుతరపారిఁజూత సురసౌలసంతాన మ

హంతుమహాల్లాయా ప్రదేశంబున గురుకవియుధ పరివృతంబుగా

మహానంద సంబునెనసి మరుద్భర కుమారుండు దనకనుకూల సం

రంబున శ్రమ నివారణంబున కింప మరుద్భర కుమారుని కనిము

ఖంబుగూ గూర్చుంజి శ్రీమదేవతాంబుల మహామహేంద్రుండు

విసయ విసమితాత్మ మాంబుడై కరంబులు మోడ్చి ముఖ్యప్ర

అదౌచ్చంద్రైశ్చ మానుషం తుని ప్రాణామ పూర్వకంబుగా విను
తిం ప్రచుమశల నిర్ణయిం లెం.

సంగంధివృత్తంశు- కంబునానా మంబు పాద కంబు నత్యురుత్రియూ

వ్యంబునా దయూ రసాప్యయం బునాప్యయం నది

వ్యంబునా స్ఫురత్తమోక్తయంబునా సుతద్విష

ద్వంబునా నిరంబునా ప్రభంబునాత్మ రంబునా

క. మనుమా మానుమా వినుమి

వినుమిన్నకులంబు సామి - - - -

దనరమగ్ధిదీప్తి నెనయగ

ననయమి లు నుంతు లు మహారిరమ్యమమా ౫

గీ అనుమాహరిశ్చ మానుమా తునభి నుతెంబి

యతనియాప్తి ప్తి శిరమువననభ రంబి

సరవి సుమవహంతం స మయంబు రరియవచ్చు

ననుమవిప్రులు బలకినబిన విభుండు.

సీ. విమలతటాకైద కమలమబ్జి నమాది

రమణీయదౌ తాంబరమల బుగట్టి

యలుగు తస్థలంబున నుపవిష్టుడై నాపి

హందనతిలకంబు చక్ర దీర్చి

సంభాద్యను బృథిన సంగతులైన రింబి

యర్థ సమన్వితాక్ష రదనామ

• సదమలమానసా బృహత్ స్థవీర్తిపి

నవనీ సుతాసతీ ధృనిని లపి

హంసవంశజన తద్విమాంసాం పాపాం

పాపాం దానరదేయంబు పరమయత్రి

హరిని ప్రార్థ్యైః సుస్వీయంబు నామృతంబు

హితప్రకారహితమంత్రీ సమేతుడగులు

వత్రింతటనమ్మ వీరకాంతుండు నిరంతర సంతోషరసాక్రాంతసావం
తుండై ఖానకీ కాంతుని నిశాంత ప్రాంతంబునకుంబును దెంబు తద్దై
హదాభర గాన ప్రకారంబులు గడంబు ముఖమంతపాంతంబులు
దాడి గర్భవీహంబు నంబ్రవేశంబు వినయవిధేయపూర్వకంబుగా
మగద్దీదితనిగ మాంబు సమచిత నిఖిలత్రియం ధుర్యులగునా
భార్య వర్మలరావంబున వారలుద్రిదల ఎత్తుకేసిన ప్రార్థనంబును
ప్రగూహంబున నంబు నంబురాద్రి గా వాస్తుంబునా కృత్యంబులు
గావంబు శిల్పకమనకల్పిత మనతర నిలా విధిహంబులు దెప్పింబు
లాదివాస ధానాధి వాసాది సస్థారంబుల నత్యంత పవిత్రంబు
లుగా జోసి నవ రత్నమిత కనకసింహాసన మధ్యప్రదేశంబున గూ
లబేరంబును తదాభిమాంకంబున నీతంబిధిహంబును వామపా
ర్శ్వంబున భరతలక్ష్మణ శత్రుఘ్న విభీషణాది విధిహంబులును
దక్షిణపార్శ్వంబున సుగ్రీవ బాంబువన్నల నీలాంబుదాది విధిహంబు
లును ప్రకారంబున వసి. త్వ వాలఖిల్య గోత్రమ విశిష్టమి

140

తాత్ర కన్యపాది మునీంద్రవిద్యామంతులును పాదపతంబున
కునికట్టంబున మానుపొద్దొగ్గమంబును నిలపి విఘ్నసమూత్ర
ప్రకారంబుగఁ బ్రతిష్ఠించి కళావాహం కళావాహంనంబు
సేయునవసరంబున॥

సీ. తణుజోరితాధణంధణనిసాదంబులు

ఘోరభాంతారనంబు రవములు
ఝల్లరిఝల్లరి ఝల్లరి ఝల్లరి తనిసాల్చినంబు
కలత క్షతాధమతారరవము.
తిండిమమద్దలెఱు ద్దండ తాండ తనసుల్
ఘల్లరి ఘల్లరి వీరకాహంళరవంబు
దివ్యమృదంగధి. దివితి దీత్రాభావన
మనంపమ మేగు వీరారవంబు
ఘల్లరి ఘల్లరి తా. శ్రీ తాళనిర్మల మధిక
గాయకనితారు మృదుకంఠగానరవము
చండిమాగధ మిసులైతె వారరవము
యదిత పత్రాధరారు సామోసాసవివములు॥

గీ. నర్తనోద్ధిత వారకాంతర పదార్థు

కనిక కనిక కనిక కనిక కనిక కనిక కనిక
కమ్ర కరకంక కనిక కనిక కనిక కనిక
కనకకట్ట సూత్ర ఘంటికం బిగిబిగియులు

క. ఒక్కటేగా జొక్కుట మై విక్కుట ముగ బక్కుట మేదిని నులం.

గ్రక్కున బడిరుల జొయును, కిక్కుల మలందు నిండి దివిలులు జొగడగ్గ
నిల్లుట లకొలం వలములు (బు) సభటము లగుచు
ఇలా నభాంతరములు నిండి యోరుకైన గ
సమధికొం తనవదర్శనోతావం మెనసి
నిను ములరుదొకనిదె కరా సమయ మనుచు

శం నా కేన ప్రముఖుల్ ఇదింప మును విన్నానెంబుగా నానినా
శీ కాత్రోర్ధ్వ ప్రక్షిప్త మ్రహ్మ వసమా అనెప్పొడుకెన్నట్లు నా
నా కేన ప్రముఖుల్ ఇదింప బలువిన్నానెంబుగా నా విన్నా
శీ కాత్రోర్ధ్వ ప్రక్షిప్త మ్రహ్మ వసమా అనెప్పొడుకెన్నట్లు నా

వ ~~శ్లోకము~~ మున్న యొక్కా పట్టణంబున దవకు యొన కీమసూహం
రుండెను గివ నొసవం బిట్ల నిమనంబున స్మరింబ తన ఇక్కుండోల
బిగతీ కాంతా మసోరధంబున కనుగొలుగు గాత్రి ముద్దెక్కుం తనివా
సుండ గు పరవాసుదోస్రని సోమ్రాభిషక్తు బిరాచున్దరూపంబుగా పో
త్తింగుట కది యొ సమయంబుని వినుతింబెలు

॥ దండ కీమలు ॥

శ్రీ మద్రామం మానినీ మానసాంభోజాని సారంగ, సారంగరాత్నల
నా లుల అభిజాంతం కత్తం తరంగా, విరాజిత రంగా, నరేంద్రానుభం
గా, కరొద్భద్రాం గా మోక్షం, రంగ ధ్వజాంగ ధ్వజం కురవదై
తేయంబుగా, సమత్తాపసం నత్త మోంబత్త లంగా, పరంగాన్వయ

శ్రావణం, దీపావళి, దేవదేవా, కృపాభావ, నీవాసుధాం
 యోగిమధ్యం యుగ శేషతలం తరస్థై యై యుండగా తాండ
 బులాత్త యోగిండలాంబాదే తేయలు ననుంగాం సయోవచలగా
 వింబ బ్రాధింబ సగివారినిక్కింబ రక్తింబిదవ్విరికంబెంబుండంబు
 వీడ్చిల్లుజూమిం దశసగిందనక్కింబ తలాధీశు సాక్షివతంబు గామీ
 ము కౌసల్యగర్భంబు నందర్భ తవంబు శైస్త్రిందనావిర్భవంబు దినంబు
 ధుగ్గిందంబు లందంబుగాదెం దముల్లందబంపం గమిస్తం శిశ్రిరామనా
 వంబు నంబుబాగా నిర్మలై లావం దిభాస్వర్భ సుశిష్టై పారంగతత్వం
 బునస్త్రింబ లయాగాధి రాగ్నిందంబుంబు పుగాబేయల యంగంబుర
 క్తింపగా శౌసి దక్షింబి యుక్తయోత్తంబు తోర్నంబు కౌదంబునిర్మలంబు
 బులంబు యుక్తి ఘోరాకృతియింబు మాతీవమబ్బామరాంబు తీవర్ణం
 బులంబు యుక్తి సస్తాను యుక్తియింబు సంపాదముంబు యిదేస్త్రిందబిష్టం
 బుమన్నింబు బావేమన్నింబు నన్నుంబు యుక్తియింబు శిశ్రిందనాతరగానబ్బి
 దౌహత్తమాధీశు పక్షంబు మార్గంబు సవస్త్రియో నన్ద్రుంబు
 స్త్రిపాపంబు గావింప కౌపంబు నగ్గనర్మ శంపంబు దగ్గ సాపరాంబు
 పక్షియింబు యుక్తి యుక్తి బన్దంబు యుక్తియింబు స్త్రిపాదాబ్బరాంబు తరంగ
 ప్రభావంబు నంబుప బే, బా పింబు యుక్తియింబు వీలంబు కౌతంబు బ్బా తిష్టి
 తంబుంబు గి తాత్త్రి తితి గి కర్మగి త్రింబు గామంబు నానంబు కౌతంబు
 కౌదంబు నంబుంబు యిదేత్తంబు గానంబు యుక్తియింబు నన్ద్రంబు తక్షిర్భ
 యుక్తి వడిగి ప్రియగా ముక్తియింబుంబు తక్షిర్భింబుంబు వేరింబు -

[illegible]

మంజులనాటంపదే... .. వాలమై రూఢుగా గీట పెనాక్

ట వతావలల్ల నాటంపు నాటంకెనెల మాటంబవే మాటంబులూ
మీదటం బెచ్చాడిమి నీలస ప్రాణిహాలాంతి సెలంవ్రతానీతభా
లంబువాలంబు లల్లాళ్ళును న్నేర్పునం గా బనబుం దిన నవద్ద యూనా
లంబై మేలుగానట్ల నన్ను చాలంపుచున్న బతు నీర్లు పై యెక్కు బేలుంబు
మున్నీ టకడ్డంబుగానోతువుంగట్ల లాకత్రయంకంబి కుండిన యూ
రావణుంగట్లవే, కైట్టలకొం లంక నీర్లుంకగా నోలు మంబుగ దయాన్
లతంబెప్పి యుప్పుట్ల కంఠానుభం బట్టముండిట్లవతా నట్లగానట్లవే
కట్టనన్నెప్పి వై మాణికానీక ముల వస్తుస్వేదాన్లు, ఏవరంబుగా నంతరిత్తంబునో
నల్లనివీగతిగి బోయకాళింబు లెల్ల వృషాంబుల సోత స్తుతై చింత
గాద ట్లుగానాన్ని న్న నీక్కింబ సొత్తాడెట్ల తాంబూలంబుల త్తంబు
యం దగి బోయెల్లు మగ సొమినామ మెంతె మచి మంత్రమంబుల
దీంబులగానో బుత్తి పేగాల్లుగానో. శత్రులంబెల్లుగాం

దేవసర్వపదల మోవగాదాన సొల్లొం బుద్ధిగోమార్గంబు నర్కపు
జ్జువర్గంబులన్నింపగా సొంపుగానెట్లకం నెక్కి నీతా సతంబుంబి బలవో
కుంకత్తరగా వానలల్ ... జి నత్త వలంగాల్లు సేయంగ నానందమొనెరి
యూనంది పట్టంబునంబైక యూ నందసుప్రేమ నీక్కింబ సేమంబులన్నిం
వ మన్నింబి యంద మ్ముగా రమ్ముల ముచ్చురగెప్పెంట్ల నెత్తెరసొకతమ్మం
బోలి పారాంగనార త్తమేల్ నూత్తుకరుబుర నీరాబునాంబు నల్లంప
గ్నికుంబు నవ్విడి మో సోద యుంధంబులందక్కి నత్తంబుగా

యోగమునందు బంధమునను లోకములందు గాల్గినట్లును లక్షన
 ముంజెందును జేరి కి కా కాలంబుంబులము లో యోగమున
 యోగములము లో నిండి మోయియును నిబద్ధించును సంబంధము కం
 బెంపుగా డిగ్గి మేల్పై డి పావల బాధాబంధులంబెట్టి పాంశం
 బుగా నవిడిచింతుంబు బద్ధుని బాధించు కాలంబులందు బంధులంబు
 యుద్ధించి తరంగములందు బంధులంబు పన్ను తంబో ముంగళనైనను ములనోసి
 శుభ్రాంశు కంబులెవ్వ సంగట్ట మేలాతిరీకం దియుంబా విశేషంబు
 లంబెట్టి సదృశ్య శూభా విభాస్వత్తు భామందిరాంబులం తరస్వ
 ర్ణ రంభాతరుస్తంబు శుంభుస్తవరము ముంబు పాంత స్సముద్ధి
 ప్త ముని కృనించు సాధులంబు సంసంతసంబులంబు గూర్చుండి సప్తర్షులం
 బులంబు తన్ను దా నంబు నందున్నతంబైనర త్నా ససంబు కై యో
 డినంబు వారెల్లు నా శీర్షవస్సుంగ తింగంబు ముని వామ
 గూఢంబు నామి పుత్రులరామంబు మూర్తిభవదాని లక్ష్మి
 వతంబు దివి నవసంపంగ నక్తై కయూ పుత్రుల దృశ్య తస్య త్ర
 ముంబు గా త్రైవలం సామిత్రిత్రైవలంబులంబు మరమ్ము
 త్వ సగివగా తద్దశాస్యానుబంధిత ప్రకృత వడిందా భవంతంబు
 బు వివేకగా దేవ నేనగి భాగంబు నన్నిల్లి యుత్తు త్పదాబ్ధి
 యంబు కై సెత్తగా నత్త రిక సింధు గాం దారకాక్షర సావీరసా
 రాష్ట్ర కాంబోమి కర్ణాడ లాటాంధ్ర యోధులంబు గాంగళపా
 బాల సేపాభము యోగ వనీ షాతు లో మోక్ష మేల్కానుకట్టె

మొత్తము మోవగులు లుంబోయగం మోగువుమోయగం గంలుకం
 త... సంగీతము లన్నిటగా వారకాంతక పమత్కారముత్తురు బందా
 డగా వంది బ్రంధమున వాణములుంపగా వేట్ర దోరేయసావేమా
 నినాదంబులు లుంబోపుగా నంతవిద్వజ్జనున... వేదాంతవేదేభి
 కనాగ్రయ నాస్త్రాది ముఖ్యప్రసంగంబు లున్నుంపగా సత్సర్వక
 ద్య పద్యాదులన్నియు వర్ణింపగా వసగ్రీకారు అచిత్రంబుగా తత్త
 దౌబత్య మసగ్రీంబులుదెల్పగా సెంబుగా నిండుకెలువండి తారాన
 కాయకాంతరసాభిరరాకా సుధాంశుక్రియం దేనిశిల్పం ముమ్ముల్ల
 సంబూ బహుయన్నరామన్న సామ్రాజ్య లక్ష్మి విలాసంబులు
 నేత్ర కింబూడగా నల్ల నంబు మదిన్మంబు మితల్లుకొసల్కకొతూ
 వంలంబందగా పొందుగా నీమవరంబు సూడా మనీ కీర్తికాంతా
 వతంసంబు కల్పస్థితింబొందునంబు వణిచ్చుండుదీపింపగార సాం
 స్థగార కౌసలంధన ముఖ్యోత్పలం సుప్రసూ మాత్య హంతా
 పొకావిండాడు ల మవరకొతుకాలక్రమముత్తు బుత్తు బుత్తు సర్వశ్రే
 బుబుబుబు కంబుగా వింపగా నొత్త సంధిద్వకామం డలన్నం దిసా
 మ్రాజ్య పట్టాభిరామ ప్రధంబొంది సత్సంబున నిత్యముచే
 తలంబెల్ల పాలంప చే నన్నులా లంకెమళివర్తిదేలంప చేము
 క్తి నేలం పచేదేవ దేవా నిను న్నవ్యశస్రేయసే సెంతవాడోడ
 యాంబూనిధి సత్తత్తం త్తంబు నం నన్ను శక్తింపు మీ భృత్యుడల్ల
 త్యవలుం మీకు నేమైకైదో మైకైదో మైకైదో దో బు

• • • అవలంబిత కందవ్యయము —

క మాయంపహం కాయలభనా

పాయలభయోభయ నలువేగబాప్రమికబహు

పాయకకవి శేయకభువి

బాయకమముగాప్రమయ్య పాపవిభాగాం

త్తిదిత్రిస్త్రు బికయమకమున్న —

క ఖం వఖంభాభనా వ్రకభాప్రక

ఖంబాంభోభనవిభావభావైభవపా

పావిపవిభవభయంపహం

వైవేగమేమమ్ముగావవేఖగవాహం

పాదభ్రామకకందము —

క భానం తతత్రితతనుభా

మానితనామానవీన మానాతనిమా

భానననవవనవనదా

దీనావనదీనదీనదీనవనాదీ ॥

అర్థభ్రామక కందము.

క సార ... వననుత్తేశు

భారకకరభామశమదతనునవసరసా

దీరవరదవాసనవన

తారకకరతానవనసరార్థవరదీ ॥

పూర్ణబ్రహ్మక కందము

క ఇ... వన సరసావనకర

ధీని రథ వనాను తతను దీయనవాగ్ధా

భావానయ దీను త తను

శావధర విధీన కనవ సార స వరభూం

సింహా వ లూకన ముక్త ప ద ప్రవం ద ప ద్య ^{దవ}యూర్యావ

తదవయూను ప్పు ప్లొక ద్వయ గీత గౌరవ్య త్పలమాలకామ

త్త వలు.

ఉ. శ్రీవరదానధీన రవారే పరమేష్ఠి వినమ్యభవపా

దావర పాపహరిహిత దానరధీన రమా ధీప త్యస

శ్రీ వర దానదా వినతదేవరసాధీపవిగృహ

హావిర బామహాదితిని సం గర భీమదీ వ్యకృతకాయ

మ త్రిని సామిరి నిఖిలతరంగ మున నత్యాస క్రిమిర్జింమనో

వనఖిలాతాత్మ్య ఉదా బ్రహ్మవత్సలు ఉదా సర్వజ్ఞ ఉదా సర్వభీకృం.

దును సర్వాత్మ్య ఉదా సర్వపాఠలన కళా నూప్రఖ్యాప్రంభగా

వ్రస నుర్విష్టిత బ్రహ్మరక్షణ కడం తెచ్చి అబ్రహ్మ వత్సాత్మ్య ఉదా

క కరమరుద గ హంతిగోళం

కర శంఖ సుదర్శన ములు కరమలనిడిశ్రీ

కర

కరక మల రు కని కర మున గ్రహింయింబవెసగ్గ

బ. ఘన గత వంశ లాంఛన వికాస విభాగ సురదీహంధీధి యుక్
 ఘన గతి సర్వ దిక్పాలన విభుత లభ్య సుపరవ సంఘముల్
 ఘన పథ నీమ నిల్లు నె సక మ్ముగ నిమ్మ వాసాంధ్య కమ్ముగా
 నని మెప్పులై గనం గానం మ నద్భుత మం న స మంద వై విజయోక్తి

క ఘన వనాంధీ గ ప వనాంతిగ
 ఘన న విగం యెక్కి నైతి ఖనుదెంచు తరిం

దివి నుండెడు రవి మండల
 దివి బ్రహ్మం రవి బ్రహ్మం దివ ముఖై రోక్తి

క ప్రసిద్ధి నిలయుండు మునుకుని
 గ ను గాని యె య సకల ఖనుల కన్నుల కెలమి
 ద న దీహంధీ సత దీప్తలు

గ ఘన ముగ మిరు మిట్లు గాని పగా వంతి వైక్తి
 గి యిట్లు ఖనుదెంచు రవి మండలం దీ సల లడ నిత

విమల తేజ ము మూర్తి య విమల నట్లు
 ఘన తరంగై న మూల విగ్రహం మునంబు
 రూఢి విలసిల్లి రామ స్వరూపాడ గురు

గ శ్రీ షభా వంశ లక్ష్మణాంబ తమ న యె
 భార తునందు సుదర్శన భావ పెంసె
 దూత ను మహాదర తలలు శత్రు ఘ్న నందు
 లాక ముఖై త సీత లకుం దీక్షాం యె

స. తతమంబు తా సమంబు త సొలభంబు త ల్

జీవము ల్ల లగి రంబు ల్లు నల్లు

ప్రతి పరవమంబు రస వద్రసం ల తల్

ఫలములు గలగి యెంపలకి నల్లు

మ హానీయ దిష్టిమ న్నానికృమలు దిప

శిబులు గల్గి తా న యెలగి నల్లు

తప్తూ మింకెలొత్తమ పుష్టు నుష్టు ముల్

పరిమ భంబులు గల్గి ప్రబల నల్లు

వెలసె నల్లు త ద్దివ్వి విధిమంబులు

మ వింత సొమ్మొచ్చి పరివార స వింతరామ

విమల తేజః ప్రభావ మా విర్ణవంప

స కలబున ములకంసె చ న కమల ల గుమ.

తత్తమంబున -

ఉ మారు తివచ్చి సొనితి నమస్త్వ తంబు మహానుభావ బల్

కూరిమి మార సాపయి ని గావ్వి గనింబు దయార సందెంబులు

పెరులు తొల్లదొసి కెను భాగ్య పలం బకొప్పిల్లు గుండె భా

గిర దిలారినట్లు తెలగొల్ల వదీయ విలాస మిష్టు రిగ్గి

ఉ అడగ తిద్ద మె ద్దిన విద్దంబు న నామ నంబు లగా

పొడి నయంత మాత్రమున పోగమ నీ వరుదెంబు తొల మె

తొడక లూర నీ ఘరిని విశ్రాంత ల వసింప దోవని

వారధను నన్నుబ్రహ్మదన వత్సలభావముతోడ దోస్తానము
క వి మనుషు విన్నవించెద
సామీ ఎం ఇహదేవభవతి సలుభ్రాతృవలనో
శ్రీమన్నా శిశికాగ్నింబ త
హేమతులాకౌండి సొత్తనభైరమలరేఖ
క అనివిను తింప్రయశ్చిరా

ముని మ్రోలు పదవనఖిములకు ముందరకదని
బ్రహ్మసననిల చిగ్రహమున
హనుమంతుడైవె లెసెనప్పుడు డహంవర్షుడగు
ఇప్పుడిది నమ్మవోనుభావంక్రితప పట్టబిరాముం డని తాచున్
బ్రహ్మసృష్టిని బిలవెన్నవ ప్రియ్య సొమ్రాఖి పరివారస పాతం
ముగా విలసిల్లిన నప్పుడ ప్రియ్యమిరొడొ ప్రియ్యం గి ముంగలవస
యింబ సోత్రా త్నవంబుగా గాముమ కరంబులుముకుళంబు
యనొకప్రొరామం బులావకింబ వివిధకసుమం బులంబుం బింబ
సునర్థమంత్రపుష్పంబు సమర్థింబు తద్దైవతం బి భేదితప్రసా
దంబు ప్రొయ్యంబు తనవి నిర్మల మసోంబులంగంబు తిరామ
వరసొక వలయలుగళస మాస్తక్త బ్ధక్తిమకరంద ర సొసాచిదన
సొద రంధ్రై వెలయుముండె నయ్యువ సరంబుగ ప్రావంశపాం
శిత్రోపిపండిలం బగు పండతమండలం బిల్లిం డ హాభేరణో
ద్ధురంద్రరత్నవలున సిద్ధ్విని వినుతింపెన్

152
మూర్తిక:-

శ్రీ మ దుద్దామధా మధామధా మధామనిధి కులప్రతి తదన
దే వసుధాధిప సుధాంబుధి సుధాకర ! త్రిమితప్రధానకర, ప్రాణవసమ
య సమర్థునిత నిశిత శస్త్ర విద్యాకౌశలవై శర్య సామిత్రైత్రిక
రణ సకలతాప సవశూతంస కుశితసు త క్రతత్రతం నిరూప విరూపకర
మూర్తిబ్రహ్మనిగావర దుర్లభతర మదవిద్య నాధ్యక్ష్య దవశసక
రుమోక్ష్య రంభోతరు విజయభిరూరు విశవంభరానితంబ గంభీర
నాథి కుమార కుంభిన సరూమావళ కుంభివీర కుంభస్థ ల కుంభాత్మ
న కుంభముఖాంభోమహామంభర కవ శూత కుంభరువి సంభాసమా
న వసు విప్ర మావలూకన సంభూత విరహోభోది శుభ్ర ఖంభాది ఖంభా
స్థంభ పరీరంభ ఖరిఖిలంభ వరారంభకరారంభ నిగుంభన సంభూత సం
భూ సుభూప లంభ దంభ సంభూవన వరస ముత్తంభ తావంభా
శాస కుంభ నిధక దంభోభిధారాంబుత పదాంభోమ, న తమన సుర
భూమి, ప్రత్రయ వరాత్రయ సురాతి విజయవంత రావ సరభూత
ల నిరస్త సమస్త సురస్త త విస్తృత లస్త కనస్త విస్తార పడి పడి త్తార
సమారావ పరిస్థుడత మోక్షిత్వంబుల పటుల కుటల నిట లతలంబుల
కన దనుర్వర పాతి వవి సాతన పరిపిత్రప్రత్య మాత మూర్తి కారయ
శీమనోరమ శీయ విమలానన కమలాంతర నితంతరామంద సాం
దర్యమరందంబు బ్రంహ సాత్విదన సాదర విజనయనో దిండిర మంది
రపరిస్థిర దిండిరా కరారతర కుకార భారావంతి దారాంభర

ధా రాళ స్రుతి రోపిత తి రగాపిత ద రాతల విరూపక ద రాధి వ
నిరూపర్ల ధుర్గతి మద్దుర్ల ముస్పర్ల సోపాన మార్గ నిసర్గ కరజర్ల సంసర్గ మా
ర్గిష్ట నిర్మల మూర్గణ భూర్గవ నిరర్గళ మూర్గళ ల్లూగ భూ విరవ్ దుర్గా
రగర్భర ని రవ్ పణి సూర్య బంబ స్రుతి బంబ త్రాప త్రా దివ పరిపా
ల త పి త్రా విష్ణు నులావ, కరస్థ ల త రిస్థి త నరా స స నిరస్థ భుమర ద్యుతి
దర ప్రద సరీస్థ ప గరక్షయ దురీక్ష నిర్మల విని రర్గళ శరణ వళి దురాగత
న రా దన విరా సుర సురాధిప వరాత్మని పరాభవ కరాంబు త నిరంకుశ పరా
త్రమ ధురంధరా, పా ధ్మోని ధి మద విదళన ప్రతాప బంధు ర నిమిషియ
నిల నిల యూ నల స విలసి త గళ స ముద్వీల కుసు లా యిత
భోలవ మునిలా తల నిరాంతర పలా యిత బలైళయ తులాకార బలావా
ల పలదాబ్దల పయ విలం ఘన శైల తను సుధైల మహేమాత్మ ల స మాభిలా
నల కీలాంబ కీలాం క పీలాంతి కరా ఛానన నీలాపల నీల ద్యుతి నీలానిల
బాలాంధిక, సాలాంబిక బాల పమూ కాలాంబాల బీలా విల ప్రల్లీసుత ప్పలా
శీన పాలన కపాల విఫాలన కర భుమి విమి య కళాక్షిలా, త దను ని దను ని
వర ప్రాక్షిరా బ్యాభిజ్ఞేక సముజిత ప్రమదరస సమాకల త త్తల ప్పైదిత
విప త్తూల వాతూల, వైమాక మాననియ ప్రబ్ధ కవి మాన సమాగ మనోపా
లా ముని బన మనో సుకూల, నత విగానం పాల, సోభిమిగ్, కువల య విలసన
కర సుధా ధామ సుధా ధామ తత్తత్త త్త త ద్దవళ ద్యుతి వితతల్లిత్తికానిప
య వినిత్ర తరాగార నిరామితే పేర్తి ఇవాద్య గాగో సో బిన్ద్య ద్ద్యరాంబ
సోప్రమల వి నిర్మల వర్ణ వర్ణనీయ మహానీయ మహీసుత ముఖి వికస్యర

నిగమఘోషా విశేషాంతే, అల్లం నుర తుంగ మతంగనతాంగ
 తురంగ ఇద సదల స మున్నద వ మత తారభట స మనవై, బిలుత్త
 మాది నిలంప లల నానిన తలనన కళాం కలనా కల త విలాసి నీ విలసిత్తే
 మంజుళ చత్రపాక క్రౌంచ సంహార సమంశిత చంపన్నం చరిత సంవయ సమా
 కులత లత త కుము ద సముదయ కమల విమలమల విలసి త సరయూ
 సతి త్న ద్రుళ కాసారభాసరే స ముల్లసి తమల్ల కాది వల్ల సు తల్ల కౌశ్మి
 త సురసాల రసాల సాల తమలాల మలక నింబ కదంబ మింబుమింత
 శ్చిర్భూర మాలార శిరీష కైసర కదళి నాతికైళ ద్రాక్ష వకల వంశుల
 తరుమంబుళ తరని కుంబి ఘంబురంబిత త్తొరంగానవన సమాకర్ణ
 గాగ్ధూమ కళ మకౌత్తివ మూర్ఖాది నిమ్మ లస స్సం పూర్ణే విదర్భదే
 శాఖంత కుండిన పులి ప్రిగ్భాగ విశూత స్స స్థురున్దాతే, సకల సంపత్తు
 యూతే, అస్తి తాదృశయనః పరికరిసాకృత పురవరే, విరాజితరాజుత
 మయ సాకార కనకగా పుర శిఖర బహిర్భూత తారణ మణిస మున్నతా
 నంత కాంతి కాంతే, నిశాంతే, వసంతం, హస్తం, శాస్త్ర వస్త్రం, సస్త్రం,
 సంత తాత్పర్యం సురుభ రుచిర పురుష మణివ్రకర వరస్త్రి తమగతితల
 లల త మృతకత రంభా తరుస్థంభ పతంస్త్వనంభ తప్రహరణ తార
 ణ నికర ముకుర పకస్త కిత మస్త్రా ఫల వితాన దంతరిత ముండుపాశ్చ
 తరానంత మణి ప్రభాపడల చడుల పూర్వ పర్వ తనము . . . తానం
 త మణి శ్చుత కనకసింహ స సోపరి భాగ సామ్రాజ్య పట్టభాజిత
 కౌతుక సు బ్రహ్మ విష్ణు, విశ్వకర్మ నయాని విష్ణు వామ పార్శ్వ పల నను

శ్రీమత్సామంతక తాతాది లక్ష్మణాం పరిత్యజ్య లక్ష్మణాభిరతశత్రు స్సైనికా
 థ నాత్మహత్యాయ కటాక్షాన్ కౌవిరత్య నాం, దక్షిణపాశ్చాతల
 ముక్తాత కత కమలనల నిలాం గదాది వనశానుచర విరకాత్మవి
 నిరుపమకరు నారస సముపత వయోవిలాసం, నితం తదేంద్రకడ తమీ
 క పేతాగ్ర బాగ్ర బ్జుప తపేన సవనిష్ఠ నిర్భాగరిష్ఠ తావినిష్ఠవశిష్ఠ
 పాలవిల్లినిగాండిల్లి గౌతమభగదావి విశిష్టమిత్రాత్రేయబ్రాత్ర
 వరు గోమ్రుముఖి మహర్షి మంత్రాభిరక్ష ప్రతిపాదితాకేషం పురానా
 గ్ వవిధ విద్యోప ధా బంధురకరనింధుయుగం ధరగాంధార సౌఖ్యసౌజ్ఞ
 రకాన్యైకకమరుకమర ఘూర్ణర బర్హర ద్రువిళ పాంబాళ మేళనావేళ
 మత్స్యమగధ మద్రుమరాత్త క. . . . ఈ ఉకర్ణాత్త కరమీర్త యువ
 శాం గవంగ కళింగ బంగాళ కుంభాక్షి తనామ్రము వినివిల్లి
 తాదీ గోర నీరస్త్ర ఉపతిష్ఠ ఉత్తిర్త ముత్తతమణి గాతరగౌవ
 రగౌభరగౌరుగా తలనాల్లిని కిరగౌప తిమ్మగౌం బతనర
 గౌగత నరగౌతరగౌపతిగౌత నిరువరగౌం, నిరువరగౌవీత నికల్
 ప్రవర్తన వాసుమ. శిరూమణీ ఛని తనవృతతాకలంకం
 కారకులంకభ సామాతీమాత హతుత్తుతీయ మంధుత్తరగౌసం
 వచన రచనా నవద్యగద్య వాచిద్యగద్యపద్యాది నిమిత్త వనత్రాహిత
 నేయ కుతూహలం నిత తరవా పరిస్థితిత్త విలుయ కావలం, తక
 ధీమిర్త నేర్పాక్షర సముపమరగౌసు బంధుర ధీమింద్రిమిత ఘుమం
 ఘుమిత యుగం ర్మణిత విగం విగౌత ముదంగకంకగౌ కింక

156

స క్షణం సమయము ఇతఁడైన మధ్య విలంబము కాదుగాను లలాటము లేన
 నలయలయలంను సూక్ష్మ సూక్ష్మములు కడికాములు త్రిములు ము
 గనిర్చితా క్రియలు ప పతాకనకములు ముద్రములు ముద్రకస్తవశ్రీ
 భునయనయనముగత దండలం దిక కుండలీ ప్రేరణ ప్రేరణములు మా
 సర్వ కర్మాట దౌగ్ధియూరి నది నవి దాగి ప్రాకంపతి పాతిగి వాచన
 తామిన తామిన తామిన స్య విద్యా విలాక నవి సూదం వింతలినలా
 ద్ధాప సూదం, బ్రిగి వి మూలవ సారాస్త్వ సురదీ సంతం గ సావిత్ర వరా
 గింజ తే గుప్తి కామోలు కళ్యాణి వసంత పూరి ముఖారి పునర్నానాది
 స్త్రీపురుష రాగా మరాగ శీత శ్రావపు బంధు బంధు ర తాళ విలాన ఘన స్వ
 రవి కస్పర ఘన స్వర సంబంధ పంపిత్ర తపంబ ముస్వరంబంబ ద్వేగింబ
 గౌ నిసంధ యతీత గళ గళ ద్భృంగిరవ భంగి వర శలం గారి త సంగిత
 విసంగ సంగతి తరంగిత నిమింతరంగం, పేత్ర ధర సముతా సామో
 రవ పరామిత సరిద్భరత రంగ భర్త మనో వినిక్కిత ముకుట కళిక మారి
 కీయలూర కుండలం గుళియక ము ద్ధా ద్యగర్భ భూ భావ శీత, జే
 భా వింప దోభా భా కర భూ భాత్తులు భూ భా వర యోభా భు పించి
 ని ర్భాభ్యో విభావ భూ వభవ శీత క్రూటం తులత శరీరాభారము
 రామ నప్ర పాత, పాతలయ, క్రీ పాతలయ, నియ వినియూ భవేత్త
 దీకిత వండి మాగధ సందోహం సంధిపిత నిమియ నెలా విలాసం, ర
 స్థిరి త మాంసం, మి న క కేయ ప్రాముఖ్య బంధు వింత పురాణ వింత
 సోమంత మాంత్రి మిత్రు పరివ్రంభం, మ మాంరామిందీ రామ సభాంత

రాజ్య విభజన జోగీ యమాన మంగుళ వంశ పయ్య పాణానార
ప రిప్రాంత సు ధా కరాపాల్ల ధరాప్ర లందర తరుణీ మనోరుక్మ
మితా సుతావతంస సతీ సమేత బస యత్రీప్రయోగం బుత్రయబుంధు
పరివారసమిత సకల సుకవి బస సంస్కార ముగ విశదయశోవిశం
కర్ష వేంకట రా యమ వర రామబాస నామ ముడిత వాత్రదయం సకంత
రవై షవా భూదయం, సడయం, నేర నేర నిధి ధరాధర వసుధరా
పరిమిత సంఖ్యా గణాబ్జ శాలవాతం నక విబ్రత ర బ్రహ్మ సువత్స
రవైత్రయం సుక్ల పత్న సమూరవి వాసర పునర్వసుతారా నియత
సుమయ వారంబు చిలసిత సామ్రాజ్య ప ద్విభావం శ్రీ పతిపం
డితారాద్య వంశ సంనిత నాగ అంగ సుకవిరబిత శ్రుతి వయోబు
రామం, రామం, తాబీరి, వయం, బ్రహ్మం మోయ —
వ ఆ నిర్మయ విభిలంబున విద్వత్సనంబు లభిసతి పశుభ విభాసా
త్సవంబు లలకింపును నవ్వీ సుధాధి సాగుంబు ధా విర్భుక్తిం
బుగా వాసుదేయూ భవప్రతి భృతి విధానంబుగా నిర్మయముదిత
భూదేవతా సమయంబు స ముదిరిత మోతి తామోభా శిర్ష
వ నంబులు పరిమితంబు తదనం తరంబు వనీ సురసంతర్భసంబు సే
లంబు ద లంబు తత్తమిత పదార్థంబులు నమ్రంబుగా సంలాభిం
మకు హాన సాధి కాదు లదాంబు యా బ్జా పింబున.

క. పరనక్రియాది కాదులు
ప్రయరవలలగు పంప సిద్ధి పరమాత్మంబుల

158

రుచులలరగ పాకంబులు

బుర రింపును నుండెరంత లలిహనానవర్ణం

నీ సాకెతపురములుగా నంతర్వణంబు

వసాన వాణులు నీవు వల్లులు

వసాన యెమెమి వడ్డింతురానివా

వె పుంగ నలవిగా వట్ల వంబ

పెద్ద విస్త్రుణ్ణు ప్రకటన పూర్వ వా

ప్రతినిధియగు ప్రకటన గ్రామ

కాకర నాయుడు కందపురా ముచ్చట

వెండు శిరసమున్న పంకలము

ప్రలువగా వండుత్రయిని ప్రాయసము

గారిరిలున ప్రకటన ముద్రాము

ప్రతినిధియగు ప్రకటన గ్రామ

ప్రతినిధియగు ప్రకటన గ్రామ

కంద ప్రకటన గ్రామ

దీక్ష తుల్య వాచనము

విక్రీయ విద్యుత్తు

విక్రీయ విద్యుత్తు

విక్రీయ విద్యుత్తు

విక్రీయ విద్యుత్తు

దేవతలను దండనీకులుగా తీసుకొనిపోయినా

శాలకరుదెంబల కూర్చున్న సమలకుముదనం.

సీ. క ద్దళికా పత్రముల క్రమము గా పరిపిణు

శాస్త్రోదనం బు ను సారవత్సరం

తేంద్ర పాము యనండ్రి కాలిగురకాకర కాలిగురు

నెండ్ కాయలు ముంపు పెండ్లంబు

పలు పనిగాదుమే పరమాన్నమతిసెలు

గారె బహుళాశ్వినీ విజ్ఞానము

అం ల వే గాడ్డలపల్లిలు పూర్తిలు

ಪ್ರಾಯಶಃ ೫ನೇನ ಮೈನವ್ವನಿ ಟ್ಟು

హంతు ల్ల ప్త ప్త శ్చ లుంతు ల్లు

అప్పుడొలును చడియాల దప్పులంబు

మధురమైత గుమామిత దధియవాంబ

వడ్డ నమ్మినాల్సి వచ్చుడవాళరినాళ ॥

శ్రీ. ఇష్టవసాద్ధా మరలచు సంప్రప్తిగా శ

సమన్విత కంఠ గుసంతర్భ ఇమలదనస్త్రి

తెలతెలకవలినవారు వారబుగ్గాలి నీరు

తెలుగుదేశ్ నా తాంబూల వూరిమెసా

వ మ కి యు ను దీ నన్ని సంఖల కల్పి త్తం బు ల్లు బంధు ని సం బు ల గంధ మా

ಲಾಭ್ಯದ ಸುಲಭತೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಣ್ಗಾವಲಿನಲ್ಲಿರುವುದು.

రణం దులం సంగి తాము ను స్వీయమున సమేతంబుగా నచ్చవచ్చు లక్ష్యం
 ములు భుజియియో యుల్ల నావ సరంబుగడ పి నిచ్చుట నవచ్చుకల
 మంబుగా కల్యాణాత్మ వంబును రథాత్మ వంబును మాతృత్వాత్మ వం
 బును వసంతాత్మ వంబును మ్రొదలగు నిజాత్మ వంబులు తమత్మ
 వదర్శనాంతాత్మ వం సమాగత సతలమన నేత్రాత్మ వంబులుగా గాచియి
 త్రమత్రమంబుగా నిత్యాత్మ వపకృత్మ త్వవస క్షత్రాత్మ వ మానితాత్మ వ
 సంవత్సరాత్మ వంబులు ఖరుపుచు నిరంతరంబును తద్దైవతాదర్శనసేవా
 యత్నంబుతోడ

నీ ప్రాజ్ఞావింబు సొమమ్రుఖి పల్కొల్పరాముని

కరుణాకళాత్మ వీక్షణమువలన

ప్రియవిసుఖికి సొమమ్రుఖి పత్యంబు

దీర్ఘాయురారోగ్య తేజములును

పద్మసూత్ర రక్షత్ర పల్కింకికాకులు

దనభానభవస్తు వాహనవయంబు

ప్రబలదాసీ దాసపరివారమరిఘార

వతురంగ సేనలు బాలగళగి

ప్రియవత్యత్రపుత్ర హేత్రపు హేత్ర

మానితంబుగు వంశాన్ని వ్రజ్జితలగి

రామ మామూలీత్రం కటిరామయశత్రుల

కలిలదైవ వయోగంబులం గుమంతెన్

మ. బలు ప్రేమింపెను నాటనుండి ఘనులౌ శ్రీవైష్ణవనిత్యము
 క్రిలస ద్రావిడవేదవాక్కులు సుధాదివృత్తి బంధంబులకు
 బిలుసద్భక్తి పతింపగా తిరుపతి శ్రీరంగభద్రావల
 స్థలరానింబుల పోల్లదివ్యమగుచు సాకౌత పద్మంబులగొ
 ణ. ఆసాకౌత ఫలవరంబున నఖిసానివాసి యై భవ్యశా
 భాసామ్రాజ్య కళా విలాస మలరం బట్టిల్ల రామ ప్రభు
 డొసక్రి నిజభక్త సంఘముల కత్యా నందముగ గొల్లుము
 భాసిల్లె పదు దివ్యశిష్య గురు శుంభాష్టల గావింపుము
 క. ఆవి సుంతల యెల్లత్రుంబుక
 ఘనతర సామ్రాజ్య రామకథ వినుపించె
 వినిశోన కాదు లతి శయన
 యైనర మహానందమంబు బిండిరిమి గొల్లు
 క. ఈ రామకథ రమించున
 సారెకుచ దివి ననుచిన ననుల ^{కుసజతం} ~~ననుల~~
 బారసి సక తొప్పిత ములు
 శ్రీరామలక్ష్మణులు మంజుశ్రుతి వలరంగొల్లు
 మ. భవన ద్భారసవ ద్భక్తజన ప్రాప్తి గొల్పియిద్ద సము
 ద్భవ సాక్షాత్ పపదు ప్రతాప విజయ ప్రభుత్వ చాక్షులు
 ద్రువ గర్భాకర భీకర మార భయకర క్షాంతాభిరవ
 రుద్రాక్షాంత పలాయి తాత్పర్య కర్మ నార యుధాధిపతి!

162

క. విశ్రమ సాహస లావణ్య

విశ్రమతేజః విభావ వినిహత రంధ్రం

విశ్రమనిరతా శ్చైత

విశ్రమ నిర్ణీతా త్రివిశ్రమదేవి

పంపమామరము — పరిస్ఫురత్పరాత్రిమ విభావవిభూతియుద్ధరా

వరాధి నాదయుగళసత్పుష్కరపూర్ణతాలస

త్తిరొడ కైంకర్యముగడిపి తాబ్బరము

విరాజిమాన్మోహిపాద పీతదేవ లాసురా!

గద్యం ఇతి సరస్వతీనిరంతరానుకంపానింపాదిత

కవితామండలధురీణకంఠకాంతాత్మవత్త

శ్రీపతిపండితారంభవంశపయః పయో

రాణి రాకాసుధాకరాంబుమహావిద్య

త్తవితం రురవజ్జంబులంగాణాద్య

హేత్రవీరసారంభ్యుత్తరసకల

సుతవిజినవిధేయనాగలంక

భుదేయ ప్రణీతం యైన పట్టాభిరామ

విలాసంబసుమహావిలంబంబునంబు

||సరవంబు||

||పంపమామరము||

శ్రీరస్తు
అమృతం

Restored by
K. S. K. S.

